

KLIENTŲ INFORMACIJA

	TURINYS	Psl.
1.	Bendra apžvalga	3
2.	Įstatai	4
3.	Draudimo sąlygos	9
3. 1	Bendrosios daugelio rizikų draudimo sąlygos - 2026 versija (BDRDS 26)	9
3. 2	Specialiosios daugelio rizikų draudimo sąlygos - 2026 versija (SDRDS26)	20
3. 3	Papildomos draudimo sąlygos žemės ūkio produkcijos nuostolių draudimui (pasėlių ir augalų draudimas) - 2026 versija (PDS26)	25
4.	PRIEDAS I Draudžiamos augalų rūšys DRD (ARDRD 26)	26
5.	Asmens duomenų tvarkymo atmintinė	27

Bendra apžvalga

Vertiname jūsų susidomėjimą mūsų draudimo produktais ir dėkojame už pasitikėjimą mumis. Ši Klientų informacija - tai sąvadas, kuriame pateikti įstatai ir draudimo sąlygos (su Bendrosiomis daugelio rizikų draudimo sąlygomis (BDRDS26), su Specialiosiomis daugelio rizikų draudimo sąlygomis (SDRDS26), su Papildomomis draudimo sąlygomis žemės ūkio produkcijos nuostolių draudimo sąlygomis (PDS26), su Draudžiamų augalų rūšių suvestine ir su Asmens duomenų tvarkymo atmintine), kuriomis gali būti grindžiama draudimo sutartis, priklausomai nuo draudimo apsaugos apimtys.

Tai suteikia jums galimybę gauti išsamią informaciją apie pasėlių draudimo sutarties turinį prieš ją sudarant, pratęsiant, keičiant ar išplečiant jos apimtį. Konstatuosite, kad siūlome draudimo apsaugą įvairioms augalų rūšims, pritaikytą atitinkamai žemės ūkio produkcijos sričiai. Pasėlių draudimas siūlomas kaip draudimas nuo krušos arba kaip daugelio rizikų draudimas.

Detaliau informaciją mielai pateiks jums kuris nors mūsų konsultantų. Jei turite klausimų, kreipkitės į atsakingą biurą arba į asmenį, suteikusių jums šią klientų informaciją.

1. Sutarties partneris

Jūsų sutarties partneris yra

Vereinigte Hagelversicherung VVaG,

Wilhelmstrasse 25,

D-35392 Giessen,

Internetas: www.vereinigte-hagel.de,

teisės aktų nustatyta tvarka atstovaujama valdybos, kurios nariai Dr. Philipp Schönbach (Valdybos atstovas komunikacijai), Dr. Jan Keller, Thomas Gehrke,

registrą tvarkantis teismas: Giessen HRB 2380,

stebėtojų tarybos pirmininkas: Jens Stechmann

veikianti per „Vereinigte Hagelversicherung VVaG“ filialą „VH Lietuva“ kuris yra atstovaujamas filialo vadovo Dr. M. Rusteikos kaip pagrindinio įgaliotinio,

Europos pr. 50,

LT - 46366 Kaunas,

Telefono numeris: + 370 (37) 3977 43

El. pašto adresas: info@vereinigte-hagel.lt,

Internetas: www.vereinigte-hagel.lt

registruota VĮ Registrų centras. Įmonės kodas: 301723587

2. Kontaktinis adresas

„Vereinigte Hagelversicherung VVaG“ filialas „VH Lietuva“			
Europos pr. 50 LT - 46366 Kaunas Telefono numeris: + 370 (37) 3977 43 El. pašto adresas: info@vereinigte-hagel.lt Internetas: www.vereinigte-hagel.lt	Banko sąskaitos rekvizitai: SEB Vilniaus Bankas Banko kodas 70440 IBAN LT34 7044 0600 0623 8914 SWIFT BIC CBVI LT 2X	Valdyba: Dr. Philipp Schönbach (Valdybos atstovas komunikacijai), Dr. Jan Keller, Thomas Gehrke Stebėtojų tarybos pirmininkas: Jens Stechmann	Savidraudos draugijos buveinė: Giessen, Vokietija Registrą tvarkantis teismas: Giessen HRB 2380 Internetas: www.vereinigte-hagel.de El. pašto adresas: direktion@vereinigte-hagel.de PVM kodas: DE 158765644

3. Pagrindinė veikla

Pasėlių draudimas yra viena pagrindinių mūsų veiklos sričių. Draudžiamieji nuo derliaus nuostolių žemės ūkio ir sodininkystės, daržininkystės, uogininkystės produktų auginimo srityje, visų pirma nuo žalos, kuri patiriama dėl krušos, audros, liūčių, šalnos, iššalimo, ugnies, ilgalaikio lietaus ar stichinės sausras. Siūlome draudimą nuo krušos ir daugelio rizikų draudimą įvairiuose draudimo paketuose.

4. Kompetentingos priežiūros įstaigos

Lietuvoje:

Lietuvos bankas

Totorių g. 4, LT-01121 Vilnius

Tel: +370 800 50 500 / +370 5 251 2763

El. pašto adresas: info@lb.lt

Internetas: <https://www.lb.lt/>

Vokietijoje:

Bundesanstalt für die Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin)

Sektor Versicherungsaufsicht

Graurheindorfer Straße 108, D-53117 Bonn

Turinys	I. Bendroji dalis	§ 23 Kvorumas
	§ 1 Pavadinimas, teisinė forma, buveinė	§ 24 Sprendimai, sprendimų priėmimui reikalingas balsų skaičius
	§ 2 Ūkinės veiklos pobūdis ir veiklos tikslai	§ 25 Susirinkime svarstomi klausimai
	§ 3 Bendrovės ūkiniai metai, pranešimų skelbimo tvarka	§ 26 Kita
	II. Narystė	IV. Bendrovės regioniniai skyriai
	§ 4 Narystės pradžia ir pabaiga	§ 27 Sudėtis
	§ 5 Ne narių draudimas	§ 28 Balsavimo teisė ir atstovavimas
	III. Bendrovės sąranga	§ 29 Rinkimai ir kadencija
	§ 6 Valdymo organai	§ 30 Regioniniai susirinkimai
	Valdyba	§ 31 Sprendimai, sprendimų priėmimui reikalingas balsų skaičius
	§ 7 Bendrovės atstovavimas	§ 32 Bendrovės regioninių skyrių funkcijos
	§ 8 Sudėtis	§ 33 Išlaidos
	§ 9 Sprendimų priėmimas	V. Sąnaudų padengimas
	§ 10 Valdybos įgaliojimai	§ 34 Draudimo įmokos
	Stebėtojų taryba	§ 35 Priemokos
	§ 11 Sudėtis	VI. Rezervai ir atidėjimai, draudimo įmokų grąžinimas
	§ 12 Rinkimai ir kadencija	§ 36 Numatomų išmokėjimų techninis atidėjimas
	§ 13 Pirmininkas, posėdžio protokolai	§ 37 Draudimo įmokų grąžinimo techninis atidėjimas
	§ 14 Sprendimai, sprendimų priėmimui reikalingas balsų skaičius	§ 38 Teisės aktuose ir įstatuose numatyti rezervai
	§ 15 Funkcijos, pareigos	§ 39 Bendrovės turtas
	Bendrovės narių atstovų susirinkimas	VII. Įstatų ir Bendrųjų draudimo sąlygų keitimas
	§ 16 Sudėtis	§ 40 Įstatų ir Bendrųjų draudimo sąlygų keitimo sąlygos, pakeitimų poveikis ir įgaliojimai daryti pakeitimus
§ 17 Pirmininkavimas ir dalyvavimas bendrovės narių atstovų susirinkime	VIII. Bendrovės likvidavimas ir susijungimas, draudimo portfelio perkėlimas	
§ 18 Balsavimo teisė	§ 41 Bendrovės likvidavimo, susijungimo, draudimo portfelio perkėlimo sąlygos	
§ 19 Eilinis bendrovės narių atstovų susirinkimas	§ 42 Bendrovės turto paskirstymas	
§ 20 Neeilinis bendrovės narių atstovų susirinkimas		
§ 21 Sušaukimo tvarka		
§ 22 Vaizdo ir garso perdavimas		

I. I. Bendroji dalis**§ 1 straipsnis. Pavadinimas, teisinė forma, buveinė**

1. Bendrovės pavadinimas yra „Vereinigte Hagelversicherung VVaG“. Bendrovė yra savidraudos bendrovė.
2. Bendrovės buveinė yra Gießen.

§ 2 straipsnis. Ūkinės veiklos pobūdis ir veiklos tikslai

1. Bendrovė siekia apdrausti savo narius nuo turtui padarytos žalos (visų pirma nuo negautų pajamų) žemės ūkio ir sodininkystės (daržininkystės) produktų auginimo srityje, visų pirma nuo žalos, kuri patiriama dėl krušos ar nuo stichinių nelaimių padarytos žalos. Tiek, kiek tai yra suderinama su draudimo priežiūros įstatymo 15 straipsnio 1 dalies nuostatomis, bendrovė gali išduoti ir priimti perdraudimą, taip pat būti dalininke kitose įmonėse.
2. Bendrovė gali išplėsti savo veiklą, imdamasi kitų šakų draudimo. Tose draudimo šakose, kuriose bendrovė pati nevykdo draudimo veiklos, bendrovė kitų draudimo įmonių vardu gali tarpininkauti sudarant draudimo sutartis.
3. Draudimus, neviršijančius 10 % visos draudimo sumos, bendrovė gali taip pat sudaryti už pastovų užmokestį, draudėjams netampant bendrovės nariais.

§ 3 Ūkiniai metai, pranešimų skelbimo tvarka

1. Bendrovės ūkiniai metai yra kalendoriniai metai.
2. Bendrovės pranešimai skelbiami Vokietijos oficialiajame leidinyje

II. Narystė**§ 4 Narystės pradžia ir pabaiga**

1. Bendrovės nariai yra draudėjai.
2. Narystė prasideda nuo tos datos, kai draudimas pradeda galioti sudarius draudimo sutartį arba nuo draudimo sutarties perėjimo kitam asmeniui, išskyrus tuos atvejus, kai tai yra sutartis pagal šių įstatų 5 straipsnio nuostatas.
3. Narystė baigiasi, kai pasibaigia draudimo sutarties galiojimas.

§ 5 Ne narių draudimas

Bendrovė, laikydamasi šių įstatų 2 straipsnio nuostatų, gali vykdyti drau-

dimo veiklą už fiksuotus tarifus, draudėjams netampant bendrovės nariais.

III. Bendrovės sąranga**§ 6 Valdymo organai**

Bendrovėje veikia šie valdymo organai:

- valdyba,
- stebėtojų taryba,
- bendrovės narių atstovų susirinkimas.

VALDYBA**§ 7 Bendrovės atstovavimas**

Bendrovei teisiškai atstovauja du valdybos nariai (veikdami kartu) arba vienas iš valdybos narių kartu su prokuristu.

§ 8 Sudėtis

1. Valdyba susideda bent iš dviejų narių.
2. Visais kitais atvejais stebėtojų taryba nustato narių skaičių ir gali kurį nors iš narių paskirti valdybos pirmininku ir jo pavaduotoju.

§ 9 Sprendimų priėmimas

1. Valdybos sprendimai priimami balsuojant.
2. Valdyba priima sprendimus balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia valdybos pirmininko balsas; ši taisyklė netaikoma, jei valdyba susideda iš dviejų narių.
3. Prokuristo paskyrimui turi pritarti visi valdybos nariai.
4. Leidžiama priimti sprendimus nešaukiant valdybos posėdžio, balsuojant raštu arba kitomis nuotolinio ryšio priemonėmis, išskyrus tuos atvejus, kai kuris nors iš valdybos narių nesutinka su šia tvarka.
5. Įrodinėjimo tikslais sprendimai turi būti tinkamai protokoluojami.
6. Kita detali tvarka nustatoma valdybos darbo reglamente.

§ 10 Valdybos įgaliojimai

1. Valdyba, vadovaudamasi teisės aktais, įstatais ir stebėtojų tarybos priimtu valdybos darbo reglamentu, vykdo bendrovės ūkinę veiklą.
2. Tik gavusi stebėtojų tarybos pritarimą valdyba gali:

- a) nustatyti saugumo priedų ir priemonių dydį;
- b) nustatyti draudimo įmokų grąžinimo tvarką;
- c) pirkti ir parduoti žemės sklypus;
- d) imti paskolas ir išduoti paskolos raštus, išskyrus tuos atvejus, kai prisiimamų įsipareigojimų suma neviršija 30 tūkst. Eur;
- e) pervesti lėšas į rezervus ir paimti lėšas iš rezervų, nustatyti ir keisti bendrovės regioninių skyrių ribas bei bendrovės regioniniams skyriams ir jų pirmininkams patvirtintą darbo reglamentą ir darbo instrukcijas.

STEBĖTOJŲ TARYBA

§ 11 Sudėtis

1. Stebėtojų taryba susideda iš 15 narių, iš kurių bent 12 turi būti bendrovės nariais. Stebėtojų tarybos sudėtis turi būti tokia, kad ją būtų užtikrinamas visų bendrovės narių regioninis atstovavimas.
2. Stebėtojų tarybos nariai eina savo pareigas visuomeniniais pagrindais. Stebėtojų tarybos nariams mokama išlaidų kompensacija, kurios dydį nustato bendrovės narių atstovų susirinkimas.

§ 12 Rinkimai ir kadencija

1. Stebėtojų tarybos nariai slapto balsavimu renkami bendrovės narių atstovų susirinkime paprasta atiduotų balsų dauguma.
2. Stebėtojų tarybos narių kadencija baigiasi pasibaigus bendrovės narių atstovų susirinkimui, kuriame priimamas sprendimas dėl stebėtojų tarybos veiklos ataskaitos už ketvirtuosius ūkinius metus nuo jų kadencijos pradžios patvirtinimo. Į šį laikotarpį neįskaičiuojami kadencijos pradžios ūkiniai metai.
3. Kadencija gali būti atnaujinama. Kandidatų, kuriems tuo momentu yra sukakę 67 metai, kadencija negali būti atnaujinama.
4. Bendrovės narių atstovų susirinkimas trijų ketvirčių atiduotų balsų dauguma gali atšaukti išrinktą stebėtojų tarybos narį.
5. Jei stebėtojų tarybos narys, nesibaigus jo kadencijai, baigia eiti pareigas stebėtojų taryboje, regioniniai bendrovės skyriai siūlo naują kandidatą, dėl kurio sprendimas priimamas artimiausiam bendrovės narių atstovų susirinkime. Jis išrenkamas likusiai prieš laiką pareigas stebėtojų taryboje baigusio eiti stebėtojų tarybos nario kadencijos trukmei.

§ 13 Pirmininkavimas, posėdžio protokolai

1. Kiekviena naujai išrinkta stebėtojų taryba iš savo narių tarpo slapto balsavimu renka pirmininką ir bent vieną pavaduotoją.
2. Stebėtojų tarybos posėdžiams vadovauja jos pirmininkas, jam nesant – vienas iš pirmininko pavaduotojų, o tais atvejais, kai jų nėra, posėdžiams vadovauja vyriausias amžiumi stebėtojų tarybos narys.
3. Pirmininko nurodymu posėdžiai gali būti taip pat rengiami telefoninės konferencijos forma arba naudojant elektroninių ryšių priemones (visų pirma vaizdo konferencijos būdu). Atskiri stebėtojų tarybos nariai taip pat gali dalyvauti telefonu arba naudodamiesi kitomis elektroninių ryšių priemonėmis (visų pirma vaizdo perdavimo priemonėmis). Be to, posėdyje nedalyvaujantys stebėtojų tarybos nariai dalyvauti priimanč stebėtojų tarybos sprendimus gali pateikdami savo balsą raštu iki posėdžio pradžios. Kitą detalią tvarką stebėtojų taryba gali nustatyti savo darbo reglamente.
4. Stebėtojų tarybos posėdžiai fiksuojami protokole, kuriame nurodomi svarstyti klausimai, svarstymų rezultatai ir priimami sprendimai. Protokolą pasirašo posėdžio pirmininkas ir du iš posėdyje dalyvaujančių narių.
5. Stebėtojų taryba gali iš savo narių tarpo sudaryti komisijas, kurių paskirtis yra padėti rengiantis tam tikrų funkcijų atlikimui; turi būti sudaroma audito komisija, kaip numatyta akcijų įstatymo (AktG) 107 straipsnio 3 dalyje.

§ 14 Sprendimai, sprendimų priėmimui reikalingas balsų skaičius

1. Iš principo, stebėtojų tarybos sprendimai priimami posėdžiuose. Stebėtojų taryba turi teisę priimti sprendimus, jei jos posėdyje dalyvauja bent pusė jos narių. Telefonu ar elektroninių ryšių priemonėmis dalyvaujantys stebėtojų tarybos nariai laikomi dalyvaujančiais posėdyje. Sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, laikoma, kad siūlomas sprendimas atmetas.
2. Jeigu renkant asmenį pirmajame rinkimų ture nesurenkama balsų dauguma, tai dėl dviejų daugiausiai balsų surinkusių asmenų rengiamas galutinis balsavimas. Jei ir po to balsai pasiskirsto po lygiai, sprendimą lemia burtai.
3. Stebėtojų tarybos pirmininkas gali balsavimą organizuoti taip,

kad stebėtojų tarybos nariai atsiųstų balsus raštu, taip pat telekomunikacijų priemonėmis, išskyrus tuos atvejus, kai kuris nors iš stebėtojų tarybos narių nesutinka su šia tvarka. Jei balsavimas vyksta raštu, sprendimai priimami visų stebėtojų tarybos narių balsų dauguma.

4. Stebėtojų taryba turi būti šaukiama ne rečiau nei kas pusę kalendorinių metų.
5. Stebėtojų tarybą raštu šaukia pirmininkas, pranešime apie sušaukimą nurodymas susirinkimo tikslą ir vietą; jis gali šią užduotį pavesti valdybai.

§ 15 Funkcijos, pareigos

1. Stebėtojų taryba privalo prižiūrėti bendrovės valdymą ir atlikti pareigas, kurios jai yra priskirtos teisės aktuose ir įstatuose. Stebėtojų taryba gali patvirtinti savo darbo reglamentą.
2. Konkrečiai, stebėtojų taryba:
 - a) skiria ir atšaukia valdybos narius ir valdybos pirmininką, reguliuoja jų darbo santykius;
 - b) tikrina metinę finansinę ataskaitą, metinį pranešimą ir valdybos pasiūlymą dėl balansinio pelno panaudojimo, teikia ataskaitas bendrovės narių atstovų susirinkimui;
 - c) tvirtina metinę finansinę ataskaitą;
 - d) nustato formulę, pagal kurią paskirstoma bendrovės narių atstovų susirinkimo nustatyta pinigų suma, skirta stebėtojų tarybos narių išlaidoms kompensuoti;
 - e) nustato dienpinigių ir kelionpinigių kompensacijos dydį bendrovės narių atstovams, dalyvaujantiems bendrovės narių atstovų susirinkime;
 - f) skiria tris stebėtojų tarybos narius dalyvauti audito komisijos veikloje;
 - g) duoda pritarimą skubiems įstatų pakeitimams, kuriuos atlikti reikalauja priežiūros institucija; tačiau sprendimo dėl šių pakeitimų projektas turi būti pateiktas artimiausiam bendrovės narių atstovų susirinkimui sprendimų priėmimui;
 - h) duoda pritarimą šių įstatų 10 straipsnyje išvardytiems veiksams.

BENDROVĖS NARIŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS

§ 16 Sudėtis

1. Į bendrovės narių atstovų susirinkimo sudėtį įeina delegatai, kuriuos iš bendrovės narių tarpo išrenka bendrovės regioniniai skyriai, ir stebėtojų tarybos nariai, kurie yra bendrovės nariai.
2. Bendrovės narių atstovų susirinkimas, kaip aukščiausias bendrovės valdymo organas, atstovauja visiems bendrovės nariams.

§ 17 Pirmininkavimas ir dalyvavimas bendrovės narių atstovų susirinkime

1. Bendrovės narių atstovų susirinkimui pirmininkauja stebėtojų tarybos pirmininkas, jo pavaduotojas arba stebėtojų tarybos išrinktas narys.
2. Bendrovės narių atstovų susirinkime turi dalyvauti valdybos ir stebėtojų tarybos nariai.
3. Stebėtojų tarybos nariams, pasikonsultavus su susirinkimo vadovu, leidžiama dalyvauti bendrovės narių atstovų susirinkime naudojantis vaizdo ir garso perdavimo priemonėmis, jei dėl darbo reikalų ar ligos jie negali dalyvauti asmeniškai arba jei dėl panašių ypatingų aplinkybių dalyvavimas kiekvienu atskiru atveju iš jų pareikalautų neproporcingai didelių pastangų. Šiuo atveju stebėtojų tarybos nariai, dalyvaujantys telefonu ar elektroninių ryšių priemonėmis, laikomi dalyvaujančiais susirinkime.
4. Bendrovės nariai turi teisę dalyvauti bendrovės narių atstovų susirinkime. Regioninių skyrių vadovams ir kitiems asmenims, kuriuos pakvietė valdyba, leidžiama dalyvauti bendrovės narių atstovų susirinkime. Šis leidimas gali būti bet kada atšauktas.

§ 18 Balsavimo teisė

1. Balsavimo teisę turi bendrovės regioninių skyrių delegatai arba jų išrinkti atstovai, taip pat stebėtojų tarybos nariai, kurie yra bendrovės nariai. Balsavimo teisę turintis asmenys negali įgalioti kitus asmenis atstovauti jiems bendrovės narių atstovų susirinkime.
2. Kiekvienas balsavimo teisę turintis asmuo turi po vieną balsą.
3. Balsavimo teisę turintis asmuo negali pasinaudoti balsavimo teise, kai balsuojama dėl jo veiklos ataskaitos patvirtinimo arba kai priimamas sprendimas dėl jo ir bendrovės santykių.

§ 19 Eilinis bendrovės narių atstovų susirinkimas

Eilinis bendrovės narių atstovų susirinkimas vyksta kiekvienais metais, per pirmuosius aštuonis ūkinės veiklos metų mėnesius.

§ 20 Neeilinis bendrovės narių atstovų susirinkimas

Neeilinis bendrovės narių atstovų susirinkimas turi būti šaukiamas:

- jei jį sušaukti būtina bendrovės interesais;
- jei jį sušaukti reikalauja stebėtojų taryba ar priežiūros institucija;
- jei sušaukti neeilinį bendrovės narių atstovų susirinkimą raštu reikalauja bent 12 balsavimo teisę bendrovės narių atstovų susirinkime turinčių asmenų, nurodydami valdybai šio susirinkimo tikslus ir priežastis.

§ 21 Sušaukimas

- Susirinkimo vietą ir laiką nustato valdyba bendru sutarimu su stebėtojų taryba. Bendrovės narių atstovų susirinkimas vyksta bendrovės buveinėje arba kelyje rotacijos būdu nustatomose vietose Vokietijos Federacinėje Respublikoje; tuo tikslu taip pat atsižvelgiama į įvairias bendrovės regioninių skyrių veiklos teritorijas.
- Bendrovės narių atstovų susirinkimas gali vykti mišriu būdu, daliai narių atstovų fiziškai susirenkant į susirinkimą, o kitai daliai narių atstovų susirinkime dalyvaujant per vaizdo konferenciją, kitomis vaizdo ir garso perdavimo priemonėmis ar telefonu. Valdyba bendru sutarimu su stebėtojų taryba sprendžia, ar bendrovės narių atstovų susirinkimas vyks gyvai ar mišriu būdu, daliai narių atstovų fiziškai susirenkant į susirinkimą, o kitai daliai narių atstovų susirinkime dalyvaujant per vaizdo konferenciją, kitomis vaizdo ir garso perdavimo priemonėmis ar telefonu.
- Šaukiant bendrovės narių atstovų susirinkimą paskelbiama jo vieta, diena, valanda ir darbotvarkė, būtinai nurodant klausimus, dėl kurių susirinkime bus priimami sprendimai. Kiekvienas regioninio skyriaus susirinkimas ir kiekvienas balsavimo teisę bendrovės narių atstovų susirinkime turintis asmuo, nurodęs tikslą ir priežastis, gali raštu reikalauti, kad valdyba į bendrovės narių atstovų susirinkimo darbotvarkę įtrauktų ir paskelbtų klausimus, dėl kurių bus priimami sprendimai.
- Sprendimai gali būti priimami tik tais klausimais, apie kurių svarstymą buvo paskelbta iš anksto.

§ 22 Vaizdo ir garso perdavimas

- Leidžiama transliuoti bendrovės narių atstovų susirinkimą naudojant vaizdo ir garso perdavimo įrangą.
- Valdyba bendru sutarimu su stebėtojų taryba sprendžia, ar ir kokių būdu bus transliuojamas bendrovės narių atstovų susirinkimas naudojant vaizdo ir garso perdavimo įrangą.

§ 23 Kворumas

- Bendrovės narių atstovų susirinkimo kворumas yra, jei jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė balsavimo teisę turinčių asmenų.
- Jei bendrovės narių atstovų susirinkimas vyksta mišriu būdu, bendrovės regioninių skyrių delegatai arba jų išrinkti atstovai bendrovės narių atstovų susirinkime gali dalyvauti ir neatvykdam į jo vietą, o visi balsavimo teisę turintys asmenys visas savo teises arba jų dalį gali visiškai ar iš dalies įgyvendinti elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiu atveju bendrovės regioninių skyrių delegatai arba jų išrinkti atstovai, dalyvaujantys telefonu arba elektroninių ryšių priemonėmis, laikomi dalyvaujančiais susirinkime.
- Jei bendrovės narių atstovų susirinkimo kvorumo nėra, per artimiausius du mėnesius turi būti šaukiamas pakartotinis susirinkimas, kuris gali priimti sprendimus nepriklausomai nuo dalyvaujančiųjų skaičiaus. Tai turi būti aiškiai nurodyta kvietime į šį pakartotinį susirinkimą.

§ 24 Sprendimai, Sprendimų priėmimui reikalingas balsų skaičius

- Bendrovės narių atstovų susirinkimo sprendimų priėmimui pakanka atduotų balsų daugumos, išskyrus tuos atvejus, kai teisės aktuose arba įstatuose numatyta didesnė balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, laikoma, kad siūlomas sprendimas atmetas. Sprendimams dėl įstatų ir draudimo sąlygų pakeitimo turi pritarti du trečdaliai bendrovės narių atstovų susirinkime dalyvaujančių balsavimo teisę turinčių asmenų. Jei renkant asmenį pirmajame rinkimų ture nesurenkama balsų dauguma, tai dėl dviejų daugiausiai balsų surinkusių asmenų rengiamas galutinis balsavimas. Jei ir po to balsai pasiskirsto po lygiai, sprendimą lemia burtai.
- Sprendimą dėl to, kokių būdu bus balsuojama bendrovės narių atstovų susirinkime, priima pirmininkas. Balsavimas gali vykti pritariant šūksmais, jei tam neprieštarauja daugiau nei penki balsavimo teisę turintys asmenys.

§ 25 Susirinkime svarstomi klausimai

- Eiliniame bendrovės narių atstovų susirinkime valdyba privalo

informuoti apie bendrovės ekonominę padėtį ir apie paskutinių ūkinių metų finansinę ataskaitą, o stebėtojų taryba supažindinti su finansinės ataskaitos audito rezultatais.

- Eilinis bendrovės narių atstovų susirinkimas priima sprendimus teisės aktuose ir įstatuose konkrečiai nurodytais atvejais. Visų pirma, eilinis bendrovės narių atstovų susirinkimas priima sprendimus dėl:
 - stebėtojų tarybos narių paskyrimo;
 - auditoriaus paskyrimo;
 - trijų bendrovės narių ir jų pavaduotojų, turinčių dalyvauti audito darbe, išrinkimo (šių įstatų 26 straipsnio 1 dalis);
 - įstatų pakeitimo;
 - draudimo šakų atsisakymo ir naujų draudimo šakų įvedimo;
 - bendrovės likvidavimo, susijungimo su kitomis bendrovėmis ir draudimo portfelio perkėlimo, kai perduodamas bendrovės draudimo portfelis;
 - išrinkto stebėtojų tarybos nario atšaukimo;
 - valdybos ir stebėtojų tarybos veiklos ataskaitų patvirtinimo;
 - stebėtojų tarybos narių išlaidų kompensacijos bendros sumos dydžio;
 - balansinio pelno panaudojimo.

§ 26 Balsavimo teisė ir atstovavimas

- Audito komitetas: finansinių metų sąskaitų uždarymą tikrina audito komitetas, kuris susideda iš audito komisijos narių (šių įstatų 13 straipsnio 5 dalies 2-oji sakinio dalis) ir pagal šių įstatų 25 straipsnio 2 dalies c punktą išrinktų trijų narių arba jų pavaduotojų. Audito komitetas yra atsakingas bendrovės narių atstovų susirinkimui.
- Mažumos teisės: mažumos gali naudotis ypatingomis, teisės aktuose joms suteiktomis teisėmis tiek, kiek nustatyta akcijų įstatymo 122 straipsnyje.

IV. Bendrovės regioniniai skyriai

§ 27 Sudėtis

- Bendrovės valdyba visą bendrovės veiklos teritoriją suskirsto į regionus, kurių nariai sudaro atskirus bendrovės regioninius skyrius. Valdyba, esant svarbioms priežastims ir pritarus stebėtojų tarybai, gali šiuos regionus keisti ar perskirstyti.
- Bendrovės regioniniai skyriai remia bendrovės interesus ir padeda bendrovės nariams pareikšti savo pageidavimus ir pasiūlymus.

§ 28 Balsavimo teisė ir atstovavimas

- Teisę dalyvauti regioniniame susirinkime turi visi bendrovės regioninio skyriaus nariai. Bendrovės regioninio skyriaus narys gali raštu įgalioti kitą asmenį atstovauti jam tik su sąlyga, kad įgaliotas asmuo susirinkime dalyvauja gyvai. Vienas įgaliotas asmuo negali atstovauti daugiau nei dviem bendrovės regioninio skyriaus nariams.
- Kiekvienas bendrovės regioninio skyriaus narys turi tik po vieną balsą, net jei jis yra sudaręs daugiau nei vieną draudimo sutartį.

§ 29 Rinkimai ir kadencija

- Bendrovės regioninio skyriaus nariai iš savo narių tarpo penkerių metų laikotarpiui renka pirmininką ir bent vieną pavaduotoją. Kadencija gali būti atnaujinama. Kandidatų, kuriems tuo momentu yra sukakę 67 metai, kadencija negali būti atnaujinama.
- Pirmininkai eina savo pareigas visuomeniniais pagrindais, laikydamiesi bendrovės regioniniams skyriams ir jų pirmininkams patvirtinto darbo reglamento ir darbo instrukcijų.

§ 30 Regioniniai susirinkimai

- Eilinis regioninis susirinkimas, jei įmanoma, turi įvykti kiekvienais metais tarp ūkinių metų lapkričio 1 d. ir kitų po ūkinių metų einančių metų kovo 31 d.
- Neeilinis regioninis susirinkimas turi būti šaukiamas, kai to prašo 50 arba 5 % bendrovės draudimo sumos atstovaujančių narių, arba jei valdyba mano, kad tai yra būtina.
- Regioniniai susirinkimai gali taip pat būti rengiami elektroninių ryšių priemonėmis (pvz., telefonu ar vaizdo konferencijos būdu) arba mišriu būdu, daliai narių fiziškai susirenkant į susirinkimą, o kitai daliai narių susirinkime dalyvaujant per vaizdo konferenciją, kitomis vaizdo ir garso perdavimo priemonėmis ar telefonu. Valdyba bendru sutarimu su stebėtojų taryba priima sprendžia, ar regioninis susirinkimas vyks naudojant elektroninių ryšių priemones ar mišriu būdu, daliai narių atstovų fiziškai susirenkant į susirinkimą, o kitai daliai narių atstovų dalyvaujant per vaizdo konferenciją, kitomis vaizdo ir garso perdavimo priemonėmis ar telefonu.

4. Jei regioninis susirinkimas vyksta elektroninių ryšių priemonėmis arba mišriu būdu, telefonu ar elektroninių ryšių priemonėmis dalyvaujantys nariai laikomi dalyvaujančiais susirinkime ir gali visas savo teises arba jų dalį visiškai ar iš dalies įgyvendinti elektroninių ryšių priemonėmis.

§ 31 Sprendimai, sprendimų priėmimui reikalingas balsų skaičius

1. Regioninio susirinkimo kvorumas yra, jei jame dalyvauja ne mažiau kaip penki balsavimo teisę turintys nariai.
2. Balsavimui ir rinkimams atitinkamai taikomos šių įstatų 24 straipsnio nuostatos.
3. Bendrovės narių atstovų susirinkime pateiktoms paraiškoms dėl įstatų ir draudimo sąlygų pakeitimo turi pritarti mažiausiai 50 arba 5 % bendrovės draudimo sumos atstovaujančių narių.

§ 32 Bendrovės regioninių skyrių funkcijos

1. Bendrovės regioniniai skyriai:
 - a) siūlo kandidatus į stebėtojų tarybos narius; negali būti siūlomas kandidatas, kuriam vykstant rinkimams atitinkamame bendrovės narių atstovų susirinkime yra sukakę 67 metai;
 - b) renka delegatą į bendrovės narių atstovų susirinkimą ir du jo pavaduotojus;
 - c) renka žalių reguliavimo vertintojus (ekspertus).
2. Bendrovės regioniniai skyriai taip pat atsako už savo narių paraiškų dėl įstatų ir draudimo sąlygų pakeitimų parengimą ir pateikimą.

§ 33 Išlaidos

Bendrovė atlygina delegatams ar jų atstovams išlaidas, atsirandančias jiems dalyvaujant bendrovės narių atstovų susirinkimuose. Be to, bendrovė padengia ir tas pašto, spausdinimo ir kitas vietinės reikšmės išlaidas, kurios atsiranda rengiant regioninius susirinkimus.

V. Išlaidų padengimas

§ 34 Draudimo įmokos

Nariai privalo iš anksto sumokėti vienkartinės arba periodinės draudimo įmokas (avansinės draudimo įmokos) ir, esant reikalui, priemokas; iš pastarųjų kartu su kitomis pajamomis dengiamos bendrovės išlaidos.

§ 35 Priemoka

1. Jei draudimo įmokų ir kitų pajamų nepakanka išlaidoms padengti ir jei patirtas metų nuostolis negali būti padengtas panaudojant atidėjimus, arba jei nebeįmanoma patenkinti riziką ribojančio mo kumo kapitalo reikalavimo ar minimalaus kapitalo reikalavimo, nariai privalo sumokėti priemoką, kurios dydis neviršija nuostolio, sudarančio apskaičiavimo pagrindą, sumos.
2. Be to, jei draudimo įmokų nepakanka išlaidoms padengti, kurios susidaro atskirose valstybėse, regionuose ir (arba) augalų grupėse ir (arba) pagal draudžiamas rizikas, gali būti irgi nustatomos priemokos.
3. Priemoka gali būti nustatoma atsižvelgiant į draudimo šakas, o atskirose draudimo šakose – į valstybes, regionus ir (arba) augalų grupes, ir (arba) draudžiamas rizikas. Bet kokia priemoka apskaičiuojama pagal procentines avansinės draudimo įmokos dalis.
4. Iš bendrovės išstoję nariai ir toliau lieka atsakingi už visų įsipareigojimų bendrovei įvykdymą, įskaitant įsipareigojimą sumokėti priemoką už tuos ūkinius metus, kuriais jie nustojo būti bendrovės nariais. Reikalavimas nariams sumokėti priemoką pateikiamas tokiu pačiu būdu, kaip ir reikalavimas sumokėti avansinės draudimo įmokas. Mokėjimas turi būti atliktas per 4 savaites nuo raštiško reikalavimo sumokėti gavimo. Jei priemoka sumokama pavėluotai, taikomas draudimo sutarties įstatymo 38 straipsnis.
5. Tam tikri, pagal rizikos grupes apibrėžiami narių portfeliai gali būti skiriami konkrečiam tikslui.

VI. Rezervai ir atidėjimai, draudimo įmokų grąžinimas

§ 36 Numatomų išmokėjimų techninis atidėjimas

Numatomų išmokėjimų techninis atidėjimas sudaromas per metus atsirandančių žalių kompensavimui.

§ 37 Draudimo įmokų grąžinimo techninis atidėjimas

1. Į kitus ūkinius metus neperkeliami ūkinių metų pelno dalis privalo būti pervesta į atidėjimą, kuris gali būti naudojamas tik draudimo įmokų grąžinimui nariams. Bendrovės pelnas nustatomas atsižvelgiant į juridinių asmenų pelno mokesčio taisykles.
2. Draudimo įmokų grąžinimas siejamas su nuostolingumo dinamika ir draudimo sutarties galiojimo trukme. Tam tikri, pagal rizikos

grupes apibrėžiami portfeliai gali būti skiriami konkrečiam atsiskaitymo tikslui.

3. Bendrovės narių reikalavimas grąžinti draudimo įmokas priklauso nuo sumokėtos metinės draudimo įmokos dalies. Jei draudimo sutartys buvo nutrauktos iki išmokėjimo ar atsiskaitymo, draudimo įmokos už šias draudimo sutartis negrąžinamos.
4. Draudimo įmokų grąžinimui ir grąžinimo būdai turi pritarti stebėtojų taryba. Draudimo įmokos turi būti grąžinamos, kai tik draudimo įmokų grąžinimo techninis atidėjimas tampa didesnis nei 20 % pajamų, gaunamų iš draudimo įmokų.

§ 38 Teisės aktuose ir įstatuose numatyti rezervai

1. Ūkinėje veikloje susidarantiems netekimams padengti turi būti sudaromas nuostolių padengimo rezervas, neviršijantis 25 % einamųjų metų apskaitytų draudimo bruto įmokų sumos (maksimali suma).
2. Kol nėra pasiekta maksimali suma, į nuostolių padengimo rezervą turi būti pervedama 15 % metinio pelno, bet ne mažiau kaip 50 tūkst. Eur. Papildomiems pervedimams į šį rezervą ir paėmimams iš šio rezervo turi pritarti stebėtojų taryba.
3. Vienerių ūkinių metų nuostoliams padengti gali būti skiriama iki vieno trečdaliao nuostolių padengimo rezervo sumos, tačiau šis rezervas negali tapti mažesnis nei 15 % einamųjų metų apskaitytų draudimo bruto įmokų sumos (minimali suma).
4. Gali būti sudaromi laisvai disponuojami rezervai. Leidžiami pervedimai į laisvai disponuojamus rezervus, jei nuostolių padengimo rezervas pasiekė arba vėl pasiekė minimalią sumą.

§ 39 Bendrovės turtas

1. Bendrovės turtas turi būti investuojamas laikantis teisės aktų nuostatų ir priežiūros institucijos reikalavimų.
2. Iš bendrovės išstojantys nariai neturi jokių teisių į bendrovės turtą.

VII. Įstatų ir Bendrųjų draudimo sąlygų keitimas

§ 40 Įstatų ir Bendrųjų draudimo sąlygų keitimo sąlygos, pakeitimų poveikis ir įgaliojimai daryti pakeitimus

1. Bendrovės įstatų pakeitimai, turintys poveikį tuo metu esantiems bendrovės nariams, gali būti atliekami ir be aiškaus draudėjo sutikimo, jei šie pakeitimai susiję su draudimo bendrovės pavadinimu, buveine, ūkinės veiklos pobūdžiu ir tikslais, naryste, valdybos sudėtimi ir įgaliojimais, stebėtojų tarybos sudėtimi, jos narių rinkimais, kadencija ir įgaliojimais, bendrovės narių atstovų susirinkimo sudėtimi, rinkimais, kadencija, balsavimo teise ir svarstomais klausimais, bendrovės regioninių skyrių sudėtimi, balsavimo teise, rinkimais, kadencija ir uždaviniais, rezervais, atidėjimais ir draudimo įmokų grąžinimu, taip pat su įstatų ir draudimo sąlygų pakeitimo sąlygomis.
2. Stebėtojų taryba turi teisę keisti įstatus, jei pakeitimai turi įtakos tik įstatų redakcijai. Be to, stebėtojų taryba turi teisę keisti narių atstovų susirinkime priimtus sprendimus, kai to reikalauja priežiūros institucija, prieš patvirtindama įstatus keičiantį sprendimą.
3. Valdyba turi teisę nustatyti arba pakeisti draudimo sąlygas.
4. Bendrosios draudimo sąlygos gali būti keičiamos be teisės nutraukti draudimo sutartį, pakeitimams turint poveikį galiojantiems draudimo santykiams:
 - a) jei keičiami teisės aktai, kuriais grindžiamos draudimo sutarties nuostatos, keičiama su draudimo sutartimi tiesiogiai susijusi teisėjų praktika, Vokietijos federalinės finansų priežiūros institucijos ar konkurencijos tarnybų administracinė praktika, tampa negaliojančiomis draudimo sąlygos, taip pat siekiant išvengti konkurencijos tarnybų ar priežiūros institucijų skundų,
 - b) siekiant išsklaidyti abejones dėl sąlygų teksto aiškinimo, jei nauja versija atitinka ankstesnės sąlygų versijos reikšmę ir esmę ir yra atsižvelgiama į abiejų sutarties šalių objektyvią valią ir interesus, jei šie pakeitimai susiję su draudimo apsaugos apimtimi (draudžiamomis rizikomis, draudžia momis augalų grupėmis ir rūšimis, draudimo objektais, žalą sukėlusiais įvykiais ir žalų požymiais, draudžiamomis žalomis) ir draudiko atsakomybe, draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu, deklaracija (pasėlių plotų sąrašu ir draudiko atsakomybe pagal preliminarą draudimo vertę), draudimo įmoka ir papildomais mokėjimais, žalos nustatymo procedūra, žalos apskaičiavimu ir žalos apskaičiavimo išlaidomis, taip pat su draudimo išmokos mokėjimu. Pakeistos draudimo sąlygos draudėjui paskelbiamos raštu su paaiškinimais. Jei draudėjas raštu nepareiškia nesutikimo per vieną mėnesį nuo pakeistų draudimo sąlygų paskelbimo, laikoma, kad joms pritarta. Apie tai draudėjas aiškiai informuojamas, kai jam paskelbiamos pakeistos draudimo sąlygos. Nesutikimas laikomas pateiktu laiku, jeigu jis yra išsiųstas per nurodytą terminą. Jei

nesutikimas pareiškiamas laiku, lieka galioti ankstesnės draudimo sutarčių sąlygos. Bet kokių kitų nuostatų pakeitimai turi įtakos galiojantiems draudimo santykiams tik tuomet, kai draudėjas šiems pakeitimams aiškiai pritaria.

VIII. Bendrovės likvidavimas ir susijungimas, draudimo portfelio perkėlimas

§ 41 Bendrovės likvidavimo, susijungimo, draudimo portfelio perkėlimo sąlygos

1. Likviduoti bendrovę, perkelti draudimo portfelį kitai įmonei ar sujungti bendrovę su kita bendrove leidžiama tik esant bendrovės narių atstovų susirinkimo sprendimui.
2. Sprendimai dėl bendrovės sujungimo su kita bendrove, taip pat dėl draudimo portfelio perkėlimo kitai bendrovei ir jos likvidavimo priimami dviejų trečdalių balsų dauguma.
3. Bendrovę likviduoja valdyba, atliekanti likvidatoriaus funkcijas, išskyrus tuos atvejus, kai bendrovės narių atstovų susirinkimo sprendimais paskiriami kiti asmenys.

§ 42 Bendrovės turto paskirstymas

Po bendrovės skolų ir įsipareigojimų padengimo likęs bendrovės turtas paskirstomas pagal paskutinių metų draudimo sumą.

Bendrosios daugelio rizikų draudimo sąlygos - 2026 versija (BDRDS 26)

Turinys

I. Draudimo apsaugos apimtis

- § 1 Draudžiamos rizikos
- § 2 Draudžiamos augalų rūšys ir grupės
- § 3 Draudimo objektai, draudimo vieta
- § 4 Draudiminiai įvykiai ir žalos požymiai
- § 5 Apdraustos žalos ir apdraustos išlaidos
- § 6 Specialiosios išimtys
- § 7 Bendrosios išimtys
- § 8 Draudiko atsakomybės laikotarpis draudimo laikotarpiu

II. Ikisutartinės draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos

- § 9 Draudėjo pareigos iki sudarant draudimo sutartį
- § 10 Draudiko pareigos iki sudarant draudimo sutartį
- § 11 Draudiko teisės iki sudarant draudimo sutartį

III. Draudimo santykiai

- § 12 Draudimo sutartis
- § 13 Keletas draudimų (dvigubas draudimas)
- § 14 Draudimo santykių perėjimas
- § 15 Draudimo sutarties trukmė
- § 16 Draudimo įmoka sutarties nutraukimo prieš terminą atveju

IV. Draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu

- § 17 Teisinės pasekmės draudėjui pažeidus savo pareigas
- § 18 Draudiko pareigos ir teisės draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu
- § 19 Draudėjo pareigos prieš draudiminį įvykį

V. Pasėlių pateikimas draudimui, draudimo suma

- § 20 Pasėlių pateikimas draudimui
- § 21 Draudimo suma
- § 22 Preliminari hektaro vertė

VI. Draudimo įmoka

- § 23 Draudimo įmoka ir papildomi mokėjimai
- § 24 Draudimo įmokos mokėjimas

VII. Žalos nustatymo procedūra

- § 25 Žalos nustatymo procedūra visais draudimo rizikų atvejais
- § 26 Žalos nustatymas
- § 27 Žalos nustatymas ilgalaikio lietaus atveju

VIII. Draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos įvykus draudiminiam įvykiui

- § 28 Draudėjo pareigos įvykus draudiminiam įvykiui
- § 29 Ypatingos draudėjo pareigos žalos nustatymo procedūros metu
- § 30 Kiti pareiškimai, papildomi dokumentai

IX. Draudimo išmoka

- § 31 Draudimo išmokos mokėjimas
- § 32 Žalos nustatymo kaštai

X. Kitos nuostatos

- § 33 Pranešimai, valios pareiškimai, adresų pakeitimai
- § 34 Atstovai
- § 35 Senatis
- § 36 Kompetentingas teismas
- § 37 Taikytina teisė
- § 38 Draudiko pa(si)keitimas

I. Draudimo apsaugos apimtis

§ 1 Draudžiamos rizikos

1. Bendroji dalis

Daugelio rizikų draudimas augalininkystėje gali būti sudaromas nurodytoms augalų rūšims. Draudikas pagal šias sąlygas, jeigu nesusitarta kitaip, atlygina kiekybinę žalą, kurią, kaip galima įrodyti, draudžiamoms augalų rūšims padarė oro sąlygų sukelta kruša, liūtis, audra, stichinė sausra, ilgalaikis lietus, šalna arba ugnis. Tas pats galioja ir oro sąlygų sukeltą augalų iššalimo atvejų.

2. Rizikos grupės

Rizikos, jeigu nesusitarta kitaip, negali būti draudžiamos atskirai; jos draudžiamos tik draudiko nustatytais draudimo rizikų paketais (rizikų grupėmis).

3. Draudžiamos rizikos

Šių draudimo sąlygų prasme:

- 3.1. **Kruša** - tai kieti krituliai, turintys ledo gabalėlių formą, minimaliai 5 mm skersmens.
- 3.2. **Liūtis**
 - a) meteorologinių sąlygų nulemtas trumpas stiprus lietus, kai per 15 minučių iškrinta daugiau kaip 15 litrų kritulių į vieną kvadratinį metrą (15mm), arba kai per 24 valandas vienam kvadratiniam metrui tenka daugiau kaip 50 litrų kritulių (50 mm), arba
 - b) meteorologinių sąlygų nulemti krituliai, kurie iškrenta vis dar skystu pavidalu, kai oro temperatūra žemesnė nei 0° C ir patekę ant augalų šie lietaus lašai staiga sušąla ir augalai apledėja (susidaro ledo sluoksnis), arba
 - c) meteorologinių sąlygų nulemti, kieti krituliai, iškritę ledo kristalų (snaigių) pavidalu, atitinkantys daugiau kaip 20 litrų lietaus ekvivalentą vienam kvadratiniam metrui per 24 valandas. Jeigu žalos vietoje negalima nustatyti tokio kritulių kiekio, tai liūtis bus laikoma, jeigu draudėjas įrodys, kad
 - greta draudimo vietos esančiuose plotuose liūtis tokios pat rūšies neprikaištingai augintiems pasėliams padarė tipišką žalą; arba,
 - žala neprikaištingai auginamuose pasėlių plotuose galėjo susidaryti tik dėl liūties.
- 3.3. **Audra** - tai meteorologinių sąlygų nulemtas oro judėjimas, kai vėjo stiprumas siekia mažiausiai 8 balus pagal Boforto skalę (vėjo greitis yra mažiausiai 63 km/val.). Jeigu negalima nustatyti vėjo stiprumo žalos vietoje, tai laikoma, jog

8 balų vėjo stiprumas buvo, kai draudėjas įrodo, kad

- oro judėjimas, greta draudimo vietos esančiuose plotuose, padarė žalos pastatams arba medžiams, kurie buvo neprikaištingos būklės, arba kitiems taip pat atspariems daiktams; arba, kad
- žala neprikaištingai auginamuose pasėlių plotuose galėjo atsirasti tik dėl audros.

- 3.4. **Stichinė sausra** laikomas tam tikroje pasėlių auginimo teritorijoje per konkretų laikotarpį meteorologinių sąlygų iššauktas kritulių trūkumas, kuris nustatomas remiantis temperatūros-kritulių indeksu (TPI). Apdraustam pasėlių plotui galioja tik tos seniūnijos TPI indeksas, kurioje yra apdrausti pasėliai. TPI indekso vertes nustato Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba. Stichinė sausra identifikuojama, kai seniūnijoje nustatytas TPI indekso verčių 30 d. vidurkis yra mažesnis nei 3,5. Vidurkis gali būti skaičiuojamas tik pagal iš eilės einančių 30 d. TPI vertes (SDRDS § 3 Nr. 5).

- 3.5. **Iššalimas** - tai šalčio padaryta žala, ypač besikaitaliojančio šalčio, plikšalos ir stipraus šalčio, taip pat sniego ir ledo dangos, ištirpusio sniego ar kritulių vandens sankaupų, kurios susidarė dėl žemės įšalo, ledo ir sniego danga ant žeminių, dar nesubrandinusių augalų pasėliams (žiemkenčiams). Šalčiu laikomas oro temperatūros atvėsimas žemiau 0 °C. Jeigu tokio atšalimo žalos vietoje negalima nustatyti, tai iššalimu bus laikoma, jeigu draudėjas įrodys, kad
 - neigiamos temperatūros greta draudimo vietos esančiuose plotuose tokiomis pat aplinkybėmis padarė iššalimo žalą neprikaištingai augintiems tokios pat rūšies pasėliams; arba, kad
 - nuostoliai neprikaištingai auginamuose pasėlių plotuose galėjo susidaryti tik dėl iššalimo.

- 3.6. **Ilgalaikiu lietu** laikomas ilgas lietingas laikotarpis tam tikroje pasėlių auginimo teritorijoje, kurio metu iškrinta daugiametės normos viršijantis kritulių kiekis. Ilgalaikis lietus prasideda dieną, kai prieš tai buvusių 60 d. kritulių kiekis yra 2,8 kartus arba daugiau didesnis už šio laikotarpio kritulių sumos daugiametį vidurkį. Ilgalaikis lietus galioja toje seniūnijoje, kurioje yra apdrausti pasėliai ir jį nustato ir skelbia Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (SDRDS § 3 Nr. 6).

- 3.7. **Šalna** laikomas meteorologinių sąlygų sukeltas oro temperatūros atvėsimas mažiausiai iki - 4 °C, matuojant 2-jų metrų aukštyje virš dirvos paviršiaus, mažiausiai vieną dieną draudiko atsakomybės laikotarpiu (§ 3 Nr. 7 SDRDS).

- 3.8. **Ugnies rizika** laikoma ugnis, lydimas liepsnos be numatomo ugnies židinio apdraustuose pasėliuose, kuri plinta savaime.

§ 2 Draudžiamos augalų rūšys ir grupės

Draudžiamos Specialiosiose daugelio rizikų draudimo sąlygose (SDRDS) ar draudimo sutartyje nurodytos augalų grupės.

Augalų grupės šia prasme yra bendru grupės pavadinimu pažymėtos augalų rūšys.

Draudžiamos gali būti išimtinai SDRDS § 4 arba draudimo pasiūlyme, arba draudimo liudijime nurodytos augalų grupės ir ten išvardintos augalų rūšys. Augalų grupės aprašytos SDRDS § 2; augalų rūšių priskyrimas augalų grupėms nurodomas SDRDS §§ 2 ir 4.

§ 3 Draudimo objektai, draudimo vieta**1. Draudimo objektai**

Draudžiami Specialiosiose daugelio rizikų draudimo sąlygose (SDRDS) ir draudimo sutartyje nurodyti objektai.

2. Draudimo vieta

Draudimo apsauga galioja tik draudimo vietoje. Draudimo vieta laikomi visi draudėjo apsėti ar apsodinti pasėlių plotai, jeigu jie apsėti apdraustos augalų grupės augalų rūšimi.

§ 4 Draudiminiai įvykai ir žalos požymiai**1. Žalos požymiai krušos, liūtės ir audros atvejais**

Viena iš BDRDS § 1 Nr. 3.1 iki 3.3 nurodytų draudžiamų gamtos sąlygojamų rizikų turi būti tiesiogiai paveikusi apdraustas pasėlius (augalus). Draudžiama tik tokia žala, kuri atsiranda, kai augalai ar augalų dalys

- krušos gabaliukų (ledų) yra sudaužomi, nukapojami, nulenkiama, nulaužiami ar sunaikinami,
- dėl liūtės pratrūksta, yra sunaikinami, nulenkiama, sulaužomi, įplėšiami, suplėšomi ar nuplėšiami arba nulenkiama, nulaužiami, įplėšiami ar nuplėšiami dėl ledo ar sniego masės svorio, atsiradusių dėl meteorologinių sąlygų.
- Papildomai prie Nr. 1.b) taip pat draudžiama žala, atsirandanti dėl to, kad augalai ar jų dalys dėl liūtės sukeltos erozijos (dirbamos žemės nuplovimo) išraunami ir nuplaunami, paplaunami ar išplaunami, arba užpildami žemėmis ar rieduliais, arba kai augalai negali išdygti dėl po liūtės susidariusios sukietėjusios dirvos plutos (išdygimo žala).
- dėl audros išraunami, sunaikinami, nulenkiama, nulaužiami, suplėšomi ar nuplėšiami, nutrinami, išplaunami, užpustomi arba nupučiami.

2. Žalos požymiai iššalimo atveju

- Esant iššalimui (BDRDS § 1 Nr. 3.5) draudžiamas žalą sukeliantis įvykis turi būti tiesiogiai paveikęs apdraustą augalų rūšį. Draudžiama tik tokia žala, kuri atsiranda, kai peržiemojimo metu (BDRDS § 1 Nr. 3.5) žieminiai augalai ar jų dalys nušąla, išdžiūsta, iššunta, iššąla, nupūva dėl ištirpusio sniego ar kritulių vandens sankaupų, kurios susidarė dėl žemės įsalo poveikio arba augalų šaknys dėl besikaitaliojančio šalčio paveikto žemės pakilimo ir nusėdimo nutraukiamos nuo viršutinės augalų dalies.
- Apdrausta žala konstatuojama tik tada, kai aukščiau nurodyto šio paragrafo punkte a) aprašyto iššalimo atveju nurodytų sveikų augalų skaičius m² yra mažesnis nei nurodytas SDRDS § 15 ir todėl yra konstatuojama perarimo būtinybė (BDRDS § 26 Nr. 1).

3. Žalos požymiai stichinės sausros atveju

Stichinės sausros atveju (BDRDS § 1 Nr. 3.4), augalai ar augalų dalys turi būti per anksti žuvę ar sudžiūvę, arba visos derlius turi būti per anksti subrendęs (priverstinė branda).

4. Žalos požymiai šalnos atveju

Šalnos atveju (BDRDS § 1 Nr. 3.7) draudžiamos tokios žalos, kurios atsiranda, kai dėl nušalimo pažeidžiami augalų ar jų dalių audiniai arba dėl šalnos sprogsta augalų audinių ląstelės.

5. Žalos atlyginimas ugnies atveju

Ugnies atveju (BDRDS § 1 Nr. 3.8) draudžiamos tik tokios žalos, kurios atsiranda, kai augalai ar augalų dalys dėl ugnies sudega, išdega (nudega) arba ugnis gali sukelti suodžių ar dūmų žalas, arba kai augalai ar jų dalys pažeidžiami gesinant ugnį.

§ 5 Apdraustos žalos ir apdraustos išlaidos**1. Apdrausta žala**

- Draudikas, jeigu nesusitarta kitaip ir išskyrus žemiau esantį Nr. 2, atlygina derliui padarytą žalą, kurią tam tikru mastu apdraustai augalų rūšiai, kaip galima įrodyti, padarė viena ar keletas draudimo rizikų (BDRDS § 1 Nr. 3.1-3.4; 3.6-3.8) ar draudiminis įvykis (BDRDS § 1 Nr. 3.5).
- Draudimo apsauga BDRDS § 1 nurodytoms gamtos sąlygojamoms rizikoms, suponuoją, kad draudžiamoms augalų rūšims padaryta žala ar jų sunaikinimas, kaip galima įrodyti, yra vienintelė, tiesioginė ir neišvengiama atitinkamos rizikos poveikio pasekmė, sukūsi BDRDS § 4 Nr. 1, 4 ir 5 aprašytą žalą, dėl ko atsirado įrodomi derliaus nuostoliai.

- Draudimo apsauga iššalimo atvejais suponuoją, kad žieminį augalų rūšių augalams (plg. SDRDS § 4) dėl iššalimo buvo padaryta BDRDS § 4 Nr. 2 aprašyta žala ir dėl to, kaip galima įrodyti, atsirado derliaus nuostoliai.

2. Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis

- BDRDS § 4 Nr. 1 aprašytais krušos, audros, liūtės ir šalnos žalų atvejais, kai draudiminis įvykis atsitinka konkrečiame išsivystymo tarpsnyje (§ 9 SDRDS), ir visais BDRDS § 4 Nr. 2 aprašytais iššalimo žalų atvejais, susidarę derliaus nuostoliai neatlyginami, tačiau išmokamas sutarties sudarymo metu sutartas fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis. Šis fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis skirtas padengti žalų įvykio išlaidas ir sąnaudas, reikalingas dirvos perarimui ar apdraustų pasėlių sutvarkymui, dirvos paruošimui sėjai, ir išlaidas to paties ploto atsėjimui ta pačia ar kita augalų rūšimi. Ar būtinas toks „Atsėjimas su fiksuotu atsėjimo nuostolių atlyginimo dydžiu“ ir kokią pasėlių dalį reikia atsėti, sprendžia draudikas, apskaičiuodamas nuostolius. Nuo to momento, kai draudikas konstatuoja perarimo būtinybę, sklypas ar sklypo dalis išbraukiamas iš apdraustų sklypų sąrašo, net jeigu draudėjas jo neperaria ar nesutvarko. Naujas pasėlis pateikiamas draudimui pagal BDRDS § 20 Nr. 3.
- Esant derliaus nuostoliams dėl javų išgulimo (stiebų nulinkimo), kurio vienintelė priežastis buvo liūtis (BDRDS § 1 Nr. 3.2) ir audra (BDRDS § 1 Nr. 3.3), derliaus netekimo kiekis nekompensuojamas, o išmokamas tik SDRDS nustatytas fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis, tokiu būdu atlyginant visus dėl javų išgulimo atsiradusius derliaus nuostolius.
- Už patirtus stichinės sausros (BDRDS § 1 Nr. 3.4) arba ilgalaikio lietaus (BDRDS § 1 Nr. 3.6) derliaus nuostolius atlyginama, neišskiriant kiekybinius ar kokybinius nuostolius, jeigu kitaip nesusitarta, SDRDS nustatyta procentine įvykio nustatymo dieną esančios draudimo sumos dalimi (didžiausias žalos atlyginimas), nepaisant to, kad yra pateikti įrodymai dėl didesnės žalos dydžio.

3. Kumuliacinės žalos

Jeigu apdraustos žalos negalima vienareikšmiškai priskirti prie draudimo rizikos ar prie šiose sąlygose aprašytų žalos požymių, tai priskyrimą prie tam tikros apdraustos žalos šių sąlygų prasme lemia dominuojanti tikimybė ar vyraujanti žalos požymio dalis.

4. Papildomas draudimas

Jeigu pagal šias sąlygas apdrausta žala (plg. BDRDS § 5 Nr. 1 ir 2) nepilnai padengia draudimo vertę, draudėjas turi teisę sudaryti papildomą draudimo sutartį. Tačiau tokiu atveju visų draudimo sutarčių draudimo suma negali būti didesnė už draudimo vertę.

§ 6 Specialiosios išimtys**1. Neapdraustos žalos (nedraudiminiai įvykiai)**

Draudikas neatsako už žalas, kurios

- kaip apdraustų rizikų pasekmės jau buvo įvykusios įsigaliojus draudimo sutarčiai;
- atsiranda dėl to, kad nusižengiama geros profesinės praktikos principams arba netaikomos tvarkingo ūkininkavimo priemonės (pvz. nekvalifikuotas, pavėluotas tręšimas ar augalų apsaugos priemonių panaudojimas, nepakankamas žemės įdirbimas, grubios auginimo ir sėjomainos klaidos, agrotechninių terminų ir metodų nesilaikymas);
- atsiranda po žalą sukūlusio įvykio todėl, kad buvo nusižengta gerai profesinei praktikai;
- atsiranda, kai dėl nepalankių oro sąlygų negalima nuimti derliaus (negalima įvažiuoti į laukus);
- atsiranda dėl kitų nei BDRDS § 1 Nr. 3 apdraustų rizikų, kaip pvz. lauko užtvindymas;
- atsiranda dėl kitų nei BDRDS § 4 išvardintų žalą sukūlusį įvykių ir žalos požymių, kaip pvz. vandens susikaupimo ant sklypo dirvos paviršiaus arba augalų, ar jų dalių puvinio susidarymo, jeigu tai yra liūtės ar ilgalaikio lietaus pasekmė;
- atsiranda dėl javų, aliejinių ir ankštinių augalų išgulimo, išskyrus liūtės ar audros sukeltus javų stiebų nulinkimus ir lūžius apatinėje stiebo dalyje;
- atsiranda dėl grikių išgulimo.

2. Neapdraustos išlaidos

Draudikas, jeigu nesusitarta kitaip, išskyrus BDRDS § 5 Nr. 2 numatytus atvejus, neatsako už išlaidas, kurios draudėjui atsiranda tvarkant ar naikinant po draudiminio įvykio pažeistas ar sunaikintas augalų rūšis.

§ 7 Bendrosios išimtys

- Draudimo apsauga neapima žalų, kurios atsiranda dėl
 - karų, į karą panašių įvykių, pilietinio karo, revoliucijos, maišto ar sukilimo,
 - valstybės vidaus neramumų,
 - branduolinės energijos, branduolinio spinduliavimo ar radioaktyvių medžiagų poveikio,

- dd) vyriausybės ar valstybinių žinybų nurodytų pasėlių apribojimų ar draudimo sėti pasėlius nepaisymo.
- b) Draudikas neprivalo atlyginti žalą, kai draudėjas draudiminį įvykį sukelia tyčia.

§ 8 Draudiko atsakomybės laikotarpis draudimo laikotarpiu

Draudiko atsakomybės laikotarpis, jeigu nesusitarta kitaip, yra apdraustos augalų rūšies vegetacijos periodas. Atskiriems žemės ūkio augalams, draudiko atsakomybės pradžia ir pabaiga, vegetacijos periodo metu, nurodoma SDRDS nuostatomis ir draudimo sutartyje fiksuotais susitarimais.

Bet kokių atveju, draudiko atsakomybė baigiasi su apdraustų augalų rūšių derliaus nuėmimu arba su pasėlių ploto suarimu ar sutvarkymu.

II. Ikisutartinės draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos

§ 9 Ikisutartinės draudėjo pareigos

1. Pareiga suteikti teisingą ir pilną informaciją apie rizikos aplinkybes

- a) Informacijos atskleidimo ir pranešimo pareiga
Prieš sudarant draudimo sutartį, draudėjas privalo pateikdamas pranešimą, kuris pasirašytas, suteikti draudikui visą žinomą informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudiminio įvykio atsitikimo tikimybei ir šio įvykio galimų nuostolių dydžiui (draudimo rizikai), jeigu tos aplinkybės nėra žinomos draudikui ir neturi būti žinomos draudikui.

Svarbiausiomis aplinkybėmis, apie kurias draudėjas privalo informuoti draudiką, laikomos aplinkybės, nurodytos draudimo sąlygose ir draudimo paraiškoje, taip pat aplinkybės, turinčios reikšmę tokiai informacijai, apie kurią draudikas ar jo atstovas prašė draudėjo pranešti raštu ir kuri yra svarbi draudiko apsisprendimui sudaryti sutartą turinio draudimo sutartį. Draudėjas taip pat yra įpareigotas suteikti informaciją kuomet jau yra pateikęs paraišką sudaryti draudimo sutartį, bet dar prieš jos patenkinimą (sutarties sudarymą), jeigu draudikas raštu užduoda klausimus.

Draudėjas turi atskleisti informaciją, ar ir kokia apimtimi apdraudžiamuose pasėliuose yra kokių nors derlingumą mažinančių ar naikinančių pažeidimų ar sunaikinimų; ypatingai svarbu pranešti ar šiuose plotuose buvo ankstesnių žalų, kurių priežastimi buvo draudimo rizikos pagal BDRDS § 1 Nr. 1 antrąjį sakinį ar draudiminis įvykis pagal BDRDS § 1 Nr. 1 trečiąjį sakinį.

- b) Pareiga nurodyti kitas draudimo sutartis
Draudėjas privalo informuoti draudiką ir apie visas draudimo sutartis, kuriomis draudžiami augalai jau apdrausti arba turi būti papildomai apdraudžiami nuo tos pačios rizikos, taip pat pranešti apie šių sutarčių sąlygas (augalų rūšys, draudimo suma ir draudiminiai įvykiai).
- c) Atsakomybė už teisingus duomenis
Draudėjas atsako už draudikui ar jo atstovui pateiktų duomenų teisingumą ir pilnumą.
- d) Pareiga leisti apžiūrėti pasėlių ir augalų plotus
- aa) Draudėjas privalo sudaryti draudikui galimybę apžiūrėti pasėlių plotus, kuriuose auginamos draudžiamos augalų rūšys. Tam tikslui jis privalo draudikui pareikalavus savo lėšomis parodyti jam pasėlių plotus ir draudžiamus augalus.
- bb) Draudėjas privalo leisti draudikui ir žalų ekspertams apžiūrėti pasėlių plotus su bepiločiais orlaiviais (UAV) - dronais, sraigatasparniais ar kitais skraidomaisiais aparatais, padaryti pasėlių plotų ir augalų aeronuotraukas bei jas įvertinti ar perduoti įvertinimui.

2. Teisinės pasekmės, dėl neatsargumo pažeidus pareigą suteikti informaciją

- a) Sutarties pakeitimas
Jeigu draudėjas dėl neatsargumo pažeidė šio paragrafo Nr. 1 nurodytas pareigas ir jeigu draudikas, net žinodamas nepraneštas rizikos aplinkybes, būtų sudaręs sutartį kitomis sąlygomis, tai draudikas privalo ne vėliau kaip per du mėnesius nuo šių aplinkybių sužinojimo pasiūlyti draudėjui pakeisti draudimo sutartį, pakeičiant draudimo įmoką. Jeigu draudėjas nesutinka su šiuo pakeitimu arba per vieną mėnesį neatsako į pateiktą pasiūlymą, draudikas turi teisę reikalauti draudimo sutarties nutraukimo.

Jeigu draudėjas dėl neatsargumo pažeidė šio paragrafo Nr. 1 nurodytas pareigas ir jeigu draudikas, net žinodamas nepraneštas rizikos aplinkybes, būtų sudaręs sutartį kitomis sąlygomis, tai įvykus draudiminiam įvykiui draudikas privalo išmokėti draudimo išmokos, kuri būtų išmokama draudėjui įvykdžius šio paragrafo Nr. 1 numatytą pareigą, dalį, proporcingą sutartos draudimo įmokos ir draudimo įmokų, kurios būtų nustatytos draudėjui, jeigu jis būtų įvykdęs šio paragrafo Nr. 1 numatytą pareigą, santykiui.

b) Draudimo sutarties nutraukimas

Jeigu draudėjas dėl neatsargumo pažeidė šio paragrafo Nr. 1 minėtas pareigas ir jeigu draudikas, žinodamas aplinkybes, apie kurias draudėjas neinformavo dėl neatsargumo, nebūtų sudaręs draudimo sutarties, tai jis per du mėnesius nuo sužinojimo, kad draudėjas pažeidė šio paragrafo Nr. 1 nurodytas pareigas, turi teisę reikalauti nutraukti draudimo sutartį.

Įvykus draudiminiam įvykiui, draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, jeigu nei vienas draudikas, žinodamas aplinkybes, kurių draudėjas nenurodė, nebūtų sudaręs tokios draudimo sutarties.

3. Teisinės pasekmės, tyčia pažeidus pareigą suteikti informaciją

Jeigu po draudimo sutarties sudarymo nustatoma, kad draudėjas suteikė draudikui žinomai melagingą ar nepilną informaciją apie aplinkybes, numatytas šio paragrafo Nr. 1, tai draudikas greta šio paragrafo Nr. 2 nurodytų teisių turi teisę reikalauti pripažinti draudimo sutartį negaliojančia. Sutarties pripažinimas negaliojančia negalimas tokiais atvejais, kai aplinkybės, kurias draudėjas tyčia nuspėpė arba apie kurias informavo nepilnai, išnyko iki draudiminio įvykio ar neturėjo įtakos draudiminiam įvykiui.

4. Draudėjo atstovas

Jeigu draudimo sutartį sudaro draudėjo atstovas, tai taikant šio paragrafo Nr. 1 ir 2 reikia įvertinti tiek atstovo žinojimą ir klastą, tiek ir draudėjo žinojimą ir klastą. Draudėjas tik tuomet gali remtis faktu, kad pareigos buvo pažeistos dėl neatsargumo, kai nei atstovas, nei draudėjas negali būti apkaltinti dėl tyčios.

§ 10 Ikisutartinės draudiko pareigos

1. Informacijos pateikimas

Draudikas privalo suteikti draudėjui visą sutarties sudarymui reikalingą informaciją, juolab įteikti Draudimo sąlygas. Draudėjas gauna paraiškos sudaryti draudimo sutartį kopiją.

2. Pareiga laikytis konfidencialumo

Draudikas privalo konfidencialiai elgtis su informacija, gauta iš draudėjo ar kitų institucijų šio paragrafo Nr. 1 pagrindu, išskyrus įstatymais nustatytas išimtis.

§ 11 Ikisutartinės draudiko teisės

Draudikas turi teisę patikrinti iš draudėjo gautą informaciją, kuri yra svarbi jo apsisprendimui, sudaryti sutartą turinio draudimo sutartį. Be to, draudikas turi teisę gauti informaciją apie pasėlių plotus ir apdraudžiamus augalus (pvz. duomenis apie žemę ir pasėlius). Draudikas juolab turi teisę apžiūrėti pasėlių plotus, kuriuose auginami apdraudžiami žemės ūkio augalai.

Draudikas turi teisę atmesti draudimo paraišką.

III. Draudiminiai santykiai

§ 12 Draudimo sutartis

1. Sąvoka

Draudimo sutartį sudaro draudimo liudijimas (polisas), Bendrosios draudimo sąlygos, Specialiosios draudimo sąlygos, Papildomos draudimo sąlygos, paraiška sudaryti draudimo sutartį, ir, jeigu susitarta, kitos rašytinės individualios sąlygos.

2. Draudimo sutarties apimtis

Su draudėju kiekvienai augalų grupei (plg. BDRDS § 2) sudaroma teisiškai savarankiška draudimo sutartis, kuri apima visus draudėjo apsėtus ar apsodintus pasėlių plotus, kurie apsėti ar apsodinti apdraustos augalų grupės augalų rūšimi. Draudimo sutartyje nurodomi draudžiami pasėliai pagal augalų grupę. Apdraustos augalų rūšys nurodomos pranešime apie pasėlius.

3. Paraiška sudaryti draudimo sutartį

Paraiška sudaryti draudimo sutartį turi būti pateikiama pasirašytinai. Pateikta paraiška galioja pareiškėjui 3 savaites. Paraišką gali pateikti ir įgaliotasis asmuo; šis įgaliotinis draudikui turi pateikti įgaliotimo rašto originalą.

4. Paraiškos sudaryti draudimo sutartį turinys

- a) Draudėjas yra žemės ūkio veiklos subjektas ir paraiškoje sudaryti draudimo sutartį turi tarp kitos informacijos nurodyti savo duomenis:

1. fizinis asmuo: savo pavardę, vardą, gyvenamosios vietos adresą ir asmens kodą,
2. juridinis asmuo: įmonės pavadinimą, turintį atstovavimo teisę asmenį ir įmonės buveinės adresą; jeigu įmonės veiklos vieta yra kitoje vietoje, būtina papildomai nurodyti ir šį įmonės veiklos adresą. Paraiškoje taip pat turi būti nurodoma įmonė, įmonės savininkas ir įmonės kodas. Jeigu draudėjas administruoja įmonę, turinčią kelis padalinius (kelias gamybos vietas), tai jis privalo

paraiškoje sudaryti draudimo sutartį nurodyti, kuriuos įmonės padalinius draudimas turi apimti.

Įmonė šia prasme yra žemės ūkio veiklos subjektas.

- b) Paraiškoje sudaryti draudimo sutartį draudėjas dar privalo nurodyti:
- visų įmonei priklausančių, augalininkystei tinkamų sklypų bendrą plotą hektarais (ha) ir arais (a), net jeigu šiuo momentu šie sklypai nenaudojami augalininkystei (pvz. dėl gamybos nutraukimo);
 - atitinkamai augalų grupei pasirinktą draudimo paketą;
 - pirmaisiais draudimo metais - atitinkamos augalų grupės pasėlių plotus ir pasirinktą hektaro draudimo sumą (hektaro vertę) (plg. BDRDS §21 Nr. 2); šiuo atveju reikia atskirti žeminius ir vasarinius augalus (plg. SDRDS § 4).

- c) Paraiškoje sudaryti draudimo sutartį reikia nurodyti numatomą sutarties trukmę.

5. Draudimo sutarties įsigaliojimas

Draudėjo paraiška patenkinama išduodant draudimo liudijimą – polisą arba draudikui raštu patvirtinus, kad paraiška sudaryti draudimo sutartį priimta. Draudikas turi teisę atmesti draudėjo paraišką.

6. Draudimo apsaugos pradžia

Draudimo apsauga įsigalioja nuo kitos dienos, einančios po draudimo įmokos (arba jos dalies) gavimo draudiko banko sąskaitoje dienos, 00:00 val., jei draudikas priima paraišką sudaryti draudimo sutartį, išskyrus atvejus, kai draudimo liudijime yra nurodytas kitas laikas.

7. Pirmoji draudimo įmoka

Pirmoji draudimo įmoka reikalaujama kartu su paraiška; ją reikia įmokėti į paraiškoje nurodytą banko sąskaitą per 5 dienas nuo mokestinio pranešimo gavimo.

Mokėjimas laikomas atliktu, kai pinigai įplaukia į draudiko sąskaitą. Draudėjui nesumokėjus pirmosios draudimo įmokos nurodytais terminais, paraiška laikoma nepriimta, draudimo sutartis tuo atveju laikoma nesudaryta.

8. Pareiga pranešti apie pasėlius

Po draudimo sutarties sudarymo draudėjas privalo pateikti pasėlius, kaip to reikalaujama BDRDS § 20.

9. Bendras draudimo sutarties pakeitimas

Draudikui ir draudėjui susitarus pasirašytinai gali būti keičiama draudimo sutartis, nebent dėl ypatingų priežasčių draudimo taisyklių atskiruose paragrafuose jau numatytos tam tikros nuostatos.

§ 13 Keletas draudikų (dvigubas draudimas)

1. Pareiga pranešti

Draudėjas, kuris draudžiamos augalų rūšies pasėlius nuo tos pačios rizikos apdraudžia pas keletą draudikų, apie kitą draudimo sutartį privalo pranešti draudikui per 7 kalendorines dienas. Pranešime turi būti nurodomas kitas draudikas, su juo sudaryta draudimo sutartis ir draudimo suma.

2. Draudiko atsakomybė ir nuostolių atlyginimas dvigubo draudimo atveju

- a) Jeigu tie patys žemės ūkio augalai (draudimo objektas) nuo tos pačios rizikos apdraudžiami keliomis draudimo sutartimis su skirtingais draudikais, egzistuoja dvigubas draudimas. Jeigu tokio dvigubo draudimo atveju draudimo suma viršija draudimo vertę, draudimo išmoka, kurią privalo mokėti kiekvienas draudikas, sumažinama proporcingai draudimo sumos sumažinimui pagal atitinkamą draudimo sutartį. Atitinkamai taikytinos ir BDRDS § 21 Nr. 10 nuostatos dėl draudimo padidintomis sumomis.

- b) Draudėjas, sužinojęs apie dvigubą draudimą, privalo nedelsdamas nutraukti draudimo sutartį, dėl kurios atsirado dvigubas draudimas. Tokią pačią teisę su juo sudarytos draudimo sutarties atžvilgiu turi draudikas, jeigu susiduriama su draudimo sutartimi, dėl kurios atsirado dvigubas draudimas.

3. Draudimo vertės mažėjimas

Šio paragrafo Nr. 2 ir BDRDS § 21 Nr. 10 nuostatos taikytinos ir tuomet, kai dvigubas draudimas atsiranda dėl to, kad po keleto draudimo sutarčių sudarymo sumažėjo draudimo vertė. Jeigu tokiu atveju draudimo sutartys sudarytos tuo pačiu metu arba su draudikų sutikimu, draudėjas tegali reikalauti tik proporcingo draudimo sumų ir draudimo įmokų sumažinimo.

§ 14 Draudimo santykių perėjimas (teisės į pasėlius ir augalų derlių pasikeitimas)

1. Draudimo sutarties perėjimas

- a) Jeigu kas nors pardavimo, užufrukto teisės pasikeitimo, nuomos sutarties ar panašių teisinių santykių pagrindu įgauna teisę į apdraustų pasėlių ir augalų derlių (taip vadinamas teisės į pasėlių ir augalų derlių pasikeitimas), tai nuo teisų į šį derlių perėmimo momento, jų perėmėjas vietoj draudėjo įgyja iš egzistuojančių draudiminių santykių

išplaukiančias teises ir pareigas. Tai galioja taip pat ir nuomos objekto grąžinimo ar panašių santykių pasibaigimo atvejais. Draudimo sutarties pereina naujam teisės į pasėlių ir augalų derlių savininkui su iš egzistuojančių draudiminių santykių išplaukiančiu turiniu tokia apimtimi, kuria teisų perėmėjas įgijo teisę į pasėlių ir augalų derlių. Jeigu teises perimantis ūkininkas jau prieš teisės į pasėlių ir augalų derlių pasikeitimą juose ūkininkauja, atitinkamai galioja šio paragrafo Nr. 1.a).

2. Pareiga mokėti draudimo įmoką draudimo sutarties perėjimo atveju

Ankstesnis draudėjas ir teisų perėmėjas už draudimo laikotarpio, kuriame pereina draudiminiai santykiai, draudimo įmoką, atsako kaip bendraskoliai. Dėl atsakomybės nutraukiant draudimo sutartį, kai keičiamos teisės į pasėlių ir augalų derlių, žiūrėti šio paragrafo Nr. 6.

3. Pranešimo ir įrodymo pareiga pasikeitus teisę į pasėlius ir augalų derlių turinčiam asmeniui

Apie pasikeitimą pasėlių ir augalų derliaus teisėje draudėjas ir teisų perėmėjas privalo nedelsiant informuoti draudiką raštu. Šiame pranešime apie pasikeitimą asmens, kuriam priklauso teisė į pasėlius ir augalų derlių, turi būti nurodytas ankstesnio draudėjo ir naujo teisės turėtojo vardas, pavardė arba įmonė bei adresas; be to jame turi būti pranešama, su kuriuo sklypu susijęs pasėlių ir augalų derliaus teisės pasikeitimas ir kokių momentu jis įvyko. Draudikui pareikalavus, visi šie duomenys turi būti įrodyti. Draudėjas dėl savo kaltės neįvykdęs pranešimo pareigos privalo atlyginti draudiko nuostolius.

4. Draudimo išmokos mokėjimas draudimo sutarties perėjimo atveju

- a) Jeigu draudiminis įvykis atsitinka draudimo sutarties perdavimo teisų perėmėjui metu ir draudimo išmoka už su draudimo sutarties perėjimu susijusius sklypus dar nebuvo ar buvo nepilnai išmokėta, tai ankstesnysis draudėjas ir teisų perėmėjas privalo bendrame pareiškime kartu su pranešimu apie pasikeitimą nustatyti, kam ir kokio dydžio turi būti išmokėta ši, dar neišmokėta draudimo išmoka.

- b) Kol teisų perėmėjas dar nepranešė draudikui apie draudimo santykių perėjimą, draudimo išmoką, kurią draudikas išmokėjo buvusiam draudėjui, teisų perėmėjas turi traktuoti kaip išmokėtą jam, išskyrus atvejus, kai draudikas žinojo apie pasėlių ir augalų derliaus teisės pasikeitimą atitinkamuose sklypuose.

5. Draudiko teisė nutraukti sutartį

Jeigu yra vienas iš šio paragrafo Nr. 1 aprašytų pasikeitimo pasėlių ir augalų derliaus teisėje atvejų, draudikas turi teisę nutraukti sutartį su teisų perėmėju, laikydamasis vieno mėnesio termino. Draudikas turi teisę nutraukti sutartį tik per vieną mėnesį nuo sužinojimo apie pasikeitimą pasėlių ir augalų derliaus teisėje.

6. Draudimo įmokos skolininkas draudimo sutarties nutraukimo atveju

Jeigu, įvykus pasikeitimui pasėlių ir augalų derliaus teisėje, draudikas nutraukia draudimo santykius (plg. šio paragrafo Nr. 5), tai draudimo įmoką už draudimo laikotarpį, kada nutraukiami draudimo santykiai, draudikui privalo sumokėti tik ankstesnis draudėjas; šiuo atveju teisų perėmėjas neatsako už draudimo įmokos sumokėjimą.

7. Atitinkamas draudimo sutarties nuostatų netaikymas priverstinio teismo sprendimo vykdymo atveju

Jeigu pasikeitimas įvyksta dėl priverstinio teismo sprendimo vykdymo veiksmų, tai šio paragrafo Nr. 1 iki Nr. 6 negalioja.

§ 15 Draudimo sutarties trukmė

1. Draudimo sutarties galiojimo terminas

Draudimo sutartis sudaroma mažiausiai vieneriems metams; ji sudaroma draudimo liudijime nurodytam terminui.

Pasibaigus nustatytam draudimo sutarties terminui, ji prasitęsia automatiškai atitinkamai kitiems metams, jeigu ji nenutraukiama šio paragrafo Nr. 3 nurodytu laiku.

2. Draudimo periodas

Draudimo periodas yra kalendoriniai metai.

3. Draudimo sutarties pasibaigimas

Jeigu draudimo sutartis turi pasibaigti nustatyto sutarties galiojimo termino pabaigoje, apie šį nutraukimą būtina pranešti kitai sutarties šaliai ne vėliau kaip likus vienam mėnesiui iki sutarties pasibaigimo. Sutarties nutraukimas privalo būti apiformintas raštu.

4. Sutarties nutraukimas prieš terminą

- a) Draudimo sutartis gali būti nutraukiama prieš numatytą sutarties galiojimo terminą, jeigu po sutarties sudarymo išnyksta draudiminio įvykio atsitikimo galimybė arba draudiminė rizika dėl aplinkybių, kurios nesusiję su draudiminiu įvykiu.

Toks draudiminio įvykio atsitikimo arba draudiminės rizikos galimybės išnykimas yra tuomet, kai draudimo sutartyje nurodytos augalų rūšys nuolat nebegali būti auginamos sklypuose, kadangi sklypai negali būti naudojami augalininkystei (pvz. dirbamos žemės paskirties pakeitimas į žemę statybai). Laikinas dirbamos žemės nenaudojimas

arba tam tikro pasėlių ploto išbraukimas iš draudimo draudiminiu laikotarpiu dėl tvarkymo, perarimo ar derliaus nuėmimo, nesąlygoja draudiminio įvykio atsitikimo galimybės išnykimo.

- b) Teisės nutraukti draudimo sutartį prieš terminą, kai vienas iš sutarties šalių pažeidžia savo pareigas, nustatomos BDRDS § 17, o specialūs atvejai apibrėžiami atskiruose šių sąlygų paragrafuose.

§ 16 Draudimo įmoka sutarties nutraukimo prieš terminą atveju

1. Jeigu draudėjas prieš terminą nutraukia draudimo sutartį, jau įmokėtos draudimo įmokos draudėjui negrąžinamos. Draudikui taip pat priklauso visos draudimo įmokos, kurios dar nesumokėtos pagal draudimo sutartį iki atitinkamų kalendorinių metų pabaigos.
2. Jeigu prasidėjus draudimui išnyko galimybė atsitikti draudiminiam įvykiui (plg. BDRDS § 15 Nr. 4.a) ir jeigu draudėjas dėl šios priežasties prieš terminą nutraukia draudimo sutartį, draudikui priklauso toji įmokos dalis, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo laikotarpiui.
3. Visais kitais draudimo sutarties nutraukimo prieš pasibaigiant draudimo laikotarpiui atvejais, draudikui už šį draudimo laikotarpį priklauso toji draudimo įmokos dalis, kuri atitinka draudimo sutarties galiojimo laikotarpį. Jau sumokėtos draudimo įmokos negrąžinamos.

IV. Draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu

§ 17 Teisinės pasekmės draudėjui pažeidus savo pareigas

- a) Ir draudikas, ir draudėjas turi teisę nutraukti draudimo sutartį, jeigu vienam iš jų tampa žinoma, kad kita sutarties šalis pažeidė esmines draudimo sutarties sąlygas ir pareigas. Jeigu sutartis nutraukiama draudėjo reikalavimu, draudėjas turi teisę reikalauti draudimo įmokų, už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį, grąžinimo, jeigu draudimo sutartis pažeista draudiko kalte. Jeigu draudimo sutartis nutraukiama draudiko reikalavimu, draudėjui, nustačius jo kaltę dėl draudimo sutarties pažeidimo, draudimo įmoka negrąžinama.
- b) Teisinės pareigų pažeidimo pasekmės nustatytos atitinkamuose paragrafuose, kur detaliau nurodytos ir pačios pareigos.
- c) Draudėjas atsako ir už trečiųjų asmenų, tarp jų ir jo samdomų darbuotojų, kurie vykdo jo sutartinius įsipareigojimus ar jį atstovauja, veiksmus ir draudimo sutarties pažeidimus.

§ 18 Draudiko pareigos ir teisės draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu

- a) Pareigos
Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu draudikas, draudėjui paprašius, privalo jam išduoti draudimo liudijimo, paraiškos sudaryti draudimo sutartį, draudimo sąlygų ir kitų, su draudimo sutartimi susijusių dokumentų, kopijas, jeigu draudėjas apmoka su tuo susijusias išlaidas. Draudikas privalo konfidencialiai elgtis su informacija apie draudėją ir jo turintę padėtį, taip pat su informacija apie kitus asmenis, kurią jis gauna draudimo sutarties pagrindu, išskyrus įstatymuose numatytus atvejus.
- b) Teisės
Draudikas pasilieka teisę rudens apžiūros metu patikrinti apdraustų pasėlių būklę. Dėl pasėlių plotų ar augalų neatitikimo draudimui, draudikas turi teisę išimti iš draudimo atskirus pasėlių plotus ar plotų dalis, grąžindamas draudimo įmoką už šiuos plotus.

§ 19 Draudėjo pareigos prieš draudiminį įvykį

1. Bendras principas

Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu iki įvykstant draudiminiam įvykiui, draudėjas privalo vykdyti visas draudimo sutartyje nustatytas ir Bendrosiose, ir Specialiosiose sąlygose, numatytas pareigas.

2. Bendrai galiojančios pareigos

Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu, draudėjas privalo nedelsdamas informuoti draudiką raštu apie neteisingai ar nepilnai prieš sutarties sudarymą pateiktą informaciją ir ją pakoreguoti. Draudėjas turi bet kuriuo metu suteikti draudikui galimybę patikrinti, ar laikomasi draudimo sutartyje nustatytų ir draudimo sąlygose numatytų pareigų.

3. Ypatingos pareigos

Atitinkamuose paragrafuose detalios aprašytos ypatingosios pareigos ir nustatytos teisinės šių pareigų pažeidimo pasekmės.

4. Rizikos padidėjimas

- a) Kai draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu iš esmės pasikeičia sutartyje nustatytos aplinkybės, dėl kurių padidėja ar gali padidėti draudimo rizika, draudėjas, kai jam tai tampa žinoma, privalo apie tai nedelsdamas informuoti draudiką.

Draudikas, kuriam buvo pranešta apie draudimo rizikos padidėjimą, turi teisę reikalauti draudimo sutarties sąlygų pakeitimo arba draudimo įmokos padidėjimo. Jeigu draudėjas tokiu atveju nesutinka su draudimo sutarties pakeitimu ar su draudimo įmokos padidėjimu, draudikas turi teisę kreiptis į teisumą su paraiška nutraukti draudimo sutartį arba pritaikyti ją pasikeitusioms esminėms aplinkybėms. Jeigu draudėjas nepraneša draudikui apie rizikos padidėjimą, draudikas turi teisę reikalauti nutraukti draudimo sutartį ir reikalauti nuostolių atlyginimo, kiek jų nepadengia gautos draudimo įmokos. Tačiau draudikas neturi teisės reikalauti nutraukti draudimo sutartį, jeigu išnyko aplinkybės, galėjusios sukelti draudimo rizikos padidėjimą.

- b) Draudimo rizikos padidėjimo atvejais laikoma

- dirbamų plotų padidėjimas sutarties galiojimo laikotarpiu, kuriuose auginami apdrausti augalai, jeigu jie nebuvo jau paminėti pranešime apie pasėlius;
- kitos augalų rūšies auginimas pasėlių plote negu ta, kuri buvo nurodyta pranešime apie pasėlių plotus;
- bet koks ūkininkavimo rūšies pakeitimas (tradicinis ar ekologinis ūkininkavimas).

- c) Jeigu atsiranda nauji pasėlių plotai arba auginami nauji augalai, draudėjas privalo apie tai papildomai pranešti, kaip tai nurodyta šių BDRDS § 20 Nr. 3.

V. Pasėlių pateikimas draudimui, draudimo suma

§ 20 Pasėlių pateikimas draudimui

1. Pareiga pateikti pasėlius draudimui

Draudėjas privalo kiekviename draudimo laikotarpyje pranešti apie savo pasėlius.

Draudėjas, drausdamas pasėlius, privalo nurodyti draudikui visus pasėlių plotus, kurie yra apsėti/apsodinti draudžiamos augalų grupės augalų rūšimi. Atskiros augalų rūšys arba sklypai negali būti išskiriami iš draudimo. Be to reikia laikytis šio paragrafo Nr. 5 nurodytų terminų.

2. Pranešimo apie pasėlius turinys

- a) Pranešime apie pasėlius draudėjas privalo nurodyti kiekvieną sklypą, kuris atitinkamame draudimo laikotarpyje buvo apsėtas apdraustos augalų grupės augalų rūšimi arba bus apsėtas draudimo galiojimo laikotarpiu. Sklypas šia prasme - tai draudėjo nuosekliai naudojamas pasėlių plotas, kuriame auginami vienos rūšies žemės ūkio augalai.
- b) Kiekviename pranešime apie pasėlius privaloma nurodyti šiuos duomenis:

- sklypo padėtis, nurodant seniūniją ir savivaldybę,
- sklypo pavadinimas, lauko bloko nr. bei žemės sklypo nr.,
- sklype auginama augalų rūšis,
- sklypo plotas, nurodant hektarais (ha) ir arais (a),

- c) Pranešime apie pasėlius kiekvienam sklypui turi būti nurodyta hektaro vertė pagal šių BDRDS § 21 Nr. 2.

- d) Jeigu susitarta, esant tam tikriems augalams bei ypatingiems auginimo metodams, draudikas gali reikalauti papildomų duomenų.

3. Vėlesnis pranešimas apie pasėlių plotus, pasėlių atsėjimas

Apie pasėlių plotus, kuriuos draudėjas pradėjo įdirbinėti jau po įvykusio plotų surašymo, turi būti pranešta vėliau.

Jeigu sklypas, po jau atlikto pranešimo apie pasėlius, naujai atsėjamas apdrausta augalų rūšimi, draudėjas privalo apie šį sklypą vėl pranešti draudikui (taip vadinamas vėlesnis pranešimas apie pasėlių plotus), vėliausiai per savaitę nuo sudygimo ar nuo daigų išsodinimo. Šiame pranešime turi būti visi šio paragrafo Nr. 2.b) iki 2.d) nurodyti duomenys. Draudimo apsauga, pagal šį vėlesnį pranešimą apie pasėlių plotus, prasideda pagal šio paragrafo Nr. 6.

4. Pranešimo apie pasėlius forma

Pranešimas apie pasėlius, jeigu nesusitarta kitaip, turi būti atliktas raštu arba elektroniniu būdu.

5. Pranešimo terminai

Pranešimą apie pasėlius būtina pateikti kiekvienais metais kuo anksčiau, o vėliausiai SDRDS § 5 ar draudimo sutartyje nustatytais terminais.

Pirmaisiais draudimo metais pranešimas apie pasėlius pateikiamas kartu su paraiška sudaryti draudimo sutartį. Jeigu pateikiant paraišką sudaryti draudimo sutartį pirmajame pranešime apie pasėlius figūruoja tik žieminiai augalai, vasarinius augalus draudėjas privalo nurodyti kitame pranešime apie pasėlius, SDRDS § 5 nurodytu laiku.

6. Su pranešimu apie pasėlius susijusi draudimo apsauga

Su pranešimu apie pasėlius susijusi draudimo atsakomybė prasideda tik įregistravus pranešimą apie pasėlius (pagrindinis pasėlių įregistravimas); tai galioja ir papildomam pranešimui apie pasėlius. Draudimo apsauga pagal pranešimą apie pasėlius, prasideda 12.00 valandą

- dienos dvi dienos po to, kai draudikas gauna pranešimą apie pasėlius, jeigu draudimo apsauga pagal BDRDS § 12 Nr. 6 jau buvo prasidėjusi, jeigu draudimo apsauga nesustabdoma (pagal BDRDS § 24 Nr. 4) ir patenka į draudiko atsakomybės laikotarpį (pagal BDRDS § 8).
- 7. Teisinės pasekmės nesilaikant pranešimo apie pasėlius pateikimo tvarkos**
- a) Nepilnas, neteisingas pranešimas apie pasėlius
Jeigu pateiktas pranešimas apie pasėlius yra nepilnas ar neteisingas, draudėjas privalo nedelsdamas ištaisyti tą klaidą, kai tik jis ją pastebėjo. Dėl draudimo apsaugos pagal pataisytą pranešimą žiūrėti šio paragrafo Nr. 6.
Jeigu draudikas, ryšium su draudiminiu įvykiu ar tikrindamas pateiktus pasėlius, nustato, kad pranešimas apie pasėlius yra nepilnas ar neteisingas, ir, jeigu draudėjas šį nepilnumą ar neteisingumą galėjo pastebėti, tačiau nepaisant to neatliko jokių papildomų ar pataisymo veiksmų, draudikas turi teisę apskaičiuoti draudimo įmoką pagal tokią draudimo sumą, kuri būtų buvusi, jeigu draudėjas pranešime apie pasėlius būtų nurodęs teisingus ir pilnus duomenis, išskyrus tuos atvejus, kai draudėjas už nepilnumą ir neteisingumą neatsako.
Draudiko atsakomybė, kol jis draudėjo pranešime apie pasėlius nenustatė trūkumų ar neteisingumų, apsiriboja neteisingame ir nepilname pranešime apie pasėlius nurodytais sklypais ir augalais. Draudiko atsakomybė už pranešime apie pasėlius nenurodytus augalus, kuriems draudikas apskaičiuoja draudimo įmoką, prasideda 12.00 valandą dienos dvi dienos po to, kai draudikas surado klaidą, jeigu draudimo apsauga pagal BDRDS § 12 Nr. 6 jau buvo prasidėjusi, jeigu draudimo apsauga nesustabdoma (pagal BDRDS § 24 Nr. 4) ir patenka į draudiko atsakomybės laikotarpį (pagal BDRDS § 8).
- b) Pavėluotas pranešimas apie pasėlius
Jeigu draudėjas nustatytu laiku nepraneša apie pasėlius (plg. SDRDS § 5), draudikas neprivalo skaičiuoti draudimo įmoką pagal pavėluotą pranešimą apie pasėlius; vietoj to, jis draudimo įmoką gali apskaičiuoti pagal preliminarą hektaro vertę (plg. BDRDS § 22 Nr. 1) arba, pirmaisiais draudimo metais, pagal paraišką sudaryti draudimo sutartį.
- c) Nepateiktas pranešimas apie pasėlius
Jeigu draudėjas neatlieka savo pareigos nepateikdamas pranešimo apie pasėlius, draudikas turi teisę apskaičiuoti draudimo įmoką pagal draudimo sumą, apskaičiuotą pagal preliminarą hektaro vertę (plg. BDRDS § 22 Nr. 1) arba, pirmaisiais draudimo metais, pagal paraišką sudaryti draudimo sutartį.
- 8. Papildomi duomenys prie pranešimo apie pasėlius**
Draudėjas, draudikui pareikalavus, kartu su pranešimu apie pasėlius (plg. šio paragrafo Nr. 1) privalo pateikti informaciją apie pranešimus, susijusius su žemės darbais ir informaciją apie paraiškas valstybinėms institucijoms, juolab apie paraiškas paramai gauti (pateikiant pvz. pasėlių plotų naudojimą įrodantį raštą). Jeigu tokie duomenys yra skaitmeninėje formoje, tai duomenis reikia persiųsti.
- § 21 Draudimo suma**
- 1. Draudimo suma**
Draudimo suma sudaroma pagal hektaro vertę. Hektaro vertė, jeigu nesusitarta kitaip, nustatoma kartu su pranešimu apie pasėlių plotus (plg. BDRDS § 20 Nr. 2.c).
Kiekvienam tam tikra augalų rūšimi apšėtam sklypui apskaičiuojama atskira draudimo suma, sudauginus pasirinktą hektaro vertę ir plotą, suapvalinant ją matematiškai iki sveikų skaičių. Pagal pranešimą apie pasėlius nustatyta draudimo suma galioja nuo draudimo apsaugos pagal pranešimą apie pasėlius pradžios (pagal BDRDS § 20 Nr. 6).
- 2. Hektaro vertė**
Draudėjas turi nurodyti hektaro draudimo sumą (hektaro vertę) kiekvienu draudimo periodu, nustatant ją pagal laukiamo derliaus vertę iš vieno hektaro. Šiuo atveju jis turi nustatyti derlingumo vertę pagal laukiamo derliaus kiekį iš vieno hektaro ir už tą derliaus kiekį gautinos preliminarios rinkos kainos.
Kiekvienam tam tikra augalų rūšimi apšėtam sklypui reikia nurodyti hektaro vertę, suapvalinant ją iki 100-tų eurų.
- 3. Bendra atsakomybės suma**
Sklypo draudimo suma yra bendra atsakomybės suma visai rizikos grupei (plg. BDRDS § 1 Nr. 2). Hektaro vertės padidėjimai ir sumažėjimai turi atitinkamą poveikį visoms rizikos grupėse apdraustoms rizikoms.
- 4. Draudimo sumos sunaudojimas**
Jeigu dėl tos pačios apdraustos rizikos ar dėl skirtingų apdraustų tam tikros rizikos grupės rizikų vienu draudimo laikotarpiu atsitinka daug žalų, tai draudimo suma draudimo laikotarpiu kiekvienam sklypui sumažėja jau išmokėtomis sumomis. Atskirų atitinkamo draudiminio įvykio žalų dydžių procentais apskaičiavimui imama po išmokėtų sumų atskaitymo likusi bendros draudimo sumos dalis.
- 5. Draudimo vertė esant daug draudimo objektų**
Jeigu viena augalų rūšis pasiskirsčiusi daugelyje draudimo objektų, draudimo sumą reikia nurodyti kiekvienam draudimo objektui atskirai.
- 6. Žemiausia ir aukščiausia hektaro vertė**
Draudikas kiekvienai augalų rūšiai kiekvienais metais gali nustatyti žemiausią ir aukščiausią vieno hektaro draudimo vertę. Jeigu draudėjo pranešime apie pasėlius nurodyta žemės sklypo hektaro vertė yra mažesnė už nustatytą žemiausią hektaro vertę, tuomet draudikas turi teisę paaugškinti nurodytą hektaro vertę iki nustatytos žemiausios hektaro vertės. Jeigu draudėjo pranešime apie pasėlius nurodyta žemės sklypo hektaro vertė viršija nustatytą aukščiausią hektaro vertę, tuomet draudikas turi teisę, nurodytą hektaro vertę sumažinti iki nustatytos aukščiausios hektaro vertės.
- 7. Pasėlių pateikimas draudimui mažesne draudimo verte**
Jeigu pranešime apie pasėlius vienos sutarties nurodyta draudimo suma mažesnė daugiau nei 25 % už praėjusių metų arba paskutinio pasėlių pranešimo draudimo sumą, arba pirmaisiais draudimo metais paraiškoje nurodytą draudimo sumą, tuomet draudėjas privalo pagrįsti šį sumažėjimą, nurodant, kas sąlygojo šį draudimo sumos kritimą ir, draudikui pareikalavus, tai įrodyti. Jeigu draudėjas, pareikalavus draudikui, negali dviejų savaitių bėgyje įrodyti, kad šis nukrypimas pateisinamas, tuomet draudikas turi teisę apskaičiuoti draudimo įmoką pagal draudimo sumą, nurodytą praėjusiais metais arba paskutiniam pasėlių pranešime, arba pirmaisiais draudimo metais draudimo paraiškoje.
- 8. Vėlesnis hektaro vertės padidėjimas**
Draudėjas ir po atlikto pranešimo apie pasėlius gali paprašyti jo nau nustatytos hektaro vertės padidėjimo, jeigu paaugškėja, kad, draudikui gavus jo pranešimą apie pasėlius, laukiama derliaus vertė yra žymiai didesnė negu jo pranešime nurodyta atitinkama pradinė hektaro vertė. Šis padidėjimas galioja tik laikotarpiui po pranešimo apie padidėjimą gavimo, negalioja atgaline data ir negalioja jau įvykusiam draudiminiam įvykiui. Padidinta hektaro vertė įsigalioja kitą dieną nuo 12.00 valandos dienos, po to, kai draudikas gavo pranešimą apie hektaro vertės padidėjimą.
- 9. Vėlesnis hektaro vertės sumažinimas**
Draudėjas gali reikalauti hektaro vertės sumažinimo, jeigu po atlikto pranešimo apie pasėlius paaugškėja, kad laukiama sklypo derliaus vertė yra žymiai mažesnė, negu jo pranešime nurodyta atitinkama hektaro vertė. Draudėjas gali reikalauti sumažinimo tik tuomet, jeigu laukiama derlingumo vertė mažesnė daugiau kaip 25 %. Jeigu didelį hektaro vertės sumažėjimą, palyginus su laukiamu derlingumu, sąlygoja pagal šias sąlygas apdraustas draudiminis įvykis, toks hektaro vertės sumažinimas negalimas. Sumažinta draudimo suma įsigalioja kitą dieną nuo 12.00 valandos, po to, kai draudikas gavo pranešimą apie draudimo sumos sumažinimą. Terminai, iki kurių galimas draudimo sumos sumažinimas, priklauso nuo SDRDS ir nuo draudimo sutarties nuostatų.
- 10. Draudimas padidintomis sumomis**
- a) Kai draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma viršija draudimo vertę, draudimo sutartis negalioja ta dalimi, kuria viršijama draudimo vertė. Draudimas padidintomis sumomis yra tuomet, kai sklypo draudimo suma laukiamą derliaus vertę viršija daugiau nei 25 %. Jeigu draudimo padidintomis sumomis nustatymo momentu draudimo įmoka dar nėra visiškai sumokėta, likusi draudimo įmokos dalis sumažinama proporcingai draudimo sumos sumažinimo dydžiui. Jau sumokėtos draudimo įmokos draudėjui negrąžinamos.
- b) Jeigu draudimo suma buvo padidinta dėl draudėjo apgaulės, draudikas turi teisę reikalauti draudimo sutartį pripažinti negaliojančia ir atlyginti jam padarytus nuostolius, kiek jų nepadengia gauta draudimo įmoka.
- 11. Nevisiškas draudimas**
Jeigu nustatyta draudimo suma mažesnė už draudimo vertę, tai, įvykus draudiminiam įvykiui, draudikas privalo atlyginti draudėjui (naudos gavėjui) jo patirtų nuostolių dalį, proporcingą draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui.
- § 22 Preliminari hektaro vertė**
- 1. Draudimo apsauga prieš pranešimą apie pasėlius**
Kiekviename draudimo laikotarpyje draudikas suteikia, jeigu nesusitarta kitaip, draudimo apsaugą ribotam laikotarpiui, preliminaros hektaro vertės pagrindu.
- 2. Preliminarios hektaro vertės sudarymas**
Preliminari hektaro vertė, nuo kurios apskaičiuojama kiekvieno sklypo preliminarai draudimo suma, priklauso nuo SDRDS § 6 ir nuo draudimo sutarties nuostatų.

3. **Draudimo apsaugos pagal preliminarį hektaro vertę laikotarpis**
 - a) Draudimo apsauga, preliminarios hektaro vertės pagrindu, prasideda kartu su draudiko atsakomybės pagal BDRDS § 8 pradžia; konkrečiai ji prasideda SDRDS § 3 nurodytais terminais. Ši draudimo apsauga pagal šio paragrafo Nr. 1, pirmaisiais draudimo metais prasideda kartu su draudimo apsaugos pradžia (BDRDS § 12 Nr. 6) ir ne anksčiau.
 - b) Draudimo apsauga pagal preliminarį hektaro vertę, baigiasi prasidėjus atsakomybei pagal atitinkamą pranešimą apie pasėlius (BDRDS § 20 Nr. 6). Tai galioja ir tokiu atveju, kai įteikiamas tik nepilnas pranešimas apie pasėlius. Kitais atvejais draudimo apsauga pagal šio paragrafo Nr. 1 baigiasi vėliausiai SDRDS § 6 Nr. 1.b) nurodytais terminais.
 - c) Laikotarpiui tarp atsakomybės pagal preliminarį hektaro vertę pabaigos (plg. SDRDS § 6 Nr. 1. b) ir atsakomybės pradžios pagal pavėluotą pranešimą apie pasėlius su galutine hektaro verte, draudimo apsauga neegzistuoja.

VI. Draudimo įmoka

§ 23 Draudimo įmoka ir papildomi mokėjimai

1. Metinė draudimo įmoka

Metinė draudimo įmoka apskaičiuojama tokiu būdu:

- a) Draudimo įmoka apskaičiuojama pagal įmokos tarifą. Įmokos tarifas nustatomas pagal draudžiamą pasėlio vietos riziką ir pagal atskirų augalų rūšių jautrumą draudžiamoms rizikoms: Draudimo įmoka apskaičiuojama vienam šimtui (100) draudimo sumos eurų.
 - b) Jeigu keičiasi vietos rizika arba atskirų augalų rūšių jautrumas draudžiamoms rizikoms: tokiu atveju ateinančio draudimo periodo pradžioje gali keistis draudimo įmokos dydis.
 - c) Draudimo įmokos apskaičiavimo pagrindas yra kiekvieno draudimo laikotarpio pranešimo apie pasėlius draudimo suma, jeigu pagal BDRDS § 20 Nr. 7 nenustatyta kitaip.
 - d) Draudimo įmokos priedai nustatomi pagal atitinkamą susitarimą.
 - e) Draudimo įmoka nustatoma vadovaujantis šių sąlygų nuostatomis, SDRDS, draudimo įmokos apskaičiavimo nuostatomis, taip pat atskirais atvejais priimtais ypatingais susitarimais.
2. **Žalų nebuvimo klasės (ŽNK)**
Apskaičiuojant įmoką reikia taikyti žalų nebuvimo klasės koeficientą. Žalų nebuvimo klasė nustatoma pagal SDRDS. Po žalos atlyginimo, kitiems derliaus metams žalų nebuvimo klasė keičiasi pagal SDRDS.
 3. **Papildomi mokėjimai**
Šalia draudimo įmokos reikia mokėti įstatymu ar valstybės nutarimais numatytas ir susitartas sumas.

§ 24 Draudimo įmokos mokėjimas

1. Įmokos mokėjimas

Draudimo įmoka yra nurodyta pinigų suma, kurią draudėjas, draudimo sutarties sąlygomis, moka draudikui už visam draudimo sutarties galiojimo laikotarpiui suteiktą draudimo apsaugą. Draudikas turi teisę reikalauti mokėti draudimo įmoką dalimis arba reikalauti avansinių mokėjimų. Visos draudimo įmokos mokamos gavus sąskaitą (mokestinį pranešimą). Pateiktą sąskaitą reikia apmokėti joje nurodytais terminais.

2. Draudimo įmokos nesumokėjimas pasibaigus mokėjimo terminui

- a) Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos mokestiniame pranešime nustatytu laiku, draudikas turi šio paragrafo Nr. 3 ir Nr. 4 numatytas teises.
 - b) Nesumokėjus iki nurodyto termino, draudėjas privalo mokėti sutartyje nustatytus delspinigius arba bent įstatymais numatytus delspinigius.
3. **Pranešimas dėl draudimo įmokos nesumokėjimo**
Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos draudimo sutartyje nustatytu terminu, draudikas privalo (draudėjo sąskaita) raštu paraginti jį atlikti mokėjimą, nurodydamas, jog draudėjui per 30 dienų nuo pranešimo gavimo nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies, draudimo apsauga bus sustabdyta ir atnaujinta tik draudėjui sumokėjus draudimo įmoką ar jos dalį.
Ragininimo rašte draudėjui turi būti pateikta tokia informacija: pagal kiekvieną sutartį atskirai detalizuota nesumokėtų draudimo įmokų suma, palūkanos ir išlaidos, taip pat draudimo apsaugos sustabdymo teisinės pasekmės ir tai, kad draudimo sutartis automatiškai baigsis tų pačių (einamųjų) metų gruodžio 31 d., jei iki einamųjų metų lapkričio 30 d. skola nebus padengta.
Ragininimo raštas siunčiamas ir laikomas įteiktu vadovaujantis BDRDS § 33.
Jeigu draudikas tokio ragininimo rašto neišsiunčia, draudimo sutartis

išlieka galioti iki nustatyto sutarties galiojimo termino pabaigos. Jeigu tokiu atveju įvyksta draudiminis įvykis, iš draudimo išmokos išskaitomos nesumokėtos draudimo įmokos.

4. Draudiko teisė nemokėti draudimo išmokos ir draudimo sutarties pasibaigimas pateikus ragininimo raštą

- a) Jei draudiminis įvykis įvyksta, kai pasibaigė ragininimo rašte nurodytas terminas atlikti mokėjimą ir tuo pačiu metu buvo sustabdyta draudimo apsauga draudėjas nėra padengęs skolos, draudikas neprivalo mokėti draudimo išmokos, nebent mokėjimas nebuvo atliktas ne dėl draudėjo kaltės.
- b) Jei draudėjas, nepaisydamas Nr. 3 nurodyto ragininimo rašto, iki einamųjų metų lapkričio 30 d. nesumoka draudimo įmokų, draudimo sutartis automatiškai baigiasi tų pačių (einamųjų) metų gruodžio 31 d.

VII. Žalos nustatymo procedūra

§ 25 Žalos nustatymo procedūra visais draudimo rizikų atvejais

1. Žalos nustatymo procedūros bendrosios nuostatos

- a) Žala nustatoma vertinant pažeidimą pasėlių plotuose patyrusius augalus. Apdraustos žalos dydį nustato ekspertai, atlikdami žalos vertinimą. Žalos dydis įvertinamas tik tuo atveju, kai pasėliuose augalai yra nenuimti. Derliaus nuostolių dydis apskaičiuojama pagal nustatytą žalos dydį, jei nėra susitarta kitaip arba nenustatyta kitaip BDRDS § 5 Nr. 2.
 - b) **Procedūrų rūšys**
Išskiriamos šios žalos nustatymo procedūros, kurios atliekamos:
 - paprastuoju būdu,
 - formalioju būdu arba
 - per vyriausiąjį arbitrą.
 - c) **Momentas**
Draudikas, atitinkamos nurodytos procedūros atveju, nustato momentą žalai įvertinti.
Žalos įvertinimas, siekiant nustatyti galutinį derliaus nuostolį, atliekamas ne vėliau kaip prieš pat derliaus nuėmimo pradžią.
 - d) **Įvertinimo privalomumas**
Vertinant formalioju būdu ar per vyriausiąjį arbitrą nei draudikas, nei draudėjas neturi teisės prieštarauti žalos įvertinimui. Įvertinimas privalomas abejoms šalims, jeigu jis akivaizdžiai žymiai nenukrypsta nuo realios padėties.
 - e) **Žalos nustatymo procedūra – nėra žalos pripažinimas**
Žalos nustatymo procedūros atlikimas ir nuostolių dydžio ar nuostolių apimtys nustatymas dar nereiškia, kad pripažįstamas reikalavimas atlyginti nuostolius ar sutinkama mokėti draudimo išmoką.
„Su išlyga“ atliktas žalos nustatymas ir taip nustatytas nuostolių dydis ar nuostolių apimtis atliekama su sąlyga, kad būtų konstatuota, ar iš viso yra atlygintinas draudiminis įvykis.
 - f) **Pirminė apžiūra**
Draudikas paprastai pirminį vertinimą dėl draudžiamąjo įvykio atlieka pirminės apžiūros metu. Tuo tikslu mūsų ekspertai atlieka pirminį pasėlio, kurį draudėjas nurodė kaip „apdraustos žalos paveiktą“, įvertinimą (apžiūrint pasėlių plotus).
Tolimesnis žalos nustatymas (vertinimas) paprastai atliekamas „paprastuoju būdu“, nebent būtų pareikalauta „formaliojo būdo“.
 - g) **Atšaukimas**
Jeigu draudėjas po draudžiamąjo įvykio pranešimo nori atsisakyti žalos nustatymo procedūros, jis gali iki žalos nustatymo pradžios atšaukti visą pranešimą arba pranešimą dėl atskirų pasėlio pozicijų. Pasėlio pozicijos, kurioms taikomas atšaukimas, į žalos nustatymo procedūrą neįtraukiamos.
 - h) **Išmokos atsisakymas**
Pasibaigus žalos nustatymui, draudėjas, atsižvelgdamas į nustatytą rezultatą, bet kuriuo metu atitinkamoje procedūros stadijoje gali atsisakyti draudimo išmokos. Draudimo išmokos atsisakymas turi būti pateiktas raštu ir yra neatšaukiamas.
 - i) **Atsakingas vykdytojas**
Draudikas gali paskirti atstovą, atsakingą už techninį bet kurio įvertinimo atlikimą visų rūšių žalos nustatymo procedūrose.
2. **Paprastasis žalos nustatymo būdas**
 - a) Bendrosios nuostatos
 - aa) Žalos nustatymui „paprastuoju būdu“ draudikas paskiria vieną ar daugiau ekspertų.
Paprastasis žalos nustatymo būdas netaikoma tik tuo atveju, jei draudėjas kartu su pranešimu apie draudiminį įvykį iš karto pareikalauja taikyti procedūrą, atliekamą „formalioju būdu“
 - bb) Tikimasi, kad draudėjas dalyvaus žalos vertinime „paprastuoju būdu“, jei tai neįmanoma, jis turi paskirti įgaliotą asmenį. Įgaliotą asmuo

- turi savo teisę veikti jam suteikto įgaliojimo pagrindu įrodyti, pateikdamas įgaliojimą. Jei įgaliojimas nepaskirtas arba neatvyksta, Žalos nustatymas „paprastuoju būdu“ atliekamas nedalyvaujant draudėjui ir jo įgaliotam asmeniui.
- b) **Vykdydas**
Po žalos nustatymo pagal BDRDS § 26, draudėjui ekspertai pateikia kiekvienos pasėlio pozicijos nustatytą nuostolio dydį arba, jeigu dydis nenustatoma, žalos apimtis. Jeigu draudėjas pripažįsta ekspertų nustatytą rezultatą, laikoma, kad šaliu sutarimu nustatytas nuostolių dydis arba, jei dydis nenustatomas, nustatyti nuostolių apimtį ir žalos priežastis.
- Tas pats taikoma, jei reikia, ir kitų draudiminiam įvykiui nustatyti būtinų aplinkybių, tokių kaip nustatyti būtinybę perarti dirvą ar sutvarkyti pasėlius, nustatyti ekonominę naudą, nustatyti kitų išlaidų ir sąnaudų priežastį ir dydį bei nuo apdraustos rizikos nukentėjusios apdraustos augalų rūšies realizavimo galimybes.
- Jei draudėjas ar jo įgaliotasis asmuo nedalyvavo įvertinime, susitarimas laikomas sudarytu iš karto po to, kai draudikas praneša apie nustatytą nuostolio dydį ar nuostolių apimtį ir, prireikus, pateikia papildomą informaciją apie draudiminį įvykį, o draudėjas pripažįsta žalos nustatymo rezultatą.
- Jei draudėjas ir draudikas nesutaria dėl nustatytų faktų, susijusių su draudiminiu įvykiu kažkuriai pasėlio pozicijai, nes draudėjas nepripažino „paprastuoju būdu“ atlikto įvertinimo rezultato, dėl ginčytinos pasėlio pozicijos atliekamas papildomas įvertinimas „formalioju būdu“.
- c) **Draudiko revizija**
„Paprastuoju būdu“ atlikto įvertinimo rezultatą gali patikrinti draudikas arba draudiko įgaliotas asmuo (pvz., revizorius). Prireikus draudikas arba jo įgaliotas asmuo panaikina „paprastuoju būdu“ gautą įvertinimą ir paskiria atlikti „paprastuoju būdu“ naują įvertinimą.
- d) **Nesutarimas, prašymas taikyti formalųjį būdą**
Jeigu draudėjas nesutinka su ekspertų „paprastuoju būdu“ nustatytu rezultatu pasėlio pozicijai ir nebuvo susitarta (rastas kompromisas), draudėjas turi per 24 valandas nuo „paprastuoju būdu“ gautų rezultatų paskelbimo pripažinti „paprastuoju būdu“ gautą rezultatą arba pateikti prašymą, kad dėl ginčytinos pasėlio pozicijos būtų taikoma „formalioju būdu“ atliekama procedūra. Jei draudėjas šį prašymą raštu išsiunčia per nurodytas 24 valandas, laikoma, kad draudėjas pateikia jį laiku. Jei prašymas nepateikiamas nurodytu laiku, „paprastuoju būdu“ gautas rezultatas laikomas galutiniu.
3. **Formalusis būdas**
- a) **Bendrosios nuostatos**
„Formalusis būdas“ žalai nustatyti naudojamas, išskyrus aukščiau Nr. 2.a) aa) antrajame sakinyje nurodytus atvejus, tik tada, jeigu „paprastuoju būdu“ nepavyksta rasti vieningos nuomonės dėl žalos pasėlio pozicijai ir draudėjas laiku pateikė prašymą šiuo būdu atlikti žalos įvertinimą.
- „Formaliojo būdo“ metu, šiai procedūrai paskirti ekspertai žalą nustato bendrai priimdami sprendimą.
- b) **Ekspertų paskyrimas**
„Formaliojo būdo“ metu, draudikas paskiria savo ekspertą, o draudėjas, nepriklausomai nuo to, paskiria savo ekspertą šiai procedūrai. Draudėjas turi paskirti savo ekspertą per 24 valandas nuo draudiko raginimo rašto gavimo; jei tai susiję su derliaus nuėmimui subrendusiomis augalų rūšimis, tai turi būti padaryta per 12 valandų.
- Draudėjo eksperto vardas, pavardė, adresas ir kontaktiniai duomenys turi būti nedelsiant pranešti draudikui.
- Jei draudėjas nepaskiria eksperto arba tai padaro praleidęs terminą, arba jei jis nedalyvauja įvertinime „formalioju būdu“, teisė paskirti ekspertą pereina draudikui.
- Draudikas praneša draudėjui įvertinimo „formalioju būdu“ vykdymo datą. Draudėjas turi užtikrinti, kad jo ekspertas dalyvautų „formalioju būdu“ atliekamo žalos nustatymo metu.
- c) **Vyriausiojo arbitro paskyrimas**
Prieš inicijuodami žalos nustatymą „formalioju būdu“, abu „formaliojo būdo“ žalai nustatyti ekspertai turi iš specialaus ekspertų sąrašo išsirinkti vyriausiąjį arbitrą, kuris bus pasitelktas, jei ekspertai negalės susitarti dėl nuostolio dydžio arba dėl nuostolių apimtį, ir tuo nebuvo pasiektas susitarimas dėl žalos įvertinimo.
- Jeigu du ekspertai nesutaria dėl to, kurį ekspertą paskirti vyriausiu arbitru, tai draudėjas turi teisę paskirti vyriausiąjį arbitrą iš trijų draudiko pasirinkimui pateiktų ekspertų. Draudėjas turi paskirti vyriausiąjį arbitrą per 24 valandas nuo susipažinimo su specialiuoju ekspertų sąrašu; jei tai susiję su derliaus nuėmimui subrendusiomis augalų rūšimis, tai turi būti padaryta per 12 valandų.
- Jeigu draudėjas per nustatytą terminą draudiko neinformuoja apie savo pasirinkimą, tai šį pasirinkimo teisę pereina draudikui.

- Abu ekspertai žalos nustatymą „formalioju būdu“ atlieka nepriklausomai nuo to, ar buvo išrinktas vyriausiasis arbitras.
- d) **Vykdydas**
Abu ekspertai turi atlikti žalos nustatymą pagal žalos nustatymo taisykles ir „formaliosios procedūros“ metu susitarti dėl apdraustos žalos bei kartu nustatyti rezultatą. Tuo pačiu kartu nustatytas nuostolių dydis ar kartu nustatyta nuostolių apimtis turi būti raštu nurodyta protokole.
- Žalos nustatymai atliekami bendrame posėdyje ir – jei reikia – nustatoma: būtinybė perarti dirvą ar sutvarkyti pasėlius, ekonominė nauda, kitų išlaidų ir sąnaudų priežastis ir dydis bei nukentėjusios apdraustos augalų rūšies realizavimo galimybės.
- e) **„Formaliojo būdo“ pabaiga**
Jei pasiekiamas bendras susitarimas dėl nuostolių dydžio arba nuostolių apimtį tam tikroje pasėlio pozicijoje „formaliojo būdo“ metu, ši procedūra laikoma užbaigta ir atitinkamai gautas rezultatas yra privalomas. Tas pats galioja ir tiesiogiai su tuo susijusiems kitiems įvertinimams, kurie gauti žalos nustatymo procedūros metu, pavyzdžiui, nustatyta būtinybė perarti dirvą ar sutvarkyti pasėlius, ekonominė nauda, kitų išlaidų ir sąnaudų priežastis ir dydis bei dėl nukentėjusios apdraustos augalų rūšies realizavimo galimybės.
- Jeigu du „formaliojo būdo“ procedūrą atlikti paskirti ekspertai atskirose pasėlio pozicijose nepasiekia bendro rezultato dėl nuostolių dydžio ar nuostolių apimtį ar kitų žalos nustatymo aplinkybių (pvz., būtinybė perarti), apdrausta žala atitinkamose pasėlio pozicijose (sklypai ar jų dalys) lieka nenustatyta ir tai perduodama nagrinėti vyriausiajam arbitrai.
- Šiuo atveju abu ekspertai turi kiekvienas savo vertinimus įrašyti į bendrą „žalos nustatymo protokolą“, kurį „formaliojo būdo“ ekspertai iš karto pateikia draudikui, kad šis galėtų jį perduoti vyriausiajam arbitrai. Draudėjas turi teisę susipažinti su šiuo bendru „žalos nustatymo protokolu“. Nepriklausomai nuo to, draudėjo ekspertas gali jam pranešti apie savo žalos nustatymo rezultatus.
4. **Vyriausiasis arbitras**
- a) **Bendrosios nuostatos**
Žalos nustatymo būdas per vyriausiąjį arbitrą naudojamas tuomet, kai „formaliojo būdo“ ekspertai nesutaria dėl padaryto nuostolių dydžio ar nuostolių apimtį.
- Ši procedūra taip pat taikoma, jei „formaliojo būdo“ metu dėl pasėlio pozicijos atliekant žalos įvertinimą nepavyksta susitarti dėl būtinybės perarti dirvą ar sutvarkyti pasėlius, ekonominės naudos, kitų išlaidų ir sąnaudų priežastis ir dydžio bei dėl nukentėjusios apdraustos augalų rūšies realizavimo galimybių ir tai turi įtakos draudimo išmokai.
- b) **Žalos nustatymo procedūros užbaigimas**
Vyriausiasis arbitras „vyriausiojo arbitro“ procedūros metu priima sprendimą dėl ginčijamų pasėlio pozicijų nustatydamas nuostolių dydį arba apdraustą žalą. Esant reikalui, jis taip pat priima sprendimus dėl apdraustų išlaidų, nustato ekonominę naudą, poreikį perarti dirvą ar sutvarkyti pasėlius, bei sprendžia dėl nukentėjusios apdraustos augalų rūšies realizavimo galimybių.
- Vyriausiasis arbitras priima galutinį sprendimą visais aukščiau nurodytais ginčytiniais klausimais. Vyriausiasis arbitras apie gautą žalos nustatymo rezultatą informuoja draudiką. Draudikas šią informaciją pateikia draudėjui.
- § 26 **Žalos nustatymas**
1. **Ką reikia nustatyti žalos atveju**
- a) Ekspertai privalo nustatyti, ar apdraustos visos augalų grupės rūšys, dėl kurių pareikštos pretenzijos į žalos atlyginimą. Kiekvieno nuo apdraustos rizikos nukentėjusio užregistruoto sklypo atveju reikia nustatyti:
- aa) koks žalą sukėlęs įvykis koku būdu ir kokia apimtimi, ir kokiame augalų augimo tarpsnyje pažeidė ar sunaikino apdraustus augalus, ir kokie yra žalos požymiai;
- bb) ar teisingai nurodytas pasėlių plotas;
- cc) kokia pasėlių ploto dalis hektarais (ha) ir arais (a) pažeista žalą sukėlusio įvykio (šių BDRDS § 4);
- dd) koks kiekio atžvilgiu būtų buvęs apdraustų augalų derlius atitinkame pasėlių plote, jeigu jo nebūtų paveikusi apdrausta rizika ir ar nėra nevisiško draudimo, ar draudimo padidintomis sumomis pagal BDRDS § 21 Nr. 10 ir 11;
- ee) ar buvo padaryta žala, kurią sukėlė neapdraustos rizikos, ir jeigu buvo, tai kokia apimtimi;
- ff) kokio dydžio yra pagal BDRDS § 5 apdrausta žala ir kokie kiekio atžvilgiu apdraustų pasėlių derliaus nuostoliai dėl apdraustos rizikos, ir iš jos reguliuojančio žalą sukėlusio įvykio procentais nuo pagal aukščiau esantį punktą Nr. 1.a.dd) apskaičiuoto derliaus (nuostolingumo dydis procentais), atskirai pagal draudimo objektus;
- gg) ar yra prielaidos ploto perarimui ar sutvarkymui.

- b) Kiti nustatymai iššalimo žalos atveju
- aa) Žieminiams augalams šie nustatymai liečia draudiminio įvykio - iššalimo apimtį ir su juo susijusią apdraustą žalą (plg. BDRDS § 5 Nr. 2).
- bb) Apdrausta žala konstatuojama tik tada, kai augalų skaičius m2 sumažėja. Draudikas šį sumažėjimą konstatuoja kaip žalos įvykį ir leidžia pažeistą pasėlį atsėti, kai prasidėjus pavasario vegetacijai sveikų augalų m2 pažeistame žemės sklype ar sklypo dalyje, kai augalų išsivystymas ir pasiskirstymas geras, yra mažiau nei:
- 1) 100 augalų - žieminiams miežiams,
 - 2) 100 augalų - žieminiams kviečiams,
 - 3) 100 augalų - žieminiams kvietrugiams,
 - 4) 80 augalų - žieminiams rugiams,
 - 5) 10 augalų - žieminiams rapsams,
 - 6) 20 augalai - žieminiams rapsukams
- o kai augalų išsivystymas ir/arba pasiskirstymas blogas, yra mažiau nei:
- 1) 120 augalų - žieminiams miežiams,
 - 2) 120 augalų - žieminiams kviečiams,
 - 3) 120 augalų - žieminiams kvietrugiams,
 - 4) 100 augalų - žieminiams rugiams,
 - 5) 15 augalų - žieminiams rapsams,
 - 6) 25 augalai - žieminiams rapsukams.
- c) Ekspertai turi teisę padalinti žalos paliestus sklypus ir taip sudarytom sklypo dalim atskirai nustatyti žalas.
- 2. Pirminė apžiūra**
Draudikas, norėdamas susidaryti preliminarų žalą sukėlusio įvykio ir žalos požymių vaizdą, prieš žalos nustatymą paprastuoju ar formaliu būdu, turi teisę iš anksto apžiūrėti žalą ir be pačio draudėjo. Ekspertai gali tuo metu jau preliminariai nustatinėti faktus pagal šio paragrafo Nr. 1.a.aa) iki 1.a.ee).
- 3. Kiti nustatymai**
Jeigu kuris nors pasėlių plotas iš anksto leidžiamas sutvarkyti ar perarti, reikia atsižvelgti į draudėjui dėl šio leidimo atsiradusią ekonominę naudą, atitinkamai išskaičiuojant iš žalos atlyginimo sumos. Ekonominė nauda šia prasme laikomos sutaupytos išlaidos tolimesnei priežiūrai, derliaus nuėmimui ir pardavimui. Ekonominės naudos kiekį apskaičiuoja ekspertai. Visa tai galioja ir visais kitais atvejais, kada draudėjas dėl draudiminio įvykio sutaupo tam tikras sąnaudas. Tačiau, nepriklausomai nuo faktiškai sutaupytų lėšų, galioja susitartos aukščiausios nuostolių atlyginimo ribos (plg. BDRDS § 31 Nr. 5).
- 4. Nuostatos ypatingoms situacijoms**
Sklypas išbraukiamas iš apdraustų sklypų sąrašo tą dieną, kai draudėją pasiekia draudiko patvirtintas leidimas lauko sutvarkymui ar perarimui, kurio draudėjas buvo paprašęs.
- 5. Keli draudiminiai įvykiai vieno draudimo laikotarpio metu**
Jeigu ta pati vieno sklypo augalų rūšis pakartotinai patiria apdraustą žalą, ir jeigu žalos nustatymas tam tikru būdu tuo metu dar nebuvo užbaigtas, tokiu atveju nustatoma bendra žala (bendras žalos dydis procentais). Jeigu draudiminis įvykis šiame sklype tai pačiai augalų rūšiai atsitinka pakartotinai po žalos nustatymo (plg. šio paragrafo Nr. 1), draudikas už šią žalą atsako tik likusia draudimo sumos dalimi. Kiekvienai žalai atitinkama draudimo suma nustatoma pagal susitartą apskaičiavimo metodą. Aukščiau nurodytuose šio paragrafo punktuose 1.a.ff) ar 1.c) apskaičiuotinių procentų nustatymui svarbiausia yra draudimo suma, kuri lieka atskaičius iš jos jau nustatytas žalas.
- 6. Kumuliacinės žalos**
Jeigu draudiminiai įvykiai susiję (kumuliacinė rizika) taip, kad nėra galimybės atskirti, kokia apdrausta rizika sukėlė atskiras žalas, tai įvykusioms rizikoms nustatomas bendras žalos dydis arba žala priskiriama pagal priežastis vyraujančią riziką.

§ 27 Žalos nustatymas ilgalaikio lietaus atveju

1. Jei ilgalaikio lietaus įvykis (BDRDS § 1 Nr. 3.6) atsitinka prieš pat derliaus nuėmimą, kur yra apdrausti pasėliai, tuomet vykdoma atsitiktinė apdraustų pasėlių apžiūra.
2. Jei draudimo periode ilgalaikis lietus nustatomas keletą kartų, už patirtą žalą draudikas atlygina vieną kartą ne daugiau nei sutartyje numatyta procentinė draudimo sumos dalis (didžiausias žalos atlyginimas).
3. Jei prie nustatyto ilgalaikio lietaus įvykio, atsitinka ir kitų rizikų draudiminiai įvykiai, draudikas atlygina kitų rizikų nuostolius nuo likusios draudimo sumos.

VIII. Draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos įvykus draudiminiam įvykiui

§ 28 Draudėjo pareigos įvykus draudiminiam įvykiui

1. Pranešimas apie žalą krušos, liūtės, audros, iššalimo, stichinės sausras, šalnos, ugnies ir ilgalaikio lietaus atvejais

- a) Pareigos
- aa) Apie draudiminį įvykį draudikui būtina pranešti nedelsiant teksto forma. Pranešimas turi būti išsiųstas vėliausiai per keturias dienas. Apie apdraustos rizikos - iššalimo - žalos būtina pranešti vėliausiai per tris darbo dienas nuo akivaizdžiai matomų žalos požymių. Stichinės sausras ir ilgalaikio lietaus atveju apie žalą turi būti pranešama per keturias dienas nuo Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos nustatyto vertės paskelbimo (BDRDS § 1 Nr. 3.4 arba Nr. 3.6)
- Apie žalą būtina papildomai iš anksto pranešti telefonu, jei apdrausta rizika pažeidžia (plg. BDRDS § 4) tam tikrą augalų rūšį prieš pat derliaus nuėmimą arba dėl to prireikė atsėti.
- bb) Pranešime apie žalą draudėjas privalo nurodyti draudiminį įvykį sukėlusią apdraustą riziką, draudiminio įvykio datą, nuo draudiminio įvykio nukentėjusių augalų rūšį ir visus sklypus, už kuriuos bus reikalaujama draudimo išmokų.
- Pranešime apie žalą draudėjas privalo, be kita ko, nurodyti nuo draudiminio įvykio nukentėjusio sklypo padėtį, nurodant seniūniją, lauko bloko numerį, sklypo pavadinimą ir numerį, jo dydį, jame auginamą augalų rūšį hektarais (ha) ir arais (a) ir, jeigu reikalinga, šios auginamos augalų rūšies prižiūrėjimo tvarką.
- cc) Jeigu atsitikus draudiminiam įvykiui pažeisto sklypo pranešimas apie pasėlio plotą dar nebuvo pateiktas arba atsakomybė pagal pranešimą apie pasėlius dar nebuvo prasidėjusi (plg. BDRDS § 20 Nr. 6), draudėjas kartu su pranešimu apie žalą privalo nurodyti kiekvieno nukentėjusio sklypo hektaro vertę pagal BDRDS § 21 Nr. 2 reikalavimus.
- b) Teisinės pasekmės pažeidus pareigas dėl neatsargumo
Jeigu draudėjas dėl neatsargumo nevykdo savo šiame paragrafe nurodytų pranešimo apie draudiminį įvykį pareigų, draudikas, atsižvelgdamas į šiuo pažeidimu sukeltas pasekmes žalos dydžiui, turi teisę sumažinti draudimo išmoką. Šios teisės jis neturi jei yra įrodyta, kad draudikas laiku sužinojo apie draudiminį įvykį ir gavo visus reikalingus duomenis apie nuo draudiminio įvykio nukentėjusius augalus, arba kai nepranešimas apie draudiminį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką.
- c) Teisinės pasekmės pažeidus pareigas tyčia
Jeigu draudėjas tyčia nevykdo savo šiame paragrafe nurodytų pranešimo apie draudiminį įvykį pareigų ir tokiu būdu apsunkina žalos, žalos priežasties ar kitų aplinkybių nustatymą arba trukdo sumažinti žalos pasekmes, draudikas turi teisę visiškai atsisakyti išmokėti draudimo išmoką. Kitais tyčinio nepranešimo apie žalą atvejais, draudikas turi teisę priklausomai nuo situacijos sumažinti draudimo išmoką. Šios teisės jis neturi jei yra įrodyta, kad draudikas laiku sužinojo apie draudiminį įvykį ir gavo visus reikalingus duomenis apie nuo draudiminio įvykio nukentėjusius augalus, arba kai nepranešimas apie draudiminį įvykį neturi įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką.
- Jei draudėjas per vieną mėnesį po draudiminio įvykio nepraneša apie apdraustų rizikų krušos, liūtės ar audros padarytą žalą apdraustiems augalams arba per vieną mėnesį po atsakomybės laikotarpio apie iššalimo žalą ir šis vėlavimas grindžiamas aplaidžiu elgesiu, draudikas neįpareigotas mokėti draudimo išmoką. Kitu atveju galioja bendrieji teisiniai senaties terminai.
- 2. Draudiminis įvykis prieš pranešimą apie pasėlius**
- a) Pareigos
Jeigu atsitikus draudiminiam įvykiui draudėjas dar nebuvo įteikęs pranešimo apie pasėlius, jis tai privalo atlikti nedelsdamas.
- b) Teisinės pasekmės pažeidus pareigas dėl neatsargumo
Jeigu draudėjas aplaidžiai nevykdo savo šiame paragrafe nurodytų pareigų dėl pranešimo apie pasėlius įteikimo, draudikas, atsižvelgdamas į šiuo pažeidimu sukeltas pasekmes žalos dydžiui, turi teisę sumažinti draudimo išmoką.
- c) Teisinės pasekmės pažeidus pareigas tyčia
Jeigu draudėjas tyčia nevykdo savo šiame paragrafe nurodytų pranešimo apie pasėlius įteikimo pareigų ir tokiu būdu apsunkina žalos, žalos priežasties ar kitų aplinkybių nustatymą arba trukdo sumažinti žalos pasekmes, draudikas turi teisę visiškai atsisakyti išmokėti draudimo išmoką. Kitais atvejais draudikas turi teisę, priklausomai nuo situacijos, sumažinti draudimo išmoką. Šios teisės jis neturi jei yra įrodyta, kad nepateiktas pranešimas apie pasėlius neturėjo įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką.
- 3. Draudimas ką nors keisti, pavyzdiniai laukeliai, tolimesnė pasėlių priežiūra, informacija, pateisinantys dokumentai, tyrimai**
- a) Pareigos
- aa) Iki žalos nustatymo draudėjas bus draudiko sutikimo, nuo draudiminio įvykio nukentėjusiuose plotuose, su šiame paragrafe nurodyta sąlyga Nr. 3.a) cc), gali atlikti tik tokius pakeitimus, kurių negalima atidėlioti pagal tvarkingo ūkininkavimo ir geros profesinės praktikos principus. Su šio paragrafo Nr. 3.a.bb) išlyga, draudėjui draudžiama be draudiko

- sutikimo nuimti nuo draudiminio įvykio nukentėjusiųjų augalų derlių ar tuos augalus pašalinti, ar tą lauką perarti.
- bb) Jeigu prieš žalos įvertinimą turi būti nuimamas pribrendusių augalų derlius, tai pasėlių plotų galuose ir viduryje būtina palikti kvadratinis pavyzdinius laukelius, bent jau tokio dydžio, kaip nurodyta SDRDS.
- cc) Draudėjas privalo toliau įdirbti draudiminio įvykio pažeistus pasėlių plotus ir savo lėšomis toliau atlikti nuo žalos nukentėjusių augalų priežiūrai bei tolimesniam auginimui visus pagal geros profesinės praktikos taisykles privalomus darbus.
- dd) Draudėjas privalo suteikti bet kokią informaciją, kuri reikalaujama žalos ir draudiko draudimo išmokos dydžio nustatymui.
- ee) Draudėjas privalo draudikui pateikti reikalaujamus patiesinančius dokumentus, jeigu tokių dokumentų gavimo galima iš draudėjo teisėtai tikėtis.
- ff) Draudėjas privalo savo lėšomis parodyti pagal šio paragrafo Nr. 1.a) nukentėjusiais užregistruotus pasėlių plotus arba pavesti tai kitam asmeniui.
- gg) Draudėjas privalo leisti draudikui atlikti bet kokius tyrimus, nustatant žalos priežastis, žalos dydį ir atlygintino nuostolio apimtį. Kartu su pranešimu apie žalą, draudėjas duoda sutikimą, kad draudikas bet kuriuo metu iki atsakomybės pabaigos ir iki visų su žala susijusių reikalų sutvarkymo, gali patekti į nuo žalos nukentėjusių pasėlių plotus, ir kad jis turi teisę imti dirvos ir joje auginamų augalų mėginius, ir juos tirti ar atiduoti ištirti kitiems.
- b) Teisinės pasekmės pažeidus pareigas dėl neatsargumo
Jeigu draudėjas dėl neatsargumo nevykdo savo šiame paragrafe Nr.3. a.aa) iki gg) nurodytų pareigų, draudikas, atsižvelgdamas į šiuo pažeidimu sukeltas pasekmes žalos dydžiui, turi teisę sumažinti draudimo išmoką.
- c) Teisinės pasekmės pažeidus pareigas tyčia
Jeigu draudėjas tyčia nevykdo savo šiame paragrafe Nr. 3.a.aa) iki gg) nurodytų pareigų ir tokiu būdu apsunkina žalos, žalos priežasties ar kitų aplinkybių nustatymą arba trukdo sumažinti žalos pasekmes, draudikas turi teisę visiškai atsisakyti išmokėti draudimo išmoką. Kitais atvejais draudikas turi teisę, priklausomai nuo situacijos, sumažinti draudimo išmoką. Šios teisės jis neturi jei yra įrodyta, kad tyčinis pareigų pažeidimas neturėjo įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką.
- 4. Žalos mažinimas**
- a) Pareigos
Draudėjas, atsitikus draudiminiam įvykiui ir po jo, privalo imtis jam prieinamų protingų priemonių žalos sumažinimui. Draudėjas šiuo atveju privalo nedelsdamas tinkamais būdais gauti draudiko nurodymus ir jų laikytis. Ugnies sukeltų žalų atveju, draudėjas apie gaisrą privalo nedelsiant pranešti priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai.
- b) Žalos mažinimo pareigų pažeidimas
Draudikas neprivalo atlyginti žalos, kuri atsirado sąmoningai pažeidus šiame paragrafe nurodytas žalos mažinimo ar jos išvengimo pareigas.
- c) Su žalos mažinimu susijusios išlaidos
Būtinas išlaidas, draudėjų turėtas mažinant žalą ar vykdant draudiko nurodymus, turi atlyginti draudikas, neatsižvelgdamas į tai, kad atitinkamos priemonės nedavė teigiamo rezultato. Tokios išlaidos atlyginamos proporcingai draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui, neatsižvelgiant į tai, kad išlaidos kartu su žalos dydžiu viršija draudimo sumą.
- § 29 Ypatingos draudėjo pareigos žalos nustatymo procedūros metu**
- 1.a) Pareigos po žalos nustatymo paprastuoju būdu
- aa) Jeigu vertinant paprastuoju žalos nustatymo būdu draudikas ir draudėjas nepriėjo vieningos nuomonės dėl nuostolingumo dydžio procentais, draudėjas per 24 valandas po to, kai buvo konstatuotas vieningos nuomonės dėl nuostolingumo dydžio procentais nebuvimas, turi pateikti (išsiųsti) pasirašytą paraišką dėl formaliojo žalos nustatymo būdo.
- bb) Pareikalavus draudikui, draudėjas per 48 valandas turi paskirti savo formalaus žalos nustatymo būdo ekspertą; jei žala pažeidžia pribrendusį augalų derlių, tai turi įvykti per 24 valandas.
- b) Teisinės pareigų pažeidimo pasekmės (formalusis būdas)
- aa) Jeigu draudėjas per šio paragrafo Nr. 1.a.aa) nurodytą terminą nepateikė paraiškos dėl formaliojo žalos nustatymo, paprastuoju būdu nustatytas rezultatas laikomas galutiniu.
- bb) Jeigu draudėjas nepaskiria eksperto arba jis nepaskiriamas per šio paragrafo Nr. 1.a.bb) nustatytą terminą, arba jeigu paskirto eksperto nebūna įvertinimo metu, teisė paskirti šį ekspertą pereina draudikui.

§ 30 Kiti pareiškimai, papildomi dokumentai

- a) Sklypams, kurie prieš terminą turi būti sutvarkomi ar perariami, leidimą tam reikia užsakyti kartu su pranešimu apie žalą. Jeigu jų

sutvarkymas ar perarimas neatliekamas, draudėjas privalo nedelsdamas apie tai raštu informuoti draudiką.

- b) Jeigu draudėjas savo dispozicijoje turi valstybinei įstaigai sudarytą žemės ūkio naudmenų sąrašą (pvz. pasėlių plotų naudojimą įrodantį sąrašą), jis, draudikui pareikalavus, privalo jam leisti su juo susipažinti.

IX. Draudimo išmoka

§ 31 Draudimo išmokos mokėjimas

1. Draudimo išmokos mokėjimo terminas

Draudimo išmoka privalo būti išmokėta ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kai gaunama visa informacija, būtina nustatant draudžiamojo įvykio faktą, aplinkybes, pasekmes ir draudimo išmokos dydį. Būtina informacija visų pirma laikomas žalos nustatymas pagal šių Bendrųjų sąlygų §26. Jeigu įvykus draudiminiam įvykiui pranešimas apie pasėlius dar nebuvo įteiktas, draudėjas privalo nedelsiant inicijuoti pranešimą apie pasėlius pagal BDRDS § 20 Nr. 2.

Jeigu žalos atlyginimas neišmokamas per 30 dienų nuo pranešimo apie žalą gavimo, tai draudikas privalo raštu išsamiai informuoti draudėją apie visą su draudiminiu įvykiu susijusių procesų tyrimo eigą.

Jeigu, nustačius, kad įvykis yra draudžiamasis, o draudėjas ir draudikas nesutaria dėl draudimo išmokos dydžio ir tikslaus žalos dydžio nustatymas užsitęsia ilgiau kaip 3 mėnesius, gavus draudėjo pasirašytą pagėdavimą, draudikas privalo išmokėti sumą, lygią šalių neginčijamai draudimo išmokai. Jeigu dėl draudiko kaltės žalos atlyginimas neišmokamas per 30 dienų nuo visos reikalingos informacijos gavimo, tai draudikas privalo kartu su nuostolių atlyginimo suma sumokėti 5 procentus metinių palūkanų. Palūkanos skaičiuojamos nuo vėliausio leidžiamo mokėjimo termino iki faktinio išmokėjimo dienos.

2. Draudimo išmokos išmokėjimo atidėjimas

Draudikas turi teisę atidėti draudimo išmokos išmokėjimą:

- kol draudėjas nesuteikė visos draudiminį įvykį įrodančios informacijos, kurios reikalavo draudikams;
- kol galutinai neišaiškinti draudiminio įvykio faktai, jo aplinkybės, jo pasekmės ir nenustatytos draudimo išmokos;
- jeigu, dėl su draudiminiu įvykiu susijusių aplinkybių, prieš draudėją (naudos gavėją) arba jo atstovą pradėtas ikiteisminis tyrimas, arba baudžiamasis ar civilinis procesas, iki proceso pasibaigimo, jeigu proceso rezultatas turi reikšmę draudiminio įvykio ar žalos dydžio nustatymui;
- kol draudėjas pilnai nepadengė skolos draudikui;
- kol galutinė sąskaita neišrašyta ir/arba neapmokėta;
- kitais draudimo sutartyje ir įstatymuose nustatytais atvejais.

3. Draudimo išmokos sumažinimas / jos neišmokėjimas

Draudikas turi teisę sumažinti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, jeigu

- a) draudiko draudiminio įvykio tyrimų metu draudėjas pateikia suklaidintus dokumentus arba mėgina manipuliuoti žalos atlyginimo dydžiu
- b) draudėjas tyčia ar dėl didelio neatsargumo pažeidžia vieną iš savo pareigų, net jeigu draudikui dėl to ir neatsiranda jokių nuostolių;
- c) jeigu pažeidžiama viena iš pareigų pagal BDRDS § 28 ir nustatyta, kad draudikas dėl to turi nuostolių.
- Jeigu draudėjui pažeidus draudimo sutarties sąlygas draudikas atsisako išmokėti draudimo išmoką arba ją sumažina, jis privalo įrodyti draudėjo kaltę, draudimo sutarties sąlygų pažeidimo sunkumą, šio pažeidimo priežastingumo ryšį su draudiminiu įvykiu ir dėl šio pažeidimo atsiradusios žalos dydį.

4. Draudimas praturtėti

Draudikas atlygina nuostolius ne daugiau kaip iki atitinkamos draudimo sumos arba iki sutartyje nustatytos žalos atlyginimo ribos (plg. šio paragrafo Nr. 5). Pardavimų pajamos arba pajamos iš panaudojimo savo ir vidinėms veiklos reikmėms, kaip ir kiti mokėjimai žalai padengti, dėl kurių ir pagal šią draudimo sutartį išmokama draudimo išmoka, mokėjimai iš nacionalinių ar europinių (viešųjų) šaltinių bei panašių mokėjimų turi būti nurodomi ir gali būti priskaičiuojami prie žalos atlyginimo. Jeigu draudėjas kompensaciją už tą pačią žalą gauna ir pagal kitas draudimo sutartis, tai jo reikalavimo teisė pagal šią sutartį sumažėja tiek, kad nuostolių atlyginimas pagal visas draudimo sutartis bendrai neviršija jo žalos; dėl žalos atlyginimo esant dvigubam draudimui nurodoma BDRDS § 13 Nr. 2.

5. Franšizės, nuostolių atlyginimo ribos

Draudimo išmoka sumažinama sutartomis franšizėmis. Nuostolingumo dydžiai procentais ar žalų atlyginimais, gali būti ribojami franšizėmis ar nuostatomis dėl didžiausio žalos atlyginimo pagal SDRDS. Jeigu susitarta, žalos atlyginimo suma, nepaisant didesnės žalos įrodymo, ribojama sutarta bendra suma.

6. Tarpusavio įskaitymai

Draudikas, turintis piniginius reikalavimus, nepaisant jų įvykdymo atidėjimo, turi teisę juos įskaityti atlygindamas žalą.

§ 32 Žalos nustatymo kaštai**1. Bendrinis kaštų padengimas**

Žalos nustatymo išlaidas dengia draudikas.

2. Išlaidų kompensavimas

a) Draudikas gali reikalauti savo išlaidų kompensacijos, jeigu:

- žala pripažįstama kaip neatlygintina, o pranešimas apie žalą pasirodo kaip sąmoningai melagingas, arba
- jeigu draudėjas, po žalos nustatymo paprastuoju būdu, užsakė žalos nustatymą formaliuoju būdu arba prireikė vyriausio arbitro, o žalos nustatymo rezultatas bent jau viename sklype nėra bent dešimčia procentinių punktų aukštesnis už rezultatą, nustatytą paprastuoju būdu.

b) Draudikas gali reikalauti papildomų išlaidų kompensavimo, kurios jam susidarė todėl, kad draudėjas laiku nepranešė apie draudiminį įvykį

X. Kitos nuostatos**§ 33 Pranešimai, valios pareiškimai, adresų pakeitimai****1. Forma**

Visus pranešimus, pareiškimus, pretenzijas ir / ar prašymus, kuriuos viena draudimo sutarties šalis, apdraustasis arba naudos gavėjas pateikia kitai šaliai, pateikiami raštu, jei kitaip nenumatyta sutartyje, įstatyme, arba draudimo sąlygose.

2. Įteikimas

- a) Visi draudikui skirti pranešimai, pareiškimai, pretenzijos ir / ar prašymai turi būti pateikiami arba el. paštu nurodytu draudiko el. pašto adresu arba paštu draudiko (korespondencijos) pašto adresu.
- b) Visi draudėjui skirti pranešimai, pareiškimai, pretenzijos ir / ar prašymai turi būti pateikiami arba el. paštu draudimo paraiškoje nurodytu draudėjo / apdraustojo el. pašto adresu arba paštu draudimo paraiškoje nurodytu draudėjo / apdraustojo (korespondencijos) pašto adresu.
- c) Laikoma, kad pranešimų, pareiškimų, pretenzijų ir / ar prašymų įteikimo diena yra:
- kita darbo diena po išsiuntimo dienos - siunčiant elektroniniu paštu;
 - siunčiant paštu:
 - laišku išsiųstas pranešimas laikomas įteiktu praėjus 10 kalendorinių dienų nuo išsiuntimo;
 - registruotu laišku išsiųsto pranešimo gavimo diena - data, nurodyta oficialiame pašto įstaigos spaude;
 - per kurjerį siunčiamo pranešimo diena laikoma jo įteikimo adresatui diena.

3. Nepranešimas apie adresą ar pavardės pasikeitimą

Jeigu draudėjas nepranešė draudikui apie savo el. pašto ar pašto adresą pasikeitimą, tai draudikui, norinčiam pateikti savo valios pareiškimą draudėjui, pakanka išsiųsti jį el. pašto adresu ar laišku paskutiniui draudikui žinomą el. pašto adresu ar pašto adresu. Tas pats galioja ir draudikui nepranešus apie pavardės pasikeitimą.

4. Nepranešimas apie verslo vietos perkėlimą

Jeigu draudėjas sudarė draudimo sutartį, nurodydamas savo įmonės adresą, tai jo įmonės perkėlimo į kitą vietą atveju, atitinkamai taikomos šio paragrafo Nr. 3 nuostatos.

§ 34 Atstovai

Draudėjas yra atsakingas už savo atstovų veiksmus, vykdančius šią draudimo sutartį.

§ 35 Senatis

Iš draudimo teisinių santykių atsirandantiems reikalavimams taikomas vienerių metų ieškinio senaties terminas. Senaties terminas prasideda nuo tos dienos, kurią draudėjas ar draudikas sužinojo arba turėjo sužinoti apie savo teisės pažeidimą.

§ 36 Kompetentingas teismas**1. Ieškiniai prieš draudiką ar prieš draudimo tarpininką**

Iš draudimo sutarties ar draudimo tarpininkavimo kylantys ieškiniai nagrinėjami arba kompetentinguose civilinio proceso kodekso teismuose, arba teisme pagal draudėjo gyvenamąją vietą ieškinio iškėlimo metu.

2. Ieškiniai prieš draudėją

Ieškiniai, kylantys iš draudimo sutarties ar draudimo tarpininkavimo prieš draudėją, gali būti pareiškami išimtinai tik teisme, pagal draudėjo gyvenamąją vietą ieškinio iškėlimo metu, draudėjui esant fiziniu asmeniu, ar pagal įmonės buveinę, draudėjui esant juridiniu asmeniu.

3. Draudėjo gyvenamosios vietos perkėlimas

Jeigu draudėjas, po sutarties sudarymo, iškėlė savo gyvenamąją vietą ar įmonės buveinę iš teritorijos, kurioje galioja Lietuvos Respublikos įstatymai, arba jeigu jo gyvenamoji vieta ar įprastinė buvimo vieta ar įmonės buveinė ieškinio iškėlimo metu yra nežinomi, tai esant su draudimo sutartimi susijusiems ieškiniams kompetentingas teismas nustatomas

- esant ieškiniams prieš draudiką ar draudėją, išimtinai tik pagal draudiko ar jo už draudimo sutartį atsakančio skyriaus buveinę;
- esant ieškiniams prieš draudimo atstovą, išimtinai tik pagal jo verslo buveinę ar jo gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje.

§ 37 Taikytina teisė

Draudimo sutarčiai taikoma Lietuvos Respublikos teisė.

§ 38 Draudiko pa(s)ikeitimas

Jeigu draudikas savo sutartines pareigas ir teises ketina perleisti kitiems draudikams, galioja LR civilinio kodekso 6.1008. straipsnio nuostatos ir LR draudimo įstatymo 49 ir 50 straipsniai.

Turinys

- § 1 Draudimo objektai
- § 2 Augalų grupės
- § 3 Draudiko atsakomybės pradžia ir pabaiga
- § 4 Draudžiamos augalų grupės ir rūšys
- § 5 Pasėlių pateikimo draudimui terminai
- § 6 Atsakomybė pagal preliminarą hektaro vertę
- § 7 BBCH kodas
- § 8 Franšizės taisyklės

- § 9 Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis ir draudimo įmokos grąžinimas (EP)
- § 10 Pavyzdiniai laukeliai
- § 11 Vėlesnis hektaro vertės sumažinimas
- § 12 Papildomas draudimas draudžiant bulves
- § 13 Ekologiniai pasėliai
- § 14 Draudimo įmokos nustatymo nuostatos
- § 15 Neapdrausta žala iššalimo atveju
- § 16 Specialusis draudimas (SD LT)

§ 1 Draudimo objektai

- a) Draudimas apima, jeigu nesusitarta kitaip, auginant javus, ankštinius augalus, aliejinius augalus - grūdus, auginant kukurūzus - grūdus, burbuoles ir žaliąją masę, auginant runkelius - runkelių šakniavaisius, auginant bulves - bulvių gumbus, auginant pluoštinius augalus - pluoštą.
- b) Auginant cukrinius runkelius kartu apdraudžiamas cukringumo praradimas, o auginant bulves, skirtas tik krakmolo išgavimui, apdraudžiami ir krakmolingumo nuostoliai.
- c) Jeigu šalia aukščiau paminėtų augalų yra atskiri draudimo objektai su atskira draudimo suma, tai kiekvienas toks draudimo objektas turi būti apdraudžiamas atskirai.

§ 2 Augalų grupės

Augalų grupės Bendrųjų daugelio rizikų draudimo sąlygų (BDRDS) § 2 prasme yra:

Augalų grupės žemės ūkyje (ŽŪ) yra šios:

Javai
Ankštiniai augalai
Bulvės
Kukurūzai
Sėklos
Spec. energetiniai ir pašariniai augalai
Aliejiniai augalai
Runkeliai
Pluoštiniai augalai

§ 3 Draudiko atsakomybės pradžia ir pabaiga**1. Krušos nuostoliai**

- a) Draudiko atsakomybė prasideda, jeigu nesusitarta kitaip, pasėjus žemės ūkio augalus ar pasodinus bulves.
- b) Žieminių aliejinių augalų ir žieminių javų atveju, draudiko atsakomybė prasideda juos pasėjus prieš derliaus nuėmimo metus.
- c) Draudiko atsakomybė baigiasi su derliaus nuėmimu, tačiau ne vėliau kaip derliaus metų lapkričio 15-ą dieną.

2. Iššalimo nuostoliai

- a) Draudiko atsakomybė prasideda kartu su sėja, tačiau anksčiausiai sėjos metų spalio 1-ą dieną.
- b) Draudiko atsakomybė baigiasi prasidėjus javų 2-ajai bamlėjimo stadijai (BBCH 32) arba prasidėjus akivaizdžiai matomai aliejinių augalų 2-ajam bamlėjimo vystymosi tarpsniui (BBCH 32), vėliausiai derliaus metų balandžio 30-ą dieną, arba draudikui nustačius nuostolius dėl iššalimo.

3. Liūtės nuostoliai

- a) Draudiko atsakomybė prasideda kartu su sėja, snygio ir lijdros atvejais, anksčiausiai nuo derliaus metų balandžio 15-os dienos.
- b) Draudiko atsakomybė baigiasi su derliaus nuėmimu, tačiau ne vėliau kaip derliaus metų lapkričio 15-ą dieną.
- c) Auginant grikius, draudiko atsakomybė baigiasi su derliaus nuėmimu, tačiau vėliausiai derliaus metų spalio 10-ą dieną.

4. Audros nuostoliai

- a) Draudiko atsakomybė prasideda kartu su sėja.
- b) Draudiko atsakomybė baigiasi su derliaus nuėmimu, tačiau ne vėliau kaip derliaus metų lapkričio 15-ą dieną.
- c) Auginant grikius, draudiko atsakomybė baigiasi su derliaus nuėmimu, tačiau vėliausiai derliaus metų spalio 10-ą dieną.

5. Stichinės sausros žalos

- a) Draudiko atsakomybė dėl stichinės sausros rizikos prasideda derliaus metų kovo 1-ą dieną (arba nuo laikotarpio, kurio metu 30 parų vidutinė oro temperatūra buvo 5 °C ar aukštesnė), tačiau anksčiausiai nuo pilno apdraustų augalų rūšių sudygimo.
- b) Draudiko atsakomybė baigiasi su derliaus nuėmimu, tačiau bet kuriuo atveju derliaus metų rugsėjo 30-ą dieną.

6. Ilgalaikio lietaus žalos

- a) Draudiko atsakomybė dėl ilgalaikio lietaus rizikos prasideda derliaus metų liepos 1-ą dieną.
- b) Draudiko atsakomybė baigiasi su derliaus nuėmimu, tačiau bet kuriuo atveju vėliausiai derliaus metų rugsėjo 30-ą dieną.

7. Šalnos žalos

- a) Draudiko atsakomybė dėl šalnos rizikos, išskyrus žieminių augalų rūšis, prasideda 15-ą dieną po pasėlių pateikimo draudimui, anksčiausiai derliaus metų gegužės 1-ą dieną. Draudiko atsakomybė žieminių augalų rūšims prasideda 15-ą dieną nuo pasėlių pateikimo draudimui, anksčiausiai nuo akivaizdžiai matomo 2-ojo bamlėjimo vystymosi tarpsnio (BBCH 32) derliaus metais.

- b) Draudiko atsakomybė visoms augalų rūšims baigiasi su derliaus nuėmimu, tačiau bet kuriuo atveju vėliausiai derliaus metų rugsėjo 30-ą dieną.

8. Ugnies žalos

- a) Draudiko atsakomybė dėl ugnies rizikos prasideda derliaus metų balandžio 1-ą dieną.
- b) Draudiko atsakomybė baigiasi derliaus metų rugsėjo 30-ą dieną.

9. Ypatinga draudiko atsakomybės pabaiga

Kaip nurodyta ankstesniuose punktuose, draudiko atsakomybė baigiasi nuėmus derlių, konkrečiai tai yra:

- a) nupjovus javų ar aliejinių augalų derlių į pradalgės tada, kai javų varpos ar rapsų viršutinė dalis su ankštariomis atskiriama nuo apatinės stiebo dalies, o pluoštinius augalus išrovus arba nupjovus.
- b) vėliausiai tuo metu, kada derlius šioje vietovėje būtų buvęs nuimtas pagal geros ūkininkavimo praktikos reikalavimus, nepaisant ar tuo metu yra derliaus nuėmimo sunkumų dėl negalėjimo įvažiuoti į laukus ar dėl ilgalaikio lietaus.
- c) pažeistiems pasėliams, diena po to, kai toje seniūnijoje įvyko pirmas ilgalaikio lietaus draudiminis įvykis.

10. Bendra draudiko atsakomybės pabaiga

Draudiko atsakomybė baigiasi visoms rizikoms ir iššalimui, draudikui nustačius, kad būtinas apdraustų augalų persėjimas, perarimas ar priešlaikinis sutvarkymas, nepriklausomai nuo to, ar draudėjas perarimą ar sutvarkymą iš tikrųjų atliko.

§ 4 Draudžiamos augalų grupės ir rūšys

- 1. Nuo krušos rizikos gali būti apdraustos visos SDRDS § 2 išvardintos augalų grupės.
- 2. Iš SDRDS § 2 išvardintų augalininkystės augalų grupių nuo liūtės, audros gali būti apdrausti javai, kukurūzai, cukriniai runkeliai, bulvės, ankštiniai augalai taip pat aliejiniai augalai; papildomai nuo šalnos – javai, aliejiniai augalai, bulvės, kukurūzai, runkeliai; papildomai nuo sausros – javai, kukurūzai, aliejiniai augalai, ankštiniai augalai, papildomai nuo ilgalaikio lietaus ir ugnies -javai ir aliejiniai augalai, papildomai nuo iššalimo - žieminiai augalai: žieminiai javai ir žieminiai aliejiniai augalai. Draudžiamos augalų rūšys nurodytos Priedo I lentelėje „Draudžiamos augalų rūšys DRD“.
- 3. Tarp nurodytų augalų grupių ir rūšių, draudžiamos tik lentelėje „Draudžiamos augalų rūšys DRD“ išvardintos augalų rūšys nuo nurodytų rizikų ir įvykių.
- 4. Visuomet privalo būti draudžiami visi žemės ūkio veiklos subjekto auginamų tos pačios augalų grupės pasėlių plotai.
- 5. **Draudžiamos augalų rūšys DRD (ARDRD 26)**
 - a) **Žieminiai augalai**
Žieminiai augalai yra žieminiai javai ir žieminiai aliejiniai augalai.
 - b) **Vasariniai augalai**
Vasariniai augalai yra visi likusieji augalai, kurie nėra žieminiai augalai.
 - c) **Suvestinė**
„Draudžiamos augalų rūšys DRD“ suvestinė yra Priede I.

§ 5 Pasėlių pateikimo draudimui terminai

Pranešimą apie pasėlius būtina pateikti draudimui kuo anksčiau. Pranešimą apie žieminių javų ir žieminių aliejinių augalų (žiemkenčių) pasėlius būtina pateikti draudimui vėliausiai iki sėjos metų lapkričio 15-os dienos. Pranešimą apie visų kitų augalų rūšių (vasarojaus) pasėlius reikia pateikti draudimui vėliausiai iki derliaus metų gegužės 31-os dienos.

§ 6 Atsakomybė pagal preliminarą hektaro vertę**1. Laikotarpis**

- Draudimo apsauga pagal preliminarą hektaro vertę (plg. BDRDS § 22, preliminarą hektaro vertę) prasideda, jeigu nesusitarta kitaip, kartu su atitinkama draudiko atsakomybės pradžia, pagal SDRDS § 3 Nr. 1 iki Nr. 5, ir baigiasi prasidėjus atsakomybei pagal pranešimą apie pasėlius (plg. BDRDS § 20 Nr. 6).
- Kitu atveju draudimo apsauga, pagal preliminarą hektaro vertę, baigiasi: žieminiams augalams, jeigu pranešimas apie pasėlių plotus nebuvo pateiktas iki sėjos metų lapkričio 15-tos dienos, vėliausiai sulig sėjos metų gruodžio 3-ios dienos pabaiga; visoms kitoms augalų rūšims, jeigu pranešimas apie pasėlių plotus nebuvo pateiktas iki derliaus metų gegužės 31-os dienos, vėliausiai sulig derliaus metų birželio 3-ios dienos pabaiga.
- Draudimo apsauga, pagrįsta preliminarą hektaro verte, netaikoma iššalimo atveju.

2. Preliminari hektaro vertė žieminiams augalams

Preliminari hektaro vertė žieminiams augalams (žieminiams aliejiniams augalams ir žieminiams javams, plg. SDRDS § 4) apskaičiuojama taip:

Jeigu praėjusių metų žieminių augalų bendra draudimo suma yra didesnė negu įskaitinių sėjos metų pagal pranešimą apie pasėlių plotus gauta bendra žieminių augalų draudimo suma arba jeigu abi bendrosios draudimo sumos yra vienodos, preliminarą draudimo suma žieminiams augalams priklauso nuo paskutiniame pranešime apie žieminių augalų pasėlius nurodytos sklypo hektaro vertės; jeigu abiejų bendrųjų žieminių augalų draudimo sumų palyginimas parodo, kad praėtų metų žieminių augalų draudimo suma yra mažesnė negu įskaitinių metų, preliminarą hektaro vertę, kiekvienam žieminiams augalais apšėtam sklypui, bus apskaičiuojama pagal šią formulę: Bendroji praėtų metų žieminių augalų draudimo suma dalinama iš įskaitinių metų bendrosios žieminių augalų draudimo sumos; dalmens vertė dauginama iš įskaitinių metų pranešime apie žieminių augalų pasėlius atskiram sklypui nurodytos draudimo sumos.

3. Preliminari hektaro vertė vasariniams augalams

Preliminari hektaro vertė vasariniams augalams (plg. SDRDS § 4) apskaičiuojama taip:

Jeigu praėjusių metų vasarinių augalų bendra draudimo suma yra didesnė negu įskaitinių sėjos metų pagal pranešimą apie pasėlius gauta bendra vasarinių augalų draudimo suma arba jeigu abi bendrosios draudimo sumos yra vienodos, preliminarą draudimo suma vasariniams augalams priklauso nuo paskutiniame pranešime apie vasarinių augalų pasėlius nurodytos sklypo hektaro vertės; jeigu abiejų bendrųjų vasarinių augalų draudimo sumų palyginimas parodo, kad praėtų metų vasarinių augalų draudimo suma yra mažesnė negu įskaitinių metų, preliminarą hektaro vertę, kiekvienam vasariniams augalais apšėtam sklypui, bus apskaičiuojama pagal šią formulę: Bendroji praėtų metų vasarinių augalų draudimo suma dalinama iš įskaitinių metų bendrosios vasarinių augalų draudimo sumos; dalmens vertė dauginama iš įskaitinių metų pranešime apie vasarinių augalų pasėlius atskiram sklypui nurodytos draudimo sumos.

4. Preliminari hektaro vertė pirmaisiais metais

Pirmaisiais draudimo metais preliminarą hektaro vertę žieminiams augalams apskaičiuojama pagal šio paragrafo Nr. 2, o vasariniams augalams – pagal šio paragrafo Nr. 3, tačiau vietoj praėtų metų draudimo sumos imama bendroji draudimo suma, paaiškinanti, atitinkamai žieminiams ar vasariniams augalams, iš paraiškos sudaryti draudimo sutartį (plg. BDRDS § 12 Nr. 4).

Jeigu paraiškoje sudaryti draudimo sutartį nenustatyta preliminarą hektaro vertė nei žieminiams, nei vasariniams augalams ir jeigu dėl tos priežasties pagal paraišką sudaryti draudimo sutartį negali būti nustatyta ir bendra draudimo suma žieminiams ar vasariniams augalams, draudėjas turi pateikti specialią paraišką draudimui dėl draudiko atsakomybės pagal preliminarą draudimo vertę (taip vadinama paraiška dėl draudiko atsakomybės pagal preliminarą draudimo vertę) ir, šioje paraiškoje žieminiams ar vasariniams augalams, nurodyti atitinkamą bendrą draudimo sumą ir atitinkamą bendrą plotą, kadangi kitaip pagal preliminarą hektaro vertę nebus draudiko atsakomybės.

§ 7 Žalų BBCH kodas

Nuorodos šiose sąlygose į vegetacijos tarpsnių pavadinimus „BBCH“ remiasi bendru mono- ir dikotilinių augalų fenologinių augimo tarpsnių kodavimu, atliktu bendradarbiaujant Vokietijos Federacinės Respublikos (VFR) federacinei biologinei žemės ir miškų ūkio įstaigai, VFR federacinei rūšių tarnybai ir VFR agrarinės industrijos asociacijai bei kitoms institucijoms.

§ 8 Franšizės taisyklės**1. Franšizė**

Bendrosios taisyklės (§ 8 Nr. 2)

Sąlyginė franšizė (§ 8 Nr. 3)

Besąlyginė franšizė (§ 8 Nr. 4)

Didžiausias žalos atlyginimas (§ 8 Nr. 5)

Nedidelius plotus apėmusių žalų franšizė (§ 8 Nr. 6)

Taisyklių dėl franšizių apžvalga (§ 8 Nr. 7)

2. Bendrosios taisyklės

Franšizės – sąlyginė ir besąlyginė franšizė ar didžiausias žalos atlyginimas – kai nustatomas derliaus nuostolis, siejama tik su nustatytu bendru nuostolių dydžiu.

Visoms žaloms, kuriose nustatomas fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis (žr. BDRDS § 5 Nr. 2), šiame paragrafe aprašytos franšizių taisyklės ir SDRDS § 14 Nr. 3 taisyklės yra netaikomos.

Franšizių taisyklės taikomos kiekvieno pažeisto žemės sklypo ar jo dalies nustatytam nuostolių dydžiui.

Jei kiekvienai žalai nustatomas atskiras nuostolių dydis, tai franšizių taisyklės taikomos tam atskiram nuostolių dydžiui, jei nustatomas bendras žalos dydis, tai franšizių taisyklės taikomos bendram žalos nuostolių dydžiui.

Bendru žalos nuostolių dydžiu laikomas žalos dydis, kai krušos draudimo atveju įvyksta keletas draudiminių atvejų ir nustatomas bendras krušos rizikos nuostolių dydis. Daugelio rizikų draudimo atveju bendras žalos nuostolių dydis nustatomas, kai viename draudimo pakete įvyksta keletas vienos apdraustos rizikos draudiminių atvejų arba keletas skirtingų rizikų draudiminių atvejų.

Jei apdraustai augalų rūšiai taikoma besąlyginė franšizė ir yra nustatytas didžiausias žalos atlyginimas, tai pirmiausiai taikoma besąlyginė franšizė, o tada didžiausias žalos atlyginimo dydis. Didžiausias žalos atlyginimo dydis yra didžiausias galimas procentinis nuostolių dydis apdraustam derliaus nuostolių dydžiui. Besąlyginė franšizė ir didžiausias žalos atlyginimo dydis apskaičiuojamas galutinio žalų vertinimo metu nustatčius nuostolių dydžius.

3. Sąlyginė franšizė

Draudėjas pats atsako už nuostolius, kurie nesiekia susitarto procentinio nuostolių dydžio.

4. Besąlyginė franšizė

Draudėjas prisiima nustatytą procentinių punktų dalį nuo kiekvienos žalos dydžio. Iš bendro žalos nuostolių dydžio atimami procentiniai punktai.

5. Didžiausias žalos atlyginimas

Atlyginant žalą atlyginama ne didesnė negu susitarta procentinė draudimo sumos dalis (didžiausias žalos atlyginimas). Viršijantis nuostolių dydis mažinamas iki šios procentinės draudimo sumos dalies.

6. Nedidelius plotus apėmusių žalų franšizė

Jeigu iššalimo (plg. BDRDS § 4 Nr. 2), šalnos žalos (plg. BDRDS § 4 Nr. 4), liūtis (plg. BDRDS § 4 Nr. 1 b-c) arba audros sukeltos žalos (plg. BDRDS § 4 Nr. 1 d), apima tik sklypo dalis, ir jeigu šios dalys kartu paėmus mažesnės nei 8 % bendro to sklypo ploto, ir nesudaro daugiau nei 5 ha to sklypo ploto, nuostolius dengia pats draudėjas.

7. Taisyklių dėl franšizių apžvalga

Jei nesusitarta kitaip, galioja šios franšizės:

	Draudžiama rizika	Sąlyginė franšizė	Besąlyginė franšizė	Didžiausias žalos atlyginimas
Visos augalų grupės	Kruša	8%	–	100 %
	Audra	8%	–	100%
	Liūtis	8%	–	100%
	Ilgalaikis lietus	Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis (SDRDS § 9 Nr. 6)		
	Iššalimas	Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis (SDRDS § 9 Nr. 1-2)		
	Šalna	8%	–	100%
	Ugnis	8%	–	80%

	Draudžiama rizika	Sąlyginė franšizė	Besąlyginė franšizė	Didžiausias žalos atlyginimas
Visos augalų grupės	Stichinė sausra	Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis (SDRDS § 9 Nr. 5)		
Išimtys:			–	
AG Bulvės	Kruša, audra, liūtis, šalna	8 %	–	80 %
AG Sėklos	Kruša	8 %	–	80 %

§ 9 Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis ir draudimo įmokos grąžinimas (EP)

1. Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis „15 %“ (BŽAS 15):

Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis vienam hektarui pagal BDRDS § 5 Nr. 2.a), jeigu nesutarta kitaip - krušos, audros, liūtės ir šalnos žalos atveju žieminiams augalams iki krūmijimosi pabaigos (makrostadija 29 pagal BBCH), o vasariniams augalams iki sudygimo (makrostadija 09 pagal BBCH), bei iššalimo žalos atveju, BDRDS § 4 Nr. 2 prasme, sudaro 15 % nuo žalos nukentėjusio sklypo ar jo dalies draudimo sumos.

2. Padidintas fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis „20%“ (PŽAD 20) ir „25 %“ (PŽAD 25):

Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis gali būti padidintas 20% arba 25 % kiekvienai draudimo sutarčiai, taikant priemonę draudimo įmokai.

3. Draudimo įmokos grąžinimas

- Jei iki derliaus metų gegužės 1 d. atsirado perarimo būtinybė ir draudėjas apie tai pranešė draudikui arba draudikas nustatė perarimo būtinybę, draudėjui gali būti grąžinama dalis draudimo įmokos. Draudimo įmokos grąžinimas, jei nesutarta kitaip, draudimo pakeitams su apdrausta stichinės sausras rizika sudaro 40 %, o be stichinės sausras - 20 % draudimo įmokos perartam žemės sklypui ar jo daliai.
- Jeigu perariamos tik sklypo dalys arba, jeigu draudikas konstatuoja šią būtinybę ir, jeigu šie ploteliai kartu paėmus mažesni nei 8 % bendro to sklypo ploto ir nesudaro 5 ha sklypo ploto, draudimo įmokos dalis negrąžinama.

4. Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis javų išgulimo atveju

Javų išgulimas kaip liūtės ir audros rizikų pasekmė (BDRDS § 1 Nr. 3.2, Nr. 3.3), pagal BDRDS § 5 Nr. 2.b) kompensuojamas fiksuotu dydžiu: žalų atvejais nuo „Žydėjimo pradžios“ (BBCH 60) iki augimo tarpsnio „Vaškinės brandos“ pabaigos (BBCH 85) išmokamas fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis - 15% nuo žalos nukentėjusio sklypo ar sklypo dalies draudimo sumos. SDRDS §14 Nr. 3 esančios besąlyginės franšizės nuostatos netaikomos.

5. Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis stichinės sausras atveju

Už patirtą žalą dėl stichinės sausras nuostolių dydis apskaičiuojamas pagal tris draudimo išmokos klases:

- jei derliaus nuostolių dydis pažeistam pasėliui yra tarp 21% ir 40% išmokama 15 % fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis,
- jei nuostolių dydis pažeistam pasėliui tarp 41% ir 60%, išmokama 30% fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis,
- pažeisto pasėlio derliaus nuostolių dydžiui viršijus 61%, išmokama 60% fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis nuo pažeisto pasėlio sklypo draudimo sumos. Draudėjas už nuostolius, nesiekiančius 21% derliaus nuostolių dydžio, atsako pats.

6. Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis ilgalaikio lietaus atveju

- Jeigu nesutarta kitaip, kiekvienam apdraustų pasėlių sklypui, atskirai pagal draudimo objektus ar derlius, už patirtą apdraustą žalą atlyginama ne daugiau nei sutartyje numatyta procentinė draudimo sumos dalis (didžiausias žalos atlyginimas). Draudimo suma yra laikoma apdraustos rizikos ar įvykio nustatymo dieną esanti draudimo suma. Žalos atlyginimo dydis išmokamas nepriklausomai nuo iš tikrųjų patirtos žalos dydžio ir nepaisant didesnės žalos įrodymo. Žalos atlyginimas įvyksta išmokant apskaičiuotas pinigines sumas už patirtas žalas.
- Žalos atlyginimo dydis ribojamas iki 10 % pažeisto pasėlių sklypo draudimo sumos.
- Įvykus draudiminiam įvykiui keletą kartų vieno vegetacijos periodo metu, maksimaliai išmokama 10% nuo draudimo sumos.

§ 10 Pavyzdiniai laukeliai

Jeigu subrendusių augalų rūšių derlius turi būti nuimamas prieš žalos įvertinimą, draudėjas atitinkamo sklypo galuose ir viduryje privalo

palikti kvadrato formos laukelius su nenuimtu derliumi. Kiekvienas pavyzdinis laukelis turi užimti mažiau nei 100 kvadratinį metrų plotą. Jeigu pasėlių plotas mažesnis nei 50 arų, atitinkamai reikia palikti mažesnius laukelius.

§ 11 Vėlesnis hektaro vertės sumažinimas

Hektaro vertės sumažinimas po pranešimo apie pasėlius pateikimo, visoms augalų rūšims leidžiamas iki derliaus metų birželio 15-os dienos.

§ 12 Papildomas draudimas „Bulvės Plus“ draudžiant bulves

Draudikas suteikia bulvėms, jei toks papildomas draudimas sudaromas, pagal sudarytą draudimo sutartį papildomai prie kiekybinių derliaus praradimų taip pat ir kokybinių derliaus nuostolių atlyginimą (plg. BDRDS § 5 Nr. 1.a), jeigu kiekybiniai derliaus praradimai buvo sąlygoti vienos ar daugiau apdraustų rizikų - krušos, liūtės, audros arba šalnos. Tokiu atveju - nepaisant to, kad yra pateikti įrodymai dėl didesnės žalos dydžio - kokybiniai praradimai, padidėjusios rūšiavimo išlaidos ir kitos papildomos išlaidos apdraudžiamos nuostolio dydžio padidinimu, kuris pasirinktinai sudaro 30% ar 50 % kiekybinių derliaus nuostolių. Šiuo atveju bendra atlyginama suma (kiekybinių ir kokybinių nuostolių dydis) ribojama iki 80 % nukentėjusio sklypo draudimo sumos.

§ 13 Ekologiniai pasėliai

Ekologiškai auginami augalai draudžiami pagal Priedo I lentelę „Draudžiamos augalų rūšys DRD“.

§ 14 Draudimo įmokos nustatymo nuostatos

1. Žalų nebuvimo klasės (ŽNK)

Kiekviena draudimo sutartis priskiriama tam tikrai žalų nebuvimo klasei (ŽNK). Iš žalų nebuvimo klasės seka mokėtinos draudimo įmokos procentinė vertė.

Žalų nebuvimo klasės B00 procentinė vertė yra 100 %. Žalų nebuvimo klasė M rodo, kad žalų buvo ir todėl reikia papildomai mokėti, o B rodo, kad žalų buvo mažai arba visai nebuvo. Atskiros žalų nebuvimo klasės su atitinkamomis procentinėmis vertėmis seka iš žalų nebuvimo klasių lentelės. Žalų nebuvimo klasės keičiasi priklausomai nuo draudimo sutarties galiojimo metu įvykusių žalų.

Po kiekvienų metų, kuriais nebuvo žalų pakyla žalų nebuvimo viena klase B žalų nebuvimo srityje aukščiau ar atitinkamai krenta žalų nebuvimo klasė M žalų nebuvimo klasės srityje po to einančių draudiminių metų žalų nebuvimo klasės lentelės pagrindu.

Žalų nebuvimo klasės B žalų nebuvimo klasės srityje kilimas ar M žalų nebuvimo klasės srityje kritimas nutraukiamas, jeigu draudimo metais nebuvo pasėta draudimo sutarties augalų grupė.

Žalų nebuvimo klasių lentelė		Žalingumo sritis		
		S 1	S 2	S 3
ŽNK	Procentinė vertė	iki 5%	6% iki 25%	nuo 26%
M 10	150 %	M 10	M 10	M 10
M 09	145 %	M 10	M 10	M 10
M 08	140 %	M 10	M 10	M 10
M 07	135 %	M 10	M 10	M 10
M 06	130 %	M 08	M 10	M 10
M 05	125 %	M 07	M 09	M 10
M 04	120 %	M 06	M 08	M 10
M 03	115 %	M 05	M 07	M 09
M 02	110 %	M 04	M 06	M 08
M 01	105 %	M 03	M 05	M 07
B 00	100 %	M 03	M 04	M 06
B 01	100 %	M 03	M 04	M 06
B 02	100 %	M 03	M 04	M 06
B 03	100 %	M 03	M 04	M 06
B 04	100 %	M 02	M 04	M 06
B 05	100 %	M 02	M 03	M 05

B 06	100 %	M 02	M 03	M 05
B 07	100 %	M 02	M 03	M 05
B 08	100 %	M 02	M 03	M 05
B 09	100 %	M 00	M 03	M 05
B 10	100 %	B 00	M 04	M 04
B 11	100 %	B 00	M 04	M 04
B 12	100 %	B 00	M 04	M 04
B 13	100 %	B 00	M 04	M 04
B 14	100 %	B 00	M 04	M 04
B 15	100 %	B 00	M 04	M 04
B 16	100 %	B 00	M 04	M 04
B 17	100 %	B 00	M 04	M 04
B 18	100 %	B 00	M 04	M 04
B 19	100 %	B 00	M 04	M 04
B 20	100 %	B 00	M 03	M 03

2. Žalų nebuvimo klasės pasikeitimas po nuostolių atlyginimo:

- Sumokėjus draudimo išmoką, draudimo sutartis, priklausomai nuo žalingumo koeficiento, priskiriama prie žalingumo sričių S1, S2 ar S3. Žalingumo koeficientas apskaičiuojamas kiekvieniems metams kaip santykis tarp bendros netto išmokėjimų pagal draudimo sutartį sumos ir bendros sutarties draudimo sumos. Taip apskaičiuotas koeficientas suapvalinamas iki sveikojo skaičiaus.
 - Augalininkystės augalų draudimo sutartis, esant žalingumo koeficientui iki 5%, priskiriama prie žalingumo srities S1, esant žalingumo koeficientui nuo 6 % iki 25%, priskiriama prie žalingumo srities S2, ir esant žalingumo koeficientui nuo 26%, priskiriama prie žalingumo srities S3.
 - Sumokėjus draudimo išmoką ir priskyrimą draudimo sutartį žalingumo sričiai, draudimo sutartis kitais metais pagal žalų nebuvimo klasių lentelę priskiriama prie tam tikros žalų nebuvimo klasės kategorijos.
- ## 3. Draudimo įmokos sumažinimas dėl besąlyginių franšizių (DJSBF)
- Draudėjas prisiima tokią atsakomybę už žalas, įvykusius draudimo periodo metu visoms apdraustoms augalų grupių sutartims, nurodytoms bendrame draudimo liudijime, kokią pasirenka besąlyginę franšizę nuo apdraustų augalų grupių bendros draudimo sumos žemiau nurodytoje lentelėje ir tokiu atveju atitinkamai gauna draudimo įmokos sumažinimą.

Besąlyginė franšizė	Įmokos sumažinimas
1 %	10 %
3 %	25 %
5 %	35 %

4. Draudimo įmokos sumažinimas žalų išmokų už praeitus derliaus metus neturėjusiai sutarčiai (DJSŽINS)

Jei vienais draudimo metais tam tikros augalų grupės draudimo sutarčiai nebuvo išmokėta draudimo išmoka, sekančiais draudimo metais tai draudimo sutarčiai suteikiama 10% nuolaida mokėtinai draudimo įmokai.

§ 15 Neapdrausta žala iššalimo atveju

- draudikas, jeigu kitaip nesusitarta, neatsako už pasėlio žalas, jeigu pasėlis prieš rudenio vegetacijos pabaigą nebuvo pasiekęs tam tikro išsivystymo tarpsnio ir nebuvo galima nustatyti pakankamo augalų skaičiaus m²:

- Žieminiai miežiai - 3-jų lapelių išsivystymo tarpsnis ir mažiausiai 230 augalų,
- Žieminiai rugiai - 3-jų lapelių išsivystymo tarpsnis ir mažiausiai 180 augalų,
- Žieminiai kvietrugiai - 3-jų lapelių išsivystymo tarpsnis ir mažiausiai 200 augalų,
- Žieminiai kviečiai - 3-jų lapelių išsivystymo tarpsnis ir mažiausiai 250 augalų,
- Žieminiai rapsai - 8-ų lapelių išsivystymo tarpsnis ir mažiausiai 30 augalų,
- Žieminiai rapsukai - 8-ų lapelių išsivystymo tarpsnis ir mažiausiai

60 augalų.

- Draudikas turi teisę rudenį apžiūrėti apdraustus pasėlių plotus (vad. monitoringu). Jei pasėlio apžiūros metu nustatoma, kad pasėlio būklė neatitinka a) pastraipoje nustatytų rodiklių, draudikas gali atsisakyti drausti atskirus žemės sklypus ar jų dalis (atsižvelgiant į visas draudimo sutartimi apdraustas rizikas), grąžinant už juos sumokėtą draudimo įmoką. Šis prieš tai sakiniuose aprašytas metodas taikomas ir draudėjui pareiškus norą.
- Jei draudikas neatlieka monitoringo arba nepraneša apie planuojamą jo atlikimą, draudėjas privalo vėliausiai iki kiekvienų einamųjų metų gruodžio mėn. 10 d. be atskiro prašymo pateikti pasėlių duomenis draudimui, neatitinkančius šio paragrafo punkte a) nurodytus parametrus. Jei draudikas po šio pranešimo ir toliau neatlieka monitoringo, tai pagal šio paragrafo punkto c) pirmąjį sakinį, draudimui pateikti pasėliai turi draudimo apsaugą.
- Jei draudėjas turi pasėlių, neatitinkančių šio paragrafo punkte a) nurodytų reikalavimų ir todėl turėjo pareigą pranešti pagal c) punkto 1 sakinį, ir pagal šio punkto c) pirmame sakinyje nurodytus terminus nepranešė, o informavo draudiką sekančių metų pavasarį apie iššalimo žalą, draudikas, turėdamas įrodymą apie šio paragrafo punkte a) nurodytų reikalavimų neįvykdymą - iššalusiesiems pasėliams - turi teisę už šią iššalimo žalą neišmokėti draudimo įmokos. Draudėjas neturi teisės šiuo atveju reikalauti draudimo įmokos grąžinimo.

§ 16 Specialusis draudimas (SD LT)

(Šios sąlygos galioja, pasirinkus draudimą „Specialusis draudimas“ (SD LT)).

1. Draudimo sąlygos

„Specialusis draudimas“ (SD LT) galioja Bendrosios daugelio rizikų draudimo sąlygos (BDRDS) ir Specialiosios daugelio rizikų draudimo sąlygos (SDRDS), jei toliau pateiktose nuostatose nėra papildymų ar pakeitimų.

2. Bendroji dalis

„Specialusis draudimas“ (SD LT) gali būti sudaromas tik su žemės ūkio veiklos subjektais, kurių ūkio bendras draudžiamas pasėlių plotas ne didesnis nei 50 ha, draudžiant tik nuo krušos rizikos arba bendrai nuo krušos, audros ir liūtės rizikų ir tik kartu javų, ankštinių augalų grūdams, kukurūzų, runkelių, bulvių ir aliejinių augalų augalų grupės. Visoms išvardintoms augalų grupėms sudaroma viena draudimo sutartis. Sutartis sudaroma 3 metams. Sutartis baigiasi automatiškai (be papildomo pranešimo) pasibaigus jos galiojimo laikotarpiui.

3. Pasėlių pateikimas draudimui (pasėlių sąrašas)

- Preliminarus pasėlių pateikimas draudimui
Nukrypstant nuo BDRDS §20, draudėjas, draudžiant pasėlius „Specialiojo draudimo (SD LT), privalo pirmiems draudimo metams pateikti „Preliminarų pasėlių sąrašą“.

Šis „preliminarus pasėlių sąrašas“ privalo turėti šiuos duomenis: bendrą kiekvienos augalų grupės kiekvienos augalų rūšies pasėlių plotą (hektarais ir arais), vietovę (seniūniją ir savivaldybę), hektaro vertės vidurkį kiekvienai augalų grupei eurais viename hektarui. Hektaro vertės vidurkio nuostatų detalės apibrėžtos šių sąlygų Nr. 5. Augalų rūšys priskiriamos augalų grupėms pagal galiojantį augalų rūšių sąrašą.

- Galutinis pasėlių pateikimas draudimui
Draudėjas, pasirašydamas paraišką sudaryti pasėlių draudimo sutartį, pateikia sutikimą, kad, siekiant deklaruoti galutinį draudžiamų augalų rūšių plotą, būtų perduoti duomenys apie pasėlius, kuriuos draudėjas nurodo ŽŪKVIC, teikdamas paraišką dėl ES tiesioginės paramos savo įmonei atitinkamais pasėlių auginimo/derliaus metais. Pasėlių duomenys iš ŽŪKVIC gaunami elektroniniu būdu. Privalo būti pateikta ši informacija:

- Pasėlių plotų pavadinimas (sklypų pavadinimai), bloko numeriai, lauko numeriai,
- žemės sklypo padėtis, nurodant seniūniją, savivaldybę ir geografines koordinates,
- žemės sklypo plotas, nurodant hektarais (ha) ir arais (a),
- žemės sklype auginama augalų rūšis.

Draudikui pareikalavus aukščiau nurodytus pasėlių duomenis privalo pateikti draudėjas.

Su Nr. 4 nurodyta sąlyga, duomenys apie dirbamos žemės plotą galioja atitinkamais derliaus metais ir turi būti kasmet atnaujinami.

Jeigu draudimo paraiškoje esantys preliminarus pasėlių sąrašo pasėlių duomenys skiriasi nuo pasėlių duomenų galutiniame pasėlių sąrašė, tai duomenys laikomi neteisingi arba duomenys pateikti nepilnai, ir dėl to seka teisinės pasekmės pagal BDRDS §20 Nr. 7.

4. Bendro pasėlių ploto pakeitimas

Jei pasikeičia bendras apšėtas/apsodintas pasėlių plotas „Specialiojo

- draudimo (SD LT)“ nustatytoms augalų grupėms, lyginant su draudimo paraiškoje pateiktu plotu arba su paskutiniu bendro pasėlių ploto pateikimu, daugiau nei 5 ha, draudėjas privalo nedelsiant apie tai informuoti draudiką raštu. Jei pranešimas apie ploto pasikeitimą nepateikiamas arba nepateikiamas laiku ir prieš tai įvyksta draudiminis įvykis, draudimo išmoka skaičiuojama pagal draudiko tai dienai turimo pasėlių ploto ir faktiško ploto santykį. Draudimo apsauga po plotų pakeitimo prasideda kitos dienos 12:00 val., draudikui gavus pranešimą apie plotų pasikeitimą.
5. **Hektaro vertės vidurkis**
„Specialiajame draudime (SD LT)“ draudėjas pats nusistato kiekvienai augalų grupei hektaro vertės vidurkį. Hektaro vertės vidurkis paaiškėja iš laukiama tam tikros augalų grupės derliaus kiekio vidurkio iš vieno hektaro augalų grupės. Augalų rūšių, priklausančių Nr. 1 išvardintoms augalų grupėms, draudimo suma ir įmoka apskaičiuojama pagal pasirinktas hektaro vertes augalų grupei. Hektaro vertės vidurkis galioja sutartai sutarties trukmei, su šių sąlygų Nr. 6 nurodyta sąlyga, ir apvalinamas iki 100-tų eurų.
 6. **Hektaro vertės vidurkio pakeitimas**
Jei draudėjas draudimo sutarties galiojimo metu nori keisti hektaro vertės vidurkį, jis gali bet kuriuo draudimo periodo metu padidinti hektaro vertės vidurkį. Šis padidinimas negalioja atgaline data jau įvykusiam draudimui įvykiui. Jau nustatytos hektaro vertės vidurkio sumažinimas galimas iki derliaus metų gegužės 31-os dienos ir tik tada, kai laukiama sklypo derliaus vertė hektarui yra žymiai žemesnė, negu draudimui nurodyta hektaro vertė. Draudimo atsakomybė pagal pakeistą hektaro vertės vidurkį įsigalioja kitą dieną nuo 12.00 valandos, po to, kai draudikas gavo pranešimą apie padidintą hektaro vertės vidurkį.
 7. **Žemiausias ir aukščiausias hektaro vertės vidurkis**
Remiantis BDRDS § 21 Nr. 6 draudikas kiekvienais metais nustato žemiausią ir aukščiausią hektaro vertės vidurkį. Jeigu draudėjo draudimo paraiškoje sudaryti pasėlių draudimo sutartį nurodytas arba vėliau pakeistas hektaro vertės vidurkis yra žemesnis už draudiko nustatytą žemiausią hektaro vertės vidurkį, tuomet draudikas turi teisę paaugštinti nurodytą hektaro vertės vidurkį iki nustatyto žemiausio hektaro vertės vidurkio, o jei hektaro vertės vidurkis viršija nustatytą aukščiausią hektaro vertės vidurkį, tuomet draudikas turi teisę, nurodytą hektaro vertės vidurkį sumažinti iki nustatyto aukščiausio hektaro vertės vidurkio.
 8. **Draudimo sumos apskaičiavimas**
Nukrypstant nuo BDRDS § 21, draudimo suma skaičiuojama pagal draudėjo draudimo paraiškoje sudaryti draudimo sutartį nustatytą arba vėliau pakeistą hektaro vertės vidurkį. Šis hektaro vertės vidurkis yra derliaus vertė hektarui kiekvienai augalų grupei. Kiekvienam pasėlių sklypui draudimo suma suapvalinama iki 100-tų eurų.
 9. **Draudimo sumos pakeitimas**
Kiekviename draudimo laikotarpyje draudimo išmoka yra apribota pasirinktai draudimo sumai kiekvienam žemės sklypui. Remiantis BDRDS § 21 Nr. 10, draudimas padidintomis sumomis yra tuomet, kai žemės sklypo draudimo suma pagal draudėjo pasirinktą hektaro vertės vidurkį laukiamą derliaus vertę viršija daugiau nei 25 %. BDRDS § 21 Nr. 7 (Pasėlių pateikimas draudimui mažesne draudimo verte), Nr. 8 (Vėlesnis hektaro vertės padidinimas), Nr. 9 (Vėlesnis hektaro vertės sumažinimas) taip pat ir BDRDS § 22 (Preliminari hektaro vertė) nuostatos „Specialiajam draudimui (SD LT)“ negalioja.
 10. **Pasėlių pateikimas įvykus draudimui įvykiui**
Papildant BDRDS § 28 Nr. 1 draudėjas, atsitikus draudimui įvykiui ir pareikalavus draudikui, privalo prieš žalos nustatymą draudikui pateikti aktualų visų savo įmonės dirbamos žemės plotų bei pasėlių sąrašą pagal BDRDS § 20 Nr. 2.a ir 2.b (vadinamasis derliaus metų pasėlių sąrašas) nustatytus reikalavimus. Derliaus metų pasėlių sąraše pateikiami visų draudėjo draudžiamų žemės sklypų pasėlių duomenys - plotas, augalų rūšis, sklypo padėtis nurodant jame auginamų augalų rūšį. Draudėjui pažeidus šitas pareigas, galioja BDRDS § 28 Nr. 1.b ir 1.c nurodytos teisinės pasekmės.
 11. **Draudimo įmoka**
Nukrypstant nuo BDRDS § 23, draudimo įmoka apskaičiuojama pagal draudikui paskutinį žinomą hektaro vertės vidurkį ir paskutinį jam žinomą visų Nr. 3 b) pateiktų augalų rūšių auginimo plotą.
 12. **Maksimalaus pasėlių ploto viršijimas / Prašymas pakeisti į daugelio rizikų draudimą**
 - a. Jeigu pranešime apie pasėlius draudėjo pateiktas pasėlių plotas didesnis nei 50 ha, tokiu atveju draudimo sutartis laikoma draudiko nutraukta, pasibaigus tų metų gruodžio 31 d.
 - b. Draudėjas turi teisę sutarties galiojimo laikotarpiu bet kada „Specialųjį draudimą (SD LT)“ prašyti pakeisti į daugelio rizikų draudimą.
 13. **SDRDS §14 netaikymas**
SDRDS §14 nuostatos netaikomos.
 14. **Žalų reguliavimo ir draudimo išmokos nuostatos**
Fiksuotas atsėjimo nuostolių atlyginimo dydis pagal SDRDS §9 Nr. 1 visoms bendrai apdraustoms augalų grupėms sudaro 15 % draudimo sumos. Didžiausias žalos atlyginimas bulvėms pagal SDRDS §8 Nr. 2 sudaro 80% draudimo sumos.
 15. **Ilgametė nuolaida**
Visam draudimo sutarties laikotarpiui taikoma 10% ilgametė nuolaida įmokos tarifui. Jei draudimo sutartis nutraukiama nepasibaigus tretiesiems sutarties metams, gali būti pareikalauta grąžinti draudimo sutarties pirminiam laikotarpiui suteiktą ilgametę nuolaidą.
 16. **Fiksuotas įmokos tarifas**
Nukrypstant nuo SDRDS §14 Nr. 2, draudimo įmokos tarifas dėl draudimo išmokos nepadidėja.
 17. **Įmokos tarifas**
Draudimo sutarties sudarymo metu nustatytas įmokos tarifas galioja visam sutarties laikotarpiui.
 18. **Išankstinio mokėjimo sąskaita**
Pirmoji draudimo įmoka reikalaujama kartu su paraiška; ją reikia įmokėti į paraiškoje nurodytą banko sąskaitą per 5 dienas nuo paraiškos pasirašymo.

Papildomos draudimo sąlygos žemės ūkio produkcijos nuostolių draudimui (pasėlių ir augalų draudimas) - 2026 versija (PDS26)

Turinys

§ 1	Papildomos draudimo sąlygos (PDS)	§ 3	Žalos nustatymas
§ 2	Žemės ūkio produkcijos draudimas	§ 4	Draudimo suma
		§ 5	Vidutinė žemės ūkio produkcijos vertė

§ 1 Papildomos draudimo sąlygos (PDS)

Žemės ūkio produkcijos nuostolių draudimui (pasėlių draudimui) galioja Bendrosios daugelio rizikų draudimo sąlygos (BDRDS) ir Specialiosios daugelio rizikų draudimo sąlygos (SDRDS) su šių Papildomų draudimo sąlygų papildymais ir nuostatomis.

§ 2 Žemės ūkio produkcijos draudimas

„Papildomų draudimo sąlygų (PDS)“ pagrindas yra „Pasėlių ir augalų draudimo“ taisyklės, kai augalų ir pasėlių draudimo įmokos dalies kompensavimas vykdomas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. rugpjūčio 1 d. įsakymą Nr. 3D-513 (2025 m. liepos 24 d. redakcija), kuriuo tvirtinamos Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano intervencinės priemonės „Pasėlių, augalų ir gyvūnų draudimas“ veiklos „Pasėlių ir augalų draudimo įmokos kompensacija“, susijusi su pasėlių ir augalų draudimo įmokų kompensavimu, įgyvendinimo taisyklės (toliau - SP Taisyklės).

Pagal šias SP Taisykles, remiantis programos priemone „Rizikos valdymas“ kompensuojama augalų ir pasėlių draudimo įmokos dalis aktyviam žemės ūkio veiklos subjektui, kuris draudžia savo produkciją nuo iššalimo ir/arba stichinės sausras, ir/arba ilgalaikio lietaus rizikų.

§ 3 Žalos nustatymas

Augalų ir pasėlių draudimas remiasi prieš tai įvardintomis SP Taisyklėmis. Pvz.:

Numatomi padengti nuostoliai, kai dėl vieno iš meteorologinių reiškinių, t.y. iššalimo ir/arba stichinės sausras, ir/arba ilgalaikio lietaus, sunaikinama daugiau kaip 20 proc. žemės ūkio veiklos subjekto vidutinės metinės praėjusių trejų metų laikotarpio produkcijos.

Aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto kiekvienos apdraustos produkcijos rūšies vidutinė metinė trejų metų produkcija apskaičiuojama pagal tos savivaldybės, kurioje yra registruotas aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto ūkis, Lietuvos statistikos departamento oficialiai skelbiamą vidutinį metinį praėjusių trejų metų produkcijos rūšies derlingumą tonomis iš hektaro.

Pasėliai ir augalai, už kurių draudimą prašoma paramos, turi būti auginami Lietuvos Respublikos teritorijoje. Stichinės sausras, iššalimo ir ilgalaikio lietaus kriterijai apibrėžti įvardintose SP taisyklėse su nuorodomis į atitinkamus įsakymus. Draudimo išmoka gali būti išmokama, kai išpildomi visi apdraustų rizikų „stichinės sausras“ ir/arba „iššalimo“, ir/arba ilgalaikio lietaus kriterijai, nurodyti Lietuvos Respublikos įsakymuose.

§ 4 Draudimo suma

Apdraustų augalų draudimo suma apskaičiuojama kiekvienai augalų rūšiai pagal kiekvienos augalų rūšies pasėlio plotui pasirinktą hektaro vertę.

§ 5 Vidutinė žemės ūkio produkcijos vertė

Draudėjas turi pateikti duomenis apie kiekvienos augalų rūšies produkciją: 20 proc. vidutinės produkcijos vertės tonomis hektarui (t/ha) savivaldybėje, kurioje yra registruota aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto ūkis.

Sutrumpinimai

Kruša (K), audra (A), liūtis (L), iššalimas (I), stichinė sausra (S), ilgalaikis lietus (IL), šalna (Š), ugnis (U)

Augalų grupė (AG)/Augalų rūšis (AR)	AR	Draudžiamos rizikos
AG pluoštiniai augalai		
Linai (pluoštiniai) LIN	330	K
Pluoštinės kanapės KAN	331	K
Kiti augalai (pluoštiniai) KTŽ	332	K
AG Javai		
Žieminiai rugiai RUŽ	101	K-A-L-I-S-U-Š-IL
Žieminiai kviečiai KVŽ	102	K-A-L-I-S-U-Š-IL
Žieminiai miežiai MIŽ	103	K-A-L-I-S-U-Š-IL
Žieminiai kvietrugiai KRŽ	104	K-A-L-I-S-U-Š-IL
Avižos (žieminės) AVI	105	K-A-L-I-S-U-Š-IL
Vasariniai rugiai RUV	111	K-A-L-S-U-Š-IL
Vasariniai kviečiai KVV	112	K-A-L-S-U-Š-IL
Vasariniai miežiai MIV	113	K-A-L-S-U-Š-IL
Vasariniai kvietrugiai KRV	114	K-A-L-S-U-Š-IL
Avižos (vasarinės) AVI	121	K-A-L-S-U-Š-IL
Kietieji kviečiai KVK	123	K-A-L-S-U-Š-IL
Žiem. kviečiai 'Spelta' KSŽ	124	K-A-L-I-S-U-Š-IL
Vas. kviečiai 'Spelta' KSV Vas.	125	K-A-L-S-U-Š-IL
varpinių aug. miš. BMI/NMI	130	K-A-L
Ž. varpinių aug. miš. BMI/NMI	131	K-A-L-I
Varpiniai augalai silosui KTŽ	145	K-A-L
Grikliai GRI	320	K-A-L-S-U-Š-IL
Soros SRS	321	K-A-L-S-U-Š-IL
AG Ankštiniai augalai		
Žirniai ŽIR	170	K-A-L-S
Pupelės PPE	171	K-A-L
Pašarinės pupos PUP	172	K-A-L
Sojos SJO	173	K-A-L
Valgomosios pupos PUP	174	K-A-L-S
Lęšiai LEŠ	175	K-A-L
Vikiai VIK	176	K-A-L
Žirniai (pašariniai) ŽIR	177	K-A-L
Lubiniai LUB	179	K-A-L
Kt. ankšt. augalų miš. BMI/NMI	180	K-A-L
Žirniai (žieminiai) ŽIR	181	K-A-L
Paš.pupos (žieminės) PUP	182	K-A-L
Paš.pupų ir varp.miš. BMI/NMI	190	K-A-L
Žirnių ir varp.mišinys BMI/NMI	191	K-A-L
Ankšt.ir varp. miš. BMI/NMI	192	K-A-L
Lubinų ir varp. miš. BMI/NMI	193	K-A-L

AG Bulvės		
Topinambai TOP	151	K-A-L-Š
Bulvės (sėklai) BUL	450	K-A-L-Š
Bulvės (valgomosios) BUL	451	K-A-L-Š
Bulvės (ankstyvosios) BUL	452	K-A-L-Š
Bulvės BUL	453	K-A-L-Š
Bulvės (krakmolinės) BUL	454	K-A-L-Š
AG Kukurūzai		
Kukurūzų ž.m. atsėlis KTŽ	195	K-A-L-S-Š
Kukurūzai(gr./ ž. pašarui) KUK	201	K-A-L-S-Š
Kukurūzai (sėklai) KUK	203	K-A-L-S-Š
Kukurūzų mišinys NMI	276	K-A-L-S-Š
AG Aliejiniai augalai		
Žieminiai rapsai RAŽ	301	K-A-L-I-S-U-Š-IL
Vasariniai rapsai RAV	302	K-A-L-S-U-Š-IL
Rapsukai (Žieminiai) RAP	303	K-A-L-I-S-U-Š-IL
Rapsukai (Vasariniai) RAP	304	K-A-L-S-U-Š-IL
Linai (aliejiniai) LIN	305	K-A-L-S-U-Š-IL
Aguonos aliejaus gamybai KTŽ	306	K-A-L-S-U-Š-IL
Saulėgrąžos SAU	307	K-A-L-S-U-Š-IL
Aliejiniai (paš.) ridikai ALR	310	K-A-L-S-U-Š-IL
Kiti aliejiniai augalai KTŽ	311	K-A-L-S-U-Š-IL
Baltosios garstyčios GAB	314	K-A-L-S-U-Š-IL
Rud., juod.garstyčios GAJ	315	K-A-L-S-U-Š-IL
AG Runkeliai		
Cukriniai runkeliai CUR	401	K-A-L-Š
Pašariniai runkeliai PAR	402	K-A-L-Š
Kaliaropės (pašarui) KAL	403	K-A-L-Š
Trūkažolė (inulinui) KTŽ	930	K-A-L-Š
AG Spec. energetiniai ir pašariniai augalai		
Sudanžolė KTŽ	128	K-A-L
Žolės/prieskoniai KTŽ	140	K-A-L
Paš.lapiniai kopūstai KTŽ	150	K-A-L
Gr. augantys medėj.s aug. KTŽ	159	K-A-L
Drambliažolės DRA	160	K-A-L
Geltonžiedžiai legestai KTŽ	161	K-A-L
AG Energetiniai ir pašariniai augalai		
Kt. term. apdor.energ.aug. KTŽ	230	K-A-L
Kt. energ. aug. biok. gam. KTŽ	231	K-A-L
Kiti energ.aug.irodujų gam. KTŽ	232	K-A-L
AG Sėklos		
Morkų sėklos (paš.morkų) KTŽ	370	K
Pašarinių runkelių sėklos KTŽ	371	K
Vienanarės žolės sėklų gavim. GPŽ	372	K
Pašarinės žolės sėklų gavimui GPŽ	373	K

Asmens duomenų tvarkymo atmintinė

Šia Atmintine išsamiai informuojame Jus, t. y.:

- suinteresuotą šalis (potencialius draudėjus),
- draudėjus,
- apdraustuosius asmenis,
- kitus naudos gavėjus pagal draudimo sutartį apie Jūsų asmens duomenų tvarkymą, kurį atlieka „Vereingte Hagelversicherung VVaG“ (veikianti per „Vereingte Hagelversicherung VVaG“ filialą „VH Lietuva“), o taip pat apie Jūsų teises.

1. Duomenų valdytojo kontaktinė informacija

1.1. Duomenų valdytojas

Jūsų asmens duomenų valdytojas yra Vokietijos savidraudos draugija Vereingte Hagelversicherung VVaG (veikianti per „Vereingte Hagelversicherung VVaG“ filialą „VH Lietuva“).

Duomenų valdytojo Vereingte Hagelversicherung VVaG kontaktiniai duomenys:

- Adresas: Wilhelmstr. 25, D-35392 Giessen, Vokietija
- Telefono numeris: +49 641 79680
- Fakso numeris: +49 641 796 8222
- El. pašto adresas: info@vereingte-hagel.de

1.2. Duomenų apsaugos pareigūno kontaktiniai duomenys

Jei turite klausimų dėl duomenų apsaugos, prašome kreiptis į Vereingte Hagelversicherung VVaG duomenų apsaugos pareigūną:

- Paštu: VEREINGTE HAGEL
- Datenschutzbeauftragter -
Wilhelmstraße 25
D-35392 Giessen
Vokietija
- Elektroniniu paštu: datenschutzbeauftragter@vereingte-hagel.de

1.3. Duomenų valdytojo Lietuvos filialo kontaktiniai duomenys

Jūs taip pat turite teisę kreiptis į duomenų valdytojo „Vereingte Hagelversicherung VVaG“ filialą „VH Lietuva“:

- Adresas: Europos pr. 50, LT - 46366 Kaunas
- Telefono numeris: +370 (37) 397743,
- El. pašto adresas: info@vereingte-hagel.lt

2. Asmens duomenų kategorijos

Šioje Atmintinėje nurodytais tikslais (tikslai išsamiai aprašyti žemiau, šios Atmintinės 3 skyriuje) tvarkome žemiau nurodytus Jūsų asmens duomenis:

2.1. Tapatybės duomenys

(pvz. vardas, pavardė ir kt.)

2.2. Kontaktiniai duomenys

(pvz. tel. nr., el. pašto adresas ir kt.);

2.3. Finansiniai, transakcijų duomenys

(pvz. banko sąskaitos nr., sumokėtos sumos, gautos sumos, apskaičiuotos subsidijos ir kt.);

2.4. Duomenys apie vykdomą žemės ūkio veiklą

(pvz. duomenys apie žemės ūkio naudas ir jų vietą, auginamas augalus rūšių, įsigytus draudimo produktus ir kt.);

2.5. Duomenys apie žalos įvykius

(pvz. žalos įvykio faktas, data, pobūdis, vertė, sprendimas dėl draudimo išmokos ir kt.);

2.6. Duomenys apie bendravimą su Jumis

(pvz. susirašinėjimas el. paštu, jūsų pasiteiravimai, prašymai ir kt.)

3. Duomenų tvarkymo tikslai ir teisiniai pagrindai

Žemiau išsamiai aprašome duomenų tvarkymo tikslus bei teisinius pagrindus (teisiniai pagrindai pateikiami su nuorodomis į atitinkamus straipsnius Bendrajame duomenų apsaugos reglamente Nr. (ES) 2016/679 (toliau – BDAR)):

3.1. Jūsų prašymų ir užklausų nagrinėjimas

- 3.1.1. Tikslas aprašymas. Šiuo tikslu tvarkome jūsų asmens duomenis, nurodytus Atmintinės 2 skyriuje, su tikslu atsakyti į jūsų užklausas, pateiktas paštu, faksu, el. paštu, telefonu, gyvai ar kitais būdais. Pavyzdžiui, duomenis tvarkome siekdami atsakyti į Jūsų pasiteiravimą dėl draudimo produkto ar jo kainos, prašymą pateikti draudimo pasiūlymą, nusiskundimą dėl mūsų veiklos ar bet kurią kitą užklausą (užklausa pobūdis, turinys ir eiga priklauso nuo konkrečios užklauskos konteksto).
- 3.1.2. Teisiniai pagrindai.

- 3.1.2.1. Jeigu užklausa yra susijusi su draudimo sutarties (galimu) sudarymu, tokiu atveju teisinis pagrindas yra veiksmai, būtini siekiant sudaryti sutartį su Jumis (BDAR 6 str. 1 d. b) p.). Jums atsisakius pateikti du-

omenis, mes galime atsisakyti sudaryti su Jumis sutartį.

- 3.1.2.2. Jeigu užklausa nėra susijusi su draudimo sutarties (galimu) sudarymu, tokiu atveju teisinis pagrindas yra mūsų teisėtas interesas atsakyti į Jūsų užklausą (BDAR 6 str. 1 d. f) p.).

3.2. Sutarties su Jumis vykdymas

- 3.2.1. Tikslas aprašymas. Sudarę draudimo sutartį, Jūsų asmens duomenis, nurodytus Atmintinės 2 skyriuje, mes tvarkome sutarties vykdymo tikslais, pvz. siekdami parengti draudimo liudijimą, atlikti kasdienį sutarties administravimą, sudaryti pasėlių katalogą, bendrauti su Jumis ir suteikti Jums informaciją sutarties vykdymo klausimais, išrašyti sąskaitas, įvertinti žalos incidentą ir žalos dydį, sumokėti Jums draudimo išmoką ir kt.

- 3.2.2. Teisinis pagrindas. Aprašytu tikslu Jūsų duomenis tvarkome remdamiesi būtinybe įvykdyti savo sutartinius įsipareigojimus pagal sutartį su Jumis. (BDAR 6 str. 1 d. b) p.). Jums atsisakius pateikti duomenis, mes negalėsime vykdyti su Jumis sudarytos sutarties ir / arba būsime priversti ją nutraukti.

3.3. Teisės aktais nustatytų reikalavimų vykdymas

- 3.3.1. Tikslas aprašymas. Jūsų asmens duomenis, nurodytus Atmintinės 2 skyriuje, mes tvarkome su tikslu tinkamai įvykdyti savo teises prievolės, kurias mums nustato teisės aktai. Tokias teises prievolės nustato, pavyzdžiui, teisės aktai, reglamentuojantys draudimo veiklą ir draudimo rinkos dalyvių priežiūrą, teisės aktai nustatantys ataskaitų ir informacijos teikimo pareigas valstybės institucijoms, teisės aktai, reguliuojantys prekybą, mokestines pareigas, dokumentų saugojimo ir tvarkymo pareigas.

- 3.3.2. Teisinis pagrindas. Aprašytu tikslu Jūsų duomenis tvarkome remdamiesi būtinybe įvykdyti mums taikomas teises prievolės (BDAR 6 str. 1 d. c) p.). Jums atsisakius pateikti duomenis, būtinus mūsų teisei prievolei įvykdyti, mes negalėsime vykdyti su Jumis sudarytos sutarties ir / arba būsime priversti ją nutraukti.

3.4. Mūsų produktų, paslaugų, vidinių procesų ir IT sistemų valdymas, aptarnavimas, saugumo užtikrinimas ir tobulinimas

- 3.4.1. Tikslas aprašymas. Jūsų asmens duomenis, nurodytus Atmintinės 2 skyriuje, mes tvarkome su tikslu užtikrinti mūsų produktų, paslaugų, vidinių procesų ir IT sistemų valdymą, aptarnavimą, saugumo užtikrinimą ir tobulinimą. Pavyzdžiui, duomenis galime tvarkyti siekdami užtikrinti mūsų IT infrastruktūros saugumą, problemų prevenciją, diagnostiką ir sprendimą, taip pat siekdami analizuoti ir tobulinti įmonės vidaus procesus, atlikti vidaus procesų kontrolę, sudaryti statistinius duomenis, vystyti ir tobulinti mūsų produktus ir paslaugas.

- 3.4.2. Teisinis pagrindas. Aprašytu tikslu Jūsų duomenis tvarkome remdamiesi savo teisėtu interesu valdyti, aptarnauti, apsaugoti ir tobulinti savo produktus, paslaugas, vidinius procesus ir IT sistemas (BDAR 6 str. 1 d. f) p.).

3.5. Reikalavimų pareiškimas, teisiniai ginčai

- 3.5.1. Tikslas aprašymas. Jūsų asmens duomenis, nurodytus Atmintinės 2 skyriuje, mes tvarkome su tikslu pareikšti ir vykdyti savo teisinius reikalavimus, taip pat gintis nuo mums pareiktų teisių reikalavimų. Pavyzdžiui, duomenis galime tvarkyti siekdami įrodinėti faktines aplinkybes teisiniame ginče kuriame pareiškiamas materialinį reikalavimą arba kuriame ginamės nuo mums pareikšto reikalavimo.

- 3.5.2. Teisinis pagrindas. Aprašytu tikslu Jūsų duomenis tvarkome remdamiesi savo teisėtu interesu pareikšti ir vykdyti savo teisinius reikalavimus, gintis nuo mums pareiktų teisių reikalavimų (BDAR 6 str. 1 d. f) p.).

3.6. Tiesioginė rinkodara

- 3.6.1. Tikslas aprašymas. Jūsų asmens duomenis, nurodytus Atmintinės 2 skyriuje, mes tvarkome su tikslu vykdyti tiesioginę rinkodarą (prekių ir paslaugų siūlymas, nuomonės apie prekes ir paslaugas teiravimasis, naujienos, susijusios su mūsų siūlomomis prekėmis ar paslaugomis).

3.6.2. Teisiniai pagrindai.

- 3.6.2.1. Aprašytu tikslu Jūsų duomenis tvarkome remdamiesi Jūsų sutikimu (BDAR 6 str. 1 d. a) p.). Jūsų aiškų išankstinį rašytinį sutikimą gauname tiesiogiai iš Jūsų, laikydamiesi teisėtam sutikimui keliamų reikalavimų.

- 3.6.2.2. Jei konkrečiu atveju egzistuoja įstatymo nustatyta išimtis, kai tiesioginė rinkodara galima be išankstinio sutikimo ir mes naudojamesi tokia įstatymo suteikta išimtimi, tokiu atveju Jūsų duomenis tvarkome remdamiesi savo teisėtu interesu vykdyti tiesioginę rinkodarą (BDAR 6 str. 1 d. f) p.).

Jūs galite bet kuriuo metu laisva forma išreikšti savo nesutikimą gauti tiesioginę rinkodarą (nesutikimą su Jūsų asmens duomenų tvarkymu tiesioginės rinkodaros tikslais). Prieštaravimą duomenų naudojimui tiesioginės rinkodaros tikslais Jūs galite siųsti, pvz. elektroninio pašto

adresu info@vereingte-hagel.lt arba paštu adresu: „Vereingte Hagelversicherung VVaG“ filialas „VH Lietuva“, Europos pr. 50, 46366 Kaunas, arba apie nesutikimą pranešti telefonu +370 (37) 397743

4. Duomenų šaltiniai

Jūsų asmens duomenis, nurodytus Atmintinės 2 skyriuje, galime gauti iš tokių šaltinių:

4.1. Tiesiogiai iš Jūsų

Toks duomenų gavimo šaltinis apima:

- 4.1.1. Informaciją, kurią jums pateikiame jūs (pvz. duomenys apie žemės sklypus, pasėlių plotus, kadastrinė ir geoinformacija, informacija iš bendravimo su jumis (susitikimų metu, per susirašinėjimus) ir kt.);
- 4.1.2. Informaciją, kurią jūsų pavedimu ar sutikimu jums pateikia valdžios įstaiga ar institucija (pvz. išrašai, pažymos, pasėlių duomenys, duomenys apie subsidijas ir kt.).
- 4.2. Iš viešai prieinamų šaltinių
Mes galime tvarkyti jūsų asmens duomenis, kuriuos mes leistinu būdu gavome iš viešai prieinamų šaltinių ir turime teisę tvarkyti (pvz. iš skolininkų registru, Nekilnojamojo turto registro, žemės knygų/kadastrinių registru, pranešimų žiniasklaidoje ir kt.).

4.3. Iš trečiųjų šalių

Mes galime tvarkyti jūsų asmens duomenis, kuriuos mes leistinu būdu gavome iš trečiųjų šalių, pvz.:

- 4.3.1. Iš kredito užtikrinimo teikėjų, kreditų davėjų, reikalavimo teisių turėtojų (pvz. kooperatyvų ar bankų pagal perleistas draudimo teises arba kreditus);
- 4.3.2. Iš organizacijų, kurioms Jūs priklausote ir kurios su mumis palaiko verslo ryšius (asociacijos, prekybos rūmai ir kt.);
- 4.3.3. Iš kitų draudimo bendrovių, pvz. kai sudaromos daugkartinio ar dvigubo draudimo sutartys;
- 4.3.4. Iš draudėjo, jei Jūs esate ne draudėjas, o apdraustasis asmuo ar naudos gavėjas pvz. informacija, būtina siekiant išmokėti išmoką pagal galiojantį draudimo polisą.

5. Duomenų gavėjai

Jūsų asmens duomenimis, nurodytais Atmintinės 2 skyriuje, galime pasidalinti su tokiais duomenų gavėjais:

5.1. Mūsų įmonių grupės bendrovės

Jūsų duomenimis galime pasidalinti su „Vereingte Hagelversicherung VVaG“ dukterinėmis bendrovėmis, kurios teikia prekes ar paslaugas, susijusias su mūsų teikiama draudimo produktais. Pvz., jei pageidautumėte įsigyti meteorologinę stotį ar naudotis tokios stoties duomenimis kaip atskira paslauga, Jūsų duomenys būtų perduodami mūsų įmonių grupės bendrovei, kuri tokias prekes ar paslaugas teikia. Priklausomai nuo konkrečios prekės ar paslaugos, mūsų įmonių grupės bendrovė gali veikti kaip savarankiškas duomenų valdytojas arba kaip mūsų duomenų tvarkytojas, su kuriuo sudaroma Duomenų tvarkymo sutartis (BDAR 28 str.).

5.2. Subjektai, kurie veikia kaip savarankiški duomenų valdytojai

Jei tai reikalinga sutarties su Jumis vykdymui, Jūsų asmens duomenis (minimalų kiekį, kiek yra būtina konkrečiam tikslui) galime perduoti tokiems subjektams, kurie veikia kaip savarankiški duomenų valdytojai:

- 5.2.1. Perdraudimo įmonės
Savo veiklos riziką galime būti apdraudę specializuotose draudimo įmonėse (perdraudimo įmonėse). Tuo tikslu gali prireikti perduoti Jūsų sutarties ir, jei būtina, žalos duomenis perdraudimo įmonėms, kad šios galėtų įvertinti riziką arba draudiminį įvykį.
- 5.2.2. Draudimo tarpininkai (brokeriai)
Jeigu Jūsų draudimo sutarčių klausimais rūpinasi draudimo tarpininkas (brokeris), jam yra perduodami kontaktiniai duomenys, paraiškos duomenys, sutarties ir žalos duomenys, būtini draudimo tarpininkui (brokeriui) tinkamai atlikti savo funkcijas (sutarčiai sudaryti ir vykdyti, informacijai suteikti, pakonsultuoti Jus draudimo klausimais). Jei nebepageidaujate, kad Jumis rūpintųsi ankstesnis tarpininkas (makleris), galite jo atsisakyti ir nurodyti, kad nebepageidaujate, kad dalintumėmės su juo Jūsų duomenimis.
- 5.2.3. Ekspertai
Jūsų duomenys gali būti perduodami ekspertams ar kitiems žalos vertinime dalyvaujantiems asmenims, pvz.:
 - 5.2.3.1. Vertinant žalą, jei būtina perduoti Jūsų duomenis ekspertams ar kitiems žalos įvertinime dalyvaujantiems subjektams, kuriems yra pavesta įvertinti žalą, kad jie galėtų pateikti išvadą apie apdraustos žalos pobūdį ir apimtį.
 - 5.2.3.2. Vertinant rizikas, jei būtina atlikti rizikų įvertinimą, o tam tikrais atvejais - papildomą specialų rizikų įvertinimą bei papildomai apdraustų augalų rūšių stebėseną per visą draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

- 5.2.4. Skolų išieškojimo įmonės, teisininkai, bankroto administratoriai, ginčų sprendimo, priverstinio vykdymo subjektai
Jūsų duomenys gali būti perduodami skolų išieškojimo įmonėms arba teisininkams, vykdančioms neteisminį reikalavimų administravimą, taip pat subjektai, kuriems pavesta pareikšti, ginti ar vykdyti mūsų teisinius reikalavimus neteisminiame ar teisminiame ginče ar procese (įskaitant bankroto procesus ir priverstinio išieškojimo).

5.2.5. Kiti draudikai

Jūsų duomenys gali būti perduodami kitiems draudikams jei yra sudaromos daugkartinio ar dvigubo draudimo sutartys. Tokiais atvejais atitinkami draudikai privalo tarpusavyje apsikeisti Jūsų duomenimis, reikalingais sudaryti ir vykdyti atitinkamas draudimo sutartis.

- 5.2.6. Institucijos ir įstaigos, organizuojančios ir įgyvendinančios paramos programas
Jeigu jūs pareiškėte pageidavimą dalyvauti arba dalyvaujate paramos programoje(-se) (pvz. su tikslu gauti įmokų subsidijas), Jūsų asmens duomenys gali būti perduodami institucijoms ir įstaigoms, kurios organizuoja, įgyvendina ar tarpininkauja atitinkamose tarptautinės ar nacionalinės paramos programose.

- 5.2.7. Paslaugų teikėjai, veikiantys kaip savarankiški duomenų valdytojai
Jūsų duomenys gali būti perduodami paslaugų teikėjams, kurie veikia kaip savarankiški duomenų valdytojai, jei jie jums teikia atitinkamas paslaugas, pvz. pašto paslaugų teikėjai, auditoriai, meteorologijos paslaugų teikėjai ir kt.

- 5.2.8. Apdraustieji asmenys, naudos gavėjai, trečiosios šalys kaip išmokų gavėjai, kiti gavėjai
Jūsų duomenys gali būti perduodami tretiesiems asmenims tais atvejais, kai draudimo išmoka išmokama ne Jums kaip draudėjui, bet apdraustajam asmeniui, naudos gavėjui ar kitiems asmenims. Atvirkščiai, jei jūs nesate draudėjas, o išmokos gavėjas, Jūsų duomenys gali būti perduodami draudėjui.

5.3. Paslaugų teikėjai, kurie veikia kaip mūsų pasitelkti duomenų tvarkytojai

Jūsų asmens duomenis galime perduoti savo pasirinktiems paslaugų teikėjams, kurie veikia kaip mūsų pasitelkti duomenų tvarkytojai (t.y. Jūsų asmens duomenis tvarko mūsų vardu ir interesais). Pvz., mūsų pasitelkti pardavimo atstovai (agentai), kurie nėra mūsų darbuotojai ir kurie užsiima mūsų produktų ar paslaugų platinimu, IT sistemų aptarnavimu, skaitmeninių platformų priežiūros paslaugų teikėjai, rinkos tyrimų, marketingo, verslo konsultacijų ir panašių paslaugų teikėjai.

Su tokiais paslaugų teikėjais sudarome Duomenų tvarkymo sutartis (BDAR 28 str.), kuriomis užtikriname, kad paslaugų teikėjai laikosi tinkamos duomenų apsaugos.

5.4. Valstybės ar savivaldos institucijos, atliekančios viešojo administravimo funkcijas pagal teisės aktus

Jūsų asmens duomenis galime perduoti kompetentingoms institucijoms, jei tokią pareigą numato galiojantys teisės aktai (pvz. duomenys gali būti teikiami mokesčių inspekcijai, draudimo priežiūros institucijoms, centriniam bankui, teisėsaugos institucijoms pagal teisėtą pareikalavimą ir kt.).

6. Tarptautinis asmens duomenų perdavimas

Jūsų duomenys nėra perduodami už Europos Sąjungos (ES) ar Europos Ekonominės Zonos (EEZ) ribų.

7. Automatizuotas sprendimų priėmimas

Jūsų atžvilgiu nėra vykdomas automatizuotas sprendimų priėmimas.

8. Duomenų saugojimo trukmė

Jūsų asmens duomenis, nurodytus Atmintinės 2 skyriuje, saugome taikydami tokiu saugojimo terminus:

- 8.1. Prašymų ir užklausų nagrinėjimo tikslu (žr. Atmintinės 3.1. paragrafą)
Ne ilgiau, nei yra galutinai išnagrinėjamas ir išsprendžiamas jūsų prašymas ar užklausa.
- 8.2. Sutarties su Jumis vykdymo tikslu (žr. Atmintinės 3.2. paragrafą)
Ne ilgiau nei galioja ar yra vykdoma su Jumis sudaryta sutartis.
- 8.3. Teisės aktais nustatytų reikalavimų vykdymo tikslu (žr. Atmintinės 3.3. paragrafą)
Ne ilgiau nei to reikalauja atitinkami teisės aktai. Remiantis teisės aktais, nustatančiais konkrečių duomenų ar dokumentų saugojimo terminus, tam tikri duomenys ar dokumentai (pvz. sutartys, ūkinės operacijos patvirtinantys dokumentai (pvz. sąskaitos faktūros ir kt.) gali būti saugojami iki 10 metų.
- 8.4. Mūsų produktų, paslaugų, vidinių procesų ir IT sistemų valdymo, aptarnavimo, saugumo užtikrinimo ir tobulinimo tikslu (žr. Atmintinės 3.4. paragrafą)

Ne ilgiau nei reikalinga užtikrinti atitinkamo produkto, paslaugos, vidinio proceso ar IT sistemos valdymą, aptarnavimą ir saugumo užtikrinimą bei tobulinimą.

8.5. Reikalavimų pareiškimo, teisinių ginčų tikslu (žr. Atmintinės 3.5. paragrafą)

Ne ilgiau nei reikalinga užtikrinti mūsų galimybes pareikšti ir vykdyti savo konkrečius teisinius reikalavimus. Pavyzdžiui, jeigu yra pagrindo manyti, kad Jūsų duomenys bus reikalingi pareikšti ir vykdyti konkretų teisinį reikalavimą, arba jeigu yra pagrindo manyti, kad Jūsų duomenys bus reikalingi užtikrinti, kad galėtume efektyviai apsiginti nuo konkretaus teisinio reikalavimo, Jūsų duomenys šiuo tikslu bus saugomi ne ilgiau nei įstatymų nustatyti ieškinio senaties terminai, kurie – priklausomai nuo reikalavimo pobūdžio – gali siekti iki 10 m. Jeigu Jūsų duomenys būtini reikalavimų pareiškimui, vykdymui ar gynimuisi nuo reikalavimų jau vykstančiame ginče, tokie duomenys bus saugojami tol, kol vyksta ginčas ir kol bus visiškai įgyvendinti arba apginti teisiniai reikalavimai, susiję su atitinkamu ginču (įskaitant priverstinio vykdymo stadiją).

8.6. Tiesioginės rinkodaros tikslu (žr. Atmintinės 3.6. paragrafą)

Ne ilgiau nei turime galiojantį Jūsų sutikimą tvarkyti Jūsų duomenis tiesioginės rinkodaros tikslu. Jei Jūsų duomenis tiesioginės rinkodaros tikslu tvarkome įstatyminės išimties tvarka, remdamiesi teisėtu interesu – ne ilgiau, nei galios įstatyminės išimties sąlygos arba ne ilgiau nei jūs išreikšite nepritarimą.

9. Jūsų teisės

Jūs turite tokias žemiau išvardintas teises, susijusias su Jūsų asmens duomenų tvarkymu:

- 9.1. Teisė prašyti susipažinti su Jūsų asmens duomenimis, kuriuos mes tvarkome (BDAR 15 str.)
- 9.2. Teisė prašyti ištaisyti bet kokius netikslius ar neišsamius Jūsų asmens duomenis (BDAR 16 str.)
- 9.3. Teisė prašyti asmens duomenų kopijos elektroniniu formatu, kad galėtumėte perduoti duomenis trečiosioms šalims, arba galite prašyti, kad mes tiesiogiai perduotume Jūsų asmens duomenis vienai ar kelioms Jūsų nurodytoms trečiosioms šalims (BDAR 20 str.).
- 9.4. Teisė nesutikti su Jūsų duomenų tvarkymu, jeigu Jūsų duomenis tvarkome remdamiesi teisėtais interesais (žr. Atmintinės paragrafus 3.1.2.2., 3.4.2., 3.5.2., 3.6.2.2.) (BDAR 21 str.). Tokiu atveju mes nebetvarkysime Jūsų asmens duomenų, išskyrus atvejus, kai įrodysime, kad duomenys tvarkomi dėl įtakingamų teisėtų priežasčių, kurios yra viršesnės už Jūsų interesus, teises ir laisves, arba duomenys tvarkomi siekiant pareikšti, vykdyti ar apginti teisinius reikalavimus.
- 9.5. Teisė prieštarauti Jūsų asmens duomenų tvarkymui tiesioginės rinkodaros tikslais (BDAR 21 str.). Jums išreiškus prieštaravimą, duomenys tokiais tikslais nebetvarkomi.
- 9.6. Teisė bet kada atšaukti savo sutikimą, jeigu asmens duomenys tvarkomi Jūsų sutikimo pagrindu (žr. Atmintinės 3.6.2.1.). Sutikimo atšaukimas nedaro įtakos duomenų tvarkymui, vykusiam prieš sutikimo atšaukimą ir tokio tvarkymo teisėtumui.
- 9.7. Teisė prašyti ištrinti jūsų asmens duomenis (BDAR 17 str.). Taip pat teisė prašyti apriboti jūsų asmens duomenų tvarkymą (BDAR 18 str.).
- 9.8. Norėdami įgyvendinti aukščiau nurodytas teises, prašome susisiekti su mumis (Jums patogiausiu būdu, pagal kontaktinius duomenis, nurodytus Atmintinės 1 skyriuje).
- 9.9. Jūs taip pat turite teisę paduoti skundą atsakingai priežiūros institucijai:
- 9.9.1. Atsakinga priežiūros institucija Lietuvoje – Lietuvos Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, adresu L. Sapiegos g. 17, LT-10312 Vilnius, Lietuva (el. paštas: ada@ada.lt).
- 9.9.2. Atsakinga priežiūros institucija Vokietijoje – Hessischer Landeschutzbeauftragter, adresu Gustav-Stresemann-Ring 1, D-65189 Wiesbaden, Vokietija (el. paštas: poststelle@datenschutz.hessen.de)

10. Šios Atmintinės atnaujinimai

Pasilieiname teisę kartas nuo karto atnaujinti šią Atmintinę apie asmens duomenų tvarkymą. Jei pakeitimai turės įtakos Jūsų asmens duomenų tvarkymui (jo apimčiai, pobūdžiui, sąlygoms) – informuosime jus apie tokį atnaujinimą. Naujausio atnaujinimo data yra nurodyta Pareiškimo pradžioje.

„Vereinigte Hagelversicherung VVaG“ filialas „VH Lietuva“
Europos pr. 50
LT - 46366 Kaunas
Telefonas +370 (37) 397743,
info@vereinigte-hagel.lt
Filialo vadovas: Dr. Martynas Rusteika

